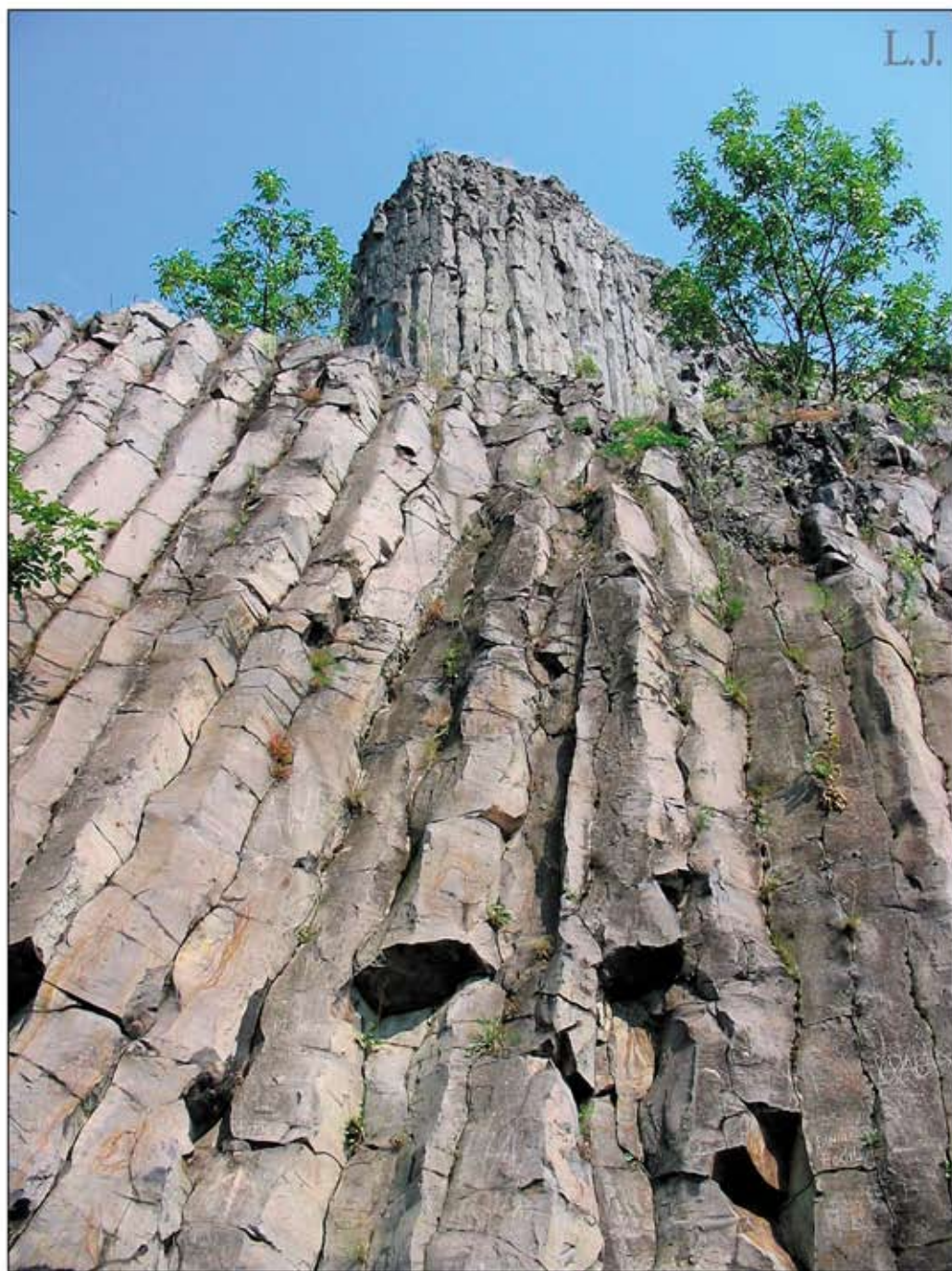

ORVOSKARI, HIRMONDÓ

Pécs, 2013. június–július

A Kari Tanács ülése

2013. június 12.

1. Szervezeti egységvezetői pályázatok véleményezése

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredménnyel támogatta a szervezeti egységvezetői pályázatokat.

Név	Dékáni véleményező B.	Intézeti szavazás	Tanulmányi Bizottság	Tudományos Bizottság	Igazgatói értekezlet	Kari Tanács
Dr. Bogár Lajos Művelési Medicina Tanszék	egyhangúlag támogatva	–	6, 0, 0	11, 0, 0	31, 1, 1	75, 0, 2
Dr. Deli József Farmakognóziái Tanszék	egyhangúlag támogatva	3, 0, 0	6, 0, 0	11, 0, 0	33, 0, 0	76, 0, 1
Dr. Gyulai Rolland Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinika	egyhangúlag támogatva	13, 0, 0	6, 0, 0	11, 0, 0	33, 0, 0	74, 2, 1
Dr. Pál Endre Neuropatológiai nem önálló Tanszék	egyhangúlag támogatva	–	6, 0, 0	11, 0, 0	33, 0, 0	76, 0, 1

2. Docensi pályázatok véleményezése

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredménnyel támogatta az egyetemi docensi pályázatokat.

Név	Dékáni véleményező B.	Tanulmányi Bizottság	Tudományos Bizottság	Igazgatói értekezlet	Kari Tanács
Dr. Farkas Ágnes Farmakognóziái Tanszék	egyhangúlag támogatva	6, 0, 0	11, 0, 0	33, 0, 0	74, 0, 2
Dr. Szabó Imre I. sz. Belgyógyászati Klinika	egyhangúlag támogatva	6, 0, 0	11, 0, 0	33, 0, 0	76, 0, 0

A fenti táblázatokban lásd a korábbi szavazások eredményeit is. A szavazatok sorrendje mindenhol: igen, nem, tartózkodás, érvénytelen – a szerk.

3. Pro Facultate Medicinae kitüntetések adományozása

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a „Pro Facultate Medicinae” kitüntetések 2013. szeptember hónapban való tárgyalására tett javaslatot.

4. „Honoris Causa” doktori cím adományozása

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredménnyel támogatta a „Honoris Causa” doktori címre történő felterjesztéseket.

Név	Igen	Nem	Tartózkodás
Dr. Petra C. Arck egyetemi tanár	74	0	2
Dr. Edward F. Bell egyetemi tanár	74	0	2

5. „Címzetes egyetemi tanári” cím adományozása

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredménnyel támogatta a „Címzetes egyetemi tanári” címre történő felterjesztéseket.

Név	Igen	Nem	Tartózkodás
Dr. Harald-Robert Bruch egyetemi tanár	70	0	2
Dr. Rókus László habil. főorvos	68	0	3

6. Gyógyszerészi Biotechnológiai Önálló Tanszék megalakítása

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a Gyógyszerészi Biotechnológiai Önálló Tanszék megalapítására tett javaslatot.

7. Az Orvostudományi SZMSZ módosítása

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta az Orvostudományi SZMSZ módosítására tett javaslatot.

8. Az Orvostudományi Doktori és Habilitációs Szabályzat módosítása

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta az Orvostudományi Doktori és Habilitációs Szabályzat módosítására tett javaslatot.

9. Kórházi akkreditáció

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta és támogatta a Kórházi akkreditáció anyagát.

10. A PTE, ÁOK 2013/2014. tanév kurrikulumának elfogadása

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egy tartózkodás mellett elfogadta a PTE ÁOK 2013/2014. tanév kurrikulumára tett javaslatot.

11. A 2013. március 13-i Kari Tanácsülésen elfogadott 2013/2014-es tanév időbeosztásának kiegészítése

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a 2013/2014. tanév időbeosztásának kiegészítésére tett javaslatot.

12. A Tanulmányi és Vizsgaszabályzat módosítása

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa 1 „nem” szavazattal, 4 „tartózkodás” mellett elfogadta a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat módosítására tett javaslatot.

13. Térítési és Juttatási Szabályzat módosítása

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a Térítési és Juttatási Szabályzat módosítására tett javaslatot.

14. A Migrációs-Egészségügyi mester szakképzés alapítása és a képzési tananyag elfogadása

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a Migrációs-Egészségügyi mester szakképzés alapítására, és képzési tananyag elfogadására tett javaslatot.

15. Beszámoló TDK-munkáról**16./ Tájékoztató az Orvostudományi Feedback munkáról****17. Költségtérítési díjak megállapítása a bielefeldi képzésünkben**

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a bielefeldi képzésünkben megállapított költségtérítési díjakra tett javaslatot.

Ha ember kell a gátra

Árvíz 2013

Szakemberek szerint a klímaváltozás és az emberi tevékenység is hozzájárul ahhoz, hogy folyóinkon egyre magasabb a vízszint tavasszal. Idén ismét rekordokat döntöttek folyóink. 36 780 önkéntes regisztrált a katasztrófavédelemnél, de a gátaknál dolgozók száma ennél jóval nagyobb volt. A védekezés során 10 179 000 homokzsákot és 242 500 köbméter homokot használtak fel.

Tucatnyi falu volt még veszélyben, amikor a *dunaszekcsőiek* segítségért fordultak a Pécsi Tudományegyetem hallgatói önkormányzatához. Sürgősek voltak a teendők, éjszaka is százan dolgoztak a védművek megerősítésén.

– Napok óta folyamatosan tartott a munka, pihenés, váltás nemigen akadt, fáradtak voltak a helyiek. – meséli *Kolumbán Bálint* végzős általános orvos szakos hallgató, aki egy internetes közösségi portálon akadt az EHÖK által indított toborzó levélre. (Íme, itt egy újabb példa, hogy már nem is élhetünk nélkülük.) A lelkes segítőkkel teli busz szombat reggel a katasztrófavédelmi vezetők eligazítását követően azonnal munkába is állt.

– Három csoportra osztva gáterősítésre és gátépítésre vezényelték minket. Akinek már volt tapasztalata, az önállóan dolgozott az építésen, mi a megerősítésben vettünk részt. Tényleg jól látszott, hogy közelít a Duna, zsákokat töltöttünk meg az odaszállított homokkal, adogattuk kézre az építőknek, illetve régebbi zsákokat csoportosítottuk át az útmutatás szerint.

Az utolsó utcák védelmén dolgoztunk öt órán át, amikor a homokszállítmányokat átirányították a nagyobb veszélyben lévő, a

Duna feljebb lévő szakaszán található faluba. Addigra egy térdig erős gátvonalat húztunk fel.

Jól mutatja, milyen széles összefogást eredményezett a fenyegető áradat, mindenki ott segített, ahol lehetősége volt. A mi csoportunk is felkészült a kemény munkára, vagy kétszáz szendvicssel a tarsolyukban indult útnak a PTE 45 fős csapata, de segítőtinket Dunaszekcsőn is folyamatosan kínálták ásványvízzel, enniavalóval. Hálásak voltak a falubeliek, nagy örömmel fogadták a segítséget.

Az összehangolt segítségre, az aggódók tájékoztatására idén még „Árvízvédelmi rádióadás” is indult. Lehet, hogy nem szerepeltünk a hírekben, de nagyon jó, hogy vannak „Bálintjaink”, akik – államvizsgára készülés ide vagy oda –, legények a gáton, ha kell. Mi is hálásak vagyunk érte. És büszkék.

Földényi Gabriella

Fotó: Kovács Zoltán (PMMIK, hallgató)

A Doktori és Habilitációs Tanács ülése

2013. május 27.

1. Habilitációs ügyek

1/a Habilitációs pályázat lezárása

A Tanács egyhangú szavazással javasolja az EHHB-nak az alábbiak részére a cím odaítélését:

Dr. Jászberényi Miklós, egyetemi adjunktus, SzTE Kóréletlani Intézet

Dr. Katona Gábor Ferenc, osztályvezető főorvos, Heim Pál Gyermekkorház, Fül-Orr-Gégeosztály

Dr. Kovács Krisztina, egyetemi adjunktus, Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet

Dr. Mühl Diána, klinikai főorvos, AITI

Dr. Schwarcz Attila, egyetemi adjunktus, Idegsebészeti Klinika

1/b A habilitációs szabályzat módosítása

A DHT a kormányrendelet előírásainak megfelelően a szükséges korrekciókat megtette és a kari tanács elé terjeszti az új szabályzatot.

2. Doktori ügyek

2/a Állami ösztöndíjas PhD hallgatók ügyei

Dr. Hanyecz Anita, I. éves PhD-hallgató (Immunológiai és Biotechnológiai Intézet) szigorlata 2013. április 16-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A korábban kijelölt egyik opponens a feladatot nem tudja elvállalni, ezért az új opponens kijelölése megtörtént.

2/b. Önköltséges (levelezős) PhD-hallgatók ügyei

Dr. Labossa Gusztáv (Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Tényi Tamás egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Gomány Zsuzsanna Piroska (Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Czirják László egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezetők: dr. Sütő Gábor egyetemi tanár és dr. Veszprémi Béla egyetemi docens). A kérést a DHT támogatja.

Dénes Tünde (Marosvásárhely) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Deli József egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Papp Nóra egyetemi adjunktus és dr. Varga Erzsébet egyetemi adjunktus (Marosvásárhely). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Molnár Gábor (Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Pajor László egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezetők: dr. Pajor László egyetemi tanár és dr. Veszprémi Béla egyetemi docens). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Melegh Béla egyetemi tanár kérése TÁMOP által finanszírozott álláson lévő levelező hallgató nappali hallgatóként történő regisztrálása ügyében. A hallgató beadott pályázati anyaga és eddigi tudományos teljesítménye alapján a DHT támogatja a kérést.

Dr. Siri Kommedal levelező hallgató (Anatómiai Intézet) elkészítette értekezését. Az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

2/c. Egyéni felkészülők ügyei

Dr. Szalay László Csaba egyéni felkészülő (Élettani Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Bognár Eszter egyéni felkészülő (Biokémiai és Orvosi Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Szijártó Valéria egyéni felkészülő (Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Aradi Mihály egyéni felkészülő (Idegsebészeti Klinika) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Bátor Judit egyéni felkészülő (Orvosi Biológiai Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Feldmann Ádám egyéni felkészülő (Neurológiai Klinika) egyik felkért előbírálója a feladatot nem tudja vállalni. Az új előbíráló kijelölése megtörtént.

Dr. Baracs József egyéni felkészülő (Sebészeti Klinika) szigorlata 2013. április 4-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Orsós Zsuzsanna egyéni felkészülő (Orvosi Népegészségügyi Intézet) szigorlata 2013. április 15-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Lukács Edit egyéni felkészülő (Szívgyógyászati Klinika) szigorlata 2013. április 29-én 100%-os eredménnyel megtörtént. Nevezett elkészítette végleges dolgozatát. Az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Balatonyi Borbála egyéni felkészülő (Sebészeti Oktató és Kutató Intézet) szigorlata 2013. április 30-án 93%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Varga-Szemes Ákos egyéni felkészülő (Szívgyógyászati Klinika) szigorlata 2013. május 3-án 100%-os eredménnyel megtörtént.

Pörzsi Zsuzsanna egyéni felkészülő (Budapest) szigorlata 2013. május 8-án 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Sikorski László egyéni felkészülő (Miskolc) szigorlata 2013. május 13-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A korábban kijelölt védési bizottság elnöke a feladatot nem tudja ellátni, ezért az új elnök kijelölése megtörtént.

Dr. Lengyel Zsuzsanna egyéni felkészülő (Bőrgyógyászati Klinika – Anatómiai Intézet) szigorlata 2013. május 14-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. H. Nagy Katalin egyéni felkészülő (Gyula, Gyermekklinika) szigorlata 2013. május 21-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Almási Attila egyéni felkészülő (Gyógyszerészi Kémiai Intézet – Farmakológiai Intézet) elkészítette értekezését. Az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Szendi Katalin egyéni felkészülő (Orvosi Népegészségügyi Intézet) értekezésének védeése 2013. április 4-én 92%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasol-

ja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Hollósy Tibor egyéni felkészülő (Anatómiai Intézet) értekezésének véde 2013. április 11-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Kulcsár Győző egyéni felkészülő (Szerves- és Gyógyszerkémi-ai Intézet) értekezésének véde 2013. április 15-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Csákváry Violetta egyéni felkészülő (Szombathely - Laboratóriumi Medicina Intézet) értekezésének véde 2013. április 23-án 96%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Miklós Zsannett Éva egyéni felkészülő (Sebészeti Oktató és Kutató Intézet) értekezésének véde 2013. május 16-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD fokozat odaítélését.

Dr. Halmai Richárd egyéni felkészülő (II. sz. Belgyógyászati Klinika Nephrológiai Centrum) értekezésének véde 2013. május 27-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

3. Egyebek

- Dr. Pintér Erika egyetemi tanár társ-témavezetőként szeretné szerepeltetni dr. Papp Nóra egyetemi adjunktus mellett a Gyógyszertudományok Doktori Iskolában dr. Varga Erzsébet marosvásárhelyi egyetemi adjunktust. A téma címe: Etnofarmakobotanika: gyógynövényismereti gyűjtőutak Erdélyben, a népi orvoslás gyógynövény taxonjainak szövettani és fitokémiai vizsgálata. Kérését a DHT támogatja.
- Dr. Horváth Örs Péter egyetemi tanár témavezetőként szeretné szerepeltetni dr. Szakály Péter egyetemi adjunktust. A téma címe: Lehetőségek a szervátültetések hosszú távú eredményeinek javításában. Kérését a DHT támogatja.
- Dr. Horváth Örs Péter egyetemi tanár témavezetőként szeretné szerepeltetni dr. Szántó Zalán egyetemi adjunktust. A téma címe: Mellkasi és tüdőbetegségek vizsgálata állatkísérletes modellben és humán beteganyagban. Kérését a DHT támogatja.
- Dr. Horváth Örs Péter egyetemi tanár témavezetőként szeretné

szerepeltetni dr. Gyulai Rolland egyetemi docent. A téma címe: 1. A cirkadián biológiai óra szerepe bőrbetegségekben. 2. A hipoxia szerepe a melanoma malignum kialakulásában. Kérését a DHT támogatja.

- Dr. Miseta Attila egyetemi tanár témavezetőként szeretné szerepeltetni dr. Gyulai Rolland egyetemi docent. A téma címe: 1. A psoriasis klinikai, genetikai és immunológiai vonatkozásai. 2. Gyógyszerallergia kivizsgálása lymphocita transzformációs teszt és epicutan tesz összehasonlításával. 3. Autoantitestek vizsgálata szisztémás lupus erythematosusban. Kérését a DHT támogatja.
- Dr. Czirják László egyetemi tanár társ-témavezetőként szeretné szerepeltetni dr. Sütő Gábor egyetemi tanár mellett dr. Veszprémi Béla egyetemi docent. A téma címe: Reumatológiai betegségben szenvedő nők reprodukciója. Kérését a DHT támogatja.
- Dr. Pajor László egyetemi tanár társ-témavezetőként szeretné szerepeltetni dr. Veszprémi Béla egyetemi docent. A téma címe: A triszómiák idegrendszeri patológiájának komplex vizsgálata. Kérését a DHT támogatja.
- *Dr. Bogár Lajos* egyetemi tanár „Parenchymás szervek akut és krónikus sérülései, következmények: a diagnosztika és a terápia eszköztára” című PhD-program indítási kérelme. A külső bírálók kijelölése megtörtént.
- **Idegen nyelvű nappali PhD-képzés indítása.** A részletek kidolgozása után dönt a tanács.
- **A PhD-képzésben résztvevők (PhD-fokozatot szerettek program- és témavezetői) munkájának elismerése** 2013. január 1-től megváltozik. A gazdasági igazgató levelének értelmében évente kétszer – félévente összevontan: január 1-június 30. közötti sikeres védések és július 1-december 31. közötti sikeres védések esetében történik a díjazás kifizetése.
- **Az állami ösztöndíjra jelentkeztettek szóbeli elbeszélgetése** 2013. június 20-28. között lesz.

Dr. Fischer Emil
egyetemi tanár
a PTE ÁOK Doktori és
Habilitációs Tanácsának elnöke

Forrás: www.aok.pte.hu

Pedagógusnapi ünnepi szenátusi ülés

2013. június 1.

A Pécsi Tudományegyetem Pedagógusnapi ünnepi szenátusi ülésén a Pécsi Tudományegyetemen és jogelőd intézményeiben 50, 60, 65 és 70 éve diplomát szerzett hallgatóink arany, gyémánt, vas és rubin okleveleinek, valamint egyetemi kitüntetések és elismerések átadására került sor.

A Pécsi Tudományegyetem rektora *Arany Katedra Díjat* adományozott azoknak az általános iskolai és középiskolai pedagógusoknak, főiskolai és egyetemi oktatóknak, akik kiemelkedő oktató-nevelő munkát végeztek, és jelentős eredményeket értek el a tehetséggondozás területén.

A 2013. esztendőben Arany Katedra Díjban részesült: **dr. Lénárd László**, az Általános Orvostudományi Kar Élettani Intézetének egyetemi tanára; **dr. Kocsis Béla**, a Klinikai Központ Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézetének egyetemi docense.

A Pécsi Tudományegyetem szervezeti egységek vezetőinek javaslatára az egyetem érdekében kifejtett eredményes és tartósan magas színvonalú munkavégzésük elismeréseképpen *rektori dicséretben* részesült a Klinikai Központban **dr. Arató Endre** főorvos, **dr. Traiber-Harth Ibolya**, minőségirányítási igazgató, **Milovecz Gáborné** intézetvezető főnövér, az Általános Orvostudományi Karon **dr. Balogh Péter** egyetemi docens, **dr. Pajor Lászlóné** óvodavezető és **Zsupán Jánosné** igazgatási ügyintéző.

Adományátadás

Ötmillió forint az Angol-Német Hallgatói Önkormányzattól

– *Mi jut eszedbe, ha a Nemzetközi Estre gondolsz vissza?* – kérdezem Marlon Asbach német programos hallgatónkat, az Angol-Német Hallgatói Önkormányzat ez évi elnökhelyettesét.

– Amikor visszatekintek, úgy érzem, mindegyik Nemzetközi Est alkalmával csodát éltünk meg. Abban rejlik a Nemzetközi Est igazi varázsa, hogy az emberekben örömet ébreszt.

Ez az öröm ott ült a résztvevők csillogó szemében, mosolyában.

– *Mi, a szűk szervezőcsapat hónapokat dolgoztunk a rendezvény előkészítésén, megszervezésén. Mitől egyedülálló ez a rendezvény?*

– Nem számít, honnan jössz, milyen a bőrdöd színe, vagy az, hogy miben hiszel. Egyek vagyunk ezen a Földön. Ezt a gondolatot tükrözte idei szlogenünk is: Mindenki egyért, egy mindenkéért.

Ezúttal 64 nemzet osztozott az egygyé tartozás örömeiben. Megmutattuk a többieknek, megosztottuk egymással kultúránk egy-egy szeletét. Ezért különleges a Nemzetközi Est. Ami különlegessé teszi, az lehet egy finom étel, amit ezelőtt még soha nem kóstoltunk, egy gyönyörű dal, amit még soha nem hallottunk, a sok csinos ruha, amit a hétköznapokban nem viselünk, és a szenzációs előadások a színpadon, amiktől kiráz minket a hideg. És még folytathatnám...

– *Hogy kezdődött és hova jutottunk?*

– Érdekes, hogy a Nemzetközi Est gondolata közel 20 évvel ezelőtt született meg. Egy teapartival indult, amit néhány lelkes, külföldi diák kezdeményezett. Az elgondolás évről évre befogadókra talált, egyre terebélyesedett, mára pedig Pécs városának is egyik legnagyobb nemzetközi rendezvénye.

– *Mi vezérli a hallgatókat, hogy felkészüljenek, szerepeljenek, legjellemzőbb ételeiket elkészítsék? Hisz rengeteg energiára van ehhez szükség.*

– Higgyék el nekünk, nagyon boldogok vagyunk, hogy egy ilyen városban, egy ilyen egyetem orvoskarán válhatjuk valóra álmunkat, hogy orvosokká váljunk. Hálásak vagyunk, hogy ebben az országban esélyt kapunk arra itt élő és tanuló vendégként, hogy a békés egymás mellett élés aktív résztvevői lehetünk. Mi más is lehetne hitelesebb fóruma ennek a békés együttélésnek, mint a Nemzetközi Est, ami a toleranciáról, egymás kultúrájának tiszteletéről, a hagyományokról és ugyanakkor jó-tékonyaságról szól?

– *Kiknek szántátok az adományt?*

– Nagy megtiszteltetés számomra, hogy bejelenthetem: célunkat elértük, sikeresen teljesítettük! Ötmillió forint értékben adományoztunk a Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika javára egy klinikai fetoszkópot! Az ünnepélyes átadáson jelen voltak Karunk vezetői és a klinika nevében rektor úr vette át az adományt.

– *Adni öröm. Ekkora támogatást adni különösen az.*

– A legfiatalabb, még meg nem született pici betegeink és anyukáik valószínűleg nem fognak arra emlékezni, kiknek köszönhetően jutott a klinika a készülékhez. De erre a felemelő érzésre, hogy adtunk, valószínűleg sokáig emlékezni fognak a klinika orvosai, dolgozói és mi külföldi hallgatók is.

– *Jut-e máshova is segítség a Nemzetközi Esten gyűjtött pénzből?*

– Igen, Dobány Elma pécsi kislány külföldi gyógykezelését is támogatjuk 250 ezer forinttal.

– Gratulálunk az adományozóknak és köszönjük a segítséget mindazoknak, akik hozzájárultak a Nemzetközi Est sikeréhez!

Földényi Gabriella

Elsőként az országban: Hospice-Palliatív Tanszék a PTE Családorvostani Intézetében

A terminális állapotú betegek ellátásának minőségi javítása, a palliatív ellátási formák fejlesztése

A palliatív ellátás olyan szemlélet és ellátási forma, amely a szenvedés megelőzésével és enyhítésével javítja az életet fenyegető betegséggel szembenező betegek és családtagjaik életminőségét, valamint a fájdalom és egyéb fizikai tünetek, pszichoszociális és spirituális problémák magas szintű kezelésével a beteg élettartamát is növelheti.

Egyre több ember él súlyos, az életet megrövidítő betegségek előrehaladott stádiumában – sokkal hosszabb ideig. Ennek következtében a fájdalomcsillapítás és a palliatív ellátás kérdése világszerte rendkívül fontos népegészségügyi problémává és sürgető feladattá vált, mely magyarázza a palliatív ellátási formák gyors fejlődését az elmúlt évtizedekben. A hazai demográfiai változások és a krónikus betegek arányának növekedése elengedhetetlenné teszi, hogy a palliatív ellátási formák hazánkban is egyre szélesebb körben beépüljenek a klinikai gyakorlatba és az ellátó rendszerek integrált részévé váljanak. A WHO ajánlást tesz a nemzeti rákellenes és palliatív program nemzeti népegészségügyi programba való integrálására. Az ajánlás tartalmazza, hogy a palliatív orvoslás legyen része a graduális és posztgraduális képzésnek és épüljön be a klinikai ellátásba. Cél, hogy a súlyos, előrehaladott állapotú betegek számára a palliatív ellátási formák elérhetőek legyenek – függetlenül a beteg ellátási szintjétől és az ellátás helyszínétől.

A palliatív orvoslás több nyugat-európai országban és az Egyesült Államokban már önálló szakterület, mely szakvizsgához kötött. Magyarországon a palliatív orvoslás a hospice ellátási formán keresztül kezdett elterjedni, ami 2004 óta finanszírozott a magyar egészségügyi rendszerben. Két finanszírozott ellátási forma működik jelenleg is Baranya megyében: az otthoni hospice szakellátás és az Irgalmas Rend hospice osztálya.

A Családorvostani Intézet Prof. Dr. Nagy Lajos vezetésével a kezdetektől fogva támogatta, felkarolta a palliatív ellátási formát. Az intézet hozzájárult a Pécs-Baranyai Hospice Alapítvány megalakulásához, amely a megye egyik otthoni hospice szakellátójaként közel 1000 beteget és családot látott el 2004 óta. A jelenleg 30 fős, szakképzett és nagy gyakorlattal rendelkező team már a megye 71 településén nyújt szakszerű ellátást.

A hospice ellátási formának a PTE képzéseiben való megjelenése ugyancsak a 2000-es évek elejére nyúlik vissza. A Családorvostani Intézet képzési programjaiba felvette a palliatív ellátás egyes elemeit és úttörő szerepet vállalt az életvégi ellátás témakör egyetemi curriculumba való integrálásában. Hazai és nemzetközi kutatási programok kezdődtek az intézetben. Ez a több éves munka alapozta meg az első ilyen témájú PhD-értekezés megszületését.

Hospice-Palliatív Tanszék

Az intézet és az alapítvány együttes és összehangolt szakmai, oktatói és kutatói munkájának eredményeként az országban elsőként a PTE, ÁOK, Családorvostani Intézet keretein belül megalakult a Hospice-Palliatív Tanszék. Létrehozását – úttörő szerepet vállalva – a PTE, ÁOK vezetése mellett a PTE, Klinikai Központ is támogatta. Emellett az Onkoterápiás Intézet palliatív

szakrendelés működtetésével járult hozzá az ellátási formák bővítéséhez.

A tanszék a hospice-palliatív szemlélet és gyakorlat megvalósítását, valamint további fejlesztését tartja fő feladatának regionális, országos és nemzetközi szinten. E célokat pedig graduális és posztgraduális oktatási, képzési programok fejlesztésével, az ellátási formák bővítésével, a szabályozási és finanszírozási rendszer kialakításában való együttműködéssel, valamint hazai és nemzetközi kutatási programok kidolgozásával és az azokban való részvétellel kívánja elérni.

A palliatív orvoslásnak a posztgraduális képzésben való oktatása terén jelentős előrelépések történtek, melyhez a tanszék is hozzájárult. A 2013-14 tanévtől a rezidensek törzsképzési programjának kötelező része a palliatív orvoslás oktatása 40 órában, valamint alap szakképesítésre ráépíthető palliatív licence vizsga tehető 12 hónapos elméleti és gyakorlati képzést követően. Két kiemelt célunk egyike, hogy a palliatív orvoslás – ami jelenleg szabadon választható a pécsi orvosi karon – kötelező tantárggyá váljon az orvosképzésben. Másik kiemelt célunk a hospice-palliatív ellátási formák teljes integrálása a szociális és egészségügyi ellátó rendszerekbe.

A Hospice-Palliatív Tanszék dr. Csikós Ágnes vezetésével működik, munkatársai dr. Radványi Ildikó és Busa Csilla. A Családorvostani Intézet jelenlegi igazgatója, dr. Balogh Sándor is minden támogatást megad a tanszék céljainak megvalósulásához. A Hospice-Palliatív Tanszék az egyetemi kapcsolatok mellett különösen fontosnak tartja a más oktatási intézményekkel, ellátó és civil szervezetekkel való együttműködést is.

Klinikai Palliatív Mobil Csoport

A képzési és ellátási formák bővülésének következő lépése a TÁMOP-6.2.4.A-11/1-2012-0065 azonosítószámú pályázat keretében felállításra került Klinikai Palliatív Mobil Csoport, melynek keretében speciális képzettségű szakemberek csoportja nyújt szakellátást az egyetemi klinikák osztályain fekvő előrehaladott/terminális állapotú, daganatos betegeknek és családjaiknak a kezelő orvos javaslatára. A Palliatív Mobil Csoport segítséget nyújt a betegek testi tüneteinek enyhítésében, a beteg állapotát és igényeit figyelembe vevő kezelési célok meghatározásában, a beteg és a család pszichés vezetésében, valamint koordinálja a beteg hazabocsátását, további ellátási lehetőségeit. A mobil csoport vezetője Lukács Miklós.

Az új ellátási formák fejlesztésének párhuzamosan kell történnie képzési és kutatási programok megvalósulásával. A palliatív orvoslásnak a graduális és posztgraduális képzésben történő kötelező megjelenésével, valamint a finanszírozási lehetőségek kidolgozásával az ellátási formák köre és a hozzáférhetőség is számottevően bővülhet. A palliatív szakterület magyarországi kialakítása a szakmai háttér biztosításával és a szemléleti változás elősegítésével érdemi változást hozna a súlyos állapotú betegek minőségi ellátásában, elősegítve az életük végén levő emberek szenvedéseinek enyhítését, méltóságuk megőrzését.

Dr. Csikós Ágnes

2013. május 21-én az MTA Székház II. emeletén található nagyteremben került megrendezésre **dr. Olasz Lajos professzor akadémiai doktori védése** „Az előrehaladott szájüregi rákok kombinált kezelésének értékelése és problematikája a sebészet- és kemoterápia tükrében” címmel. Az opponensek egyöntetű támogató és elfogadó nyilatkozattétele után a kilenc tagú akadémiai bíráló bizottság 88,9%-os eredménnyel fogadta el és támogatta Olasz professzor akadémiai doktori kinevezését. Kedves Professzor Úr, a PTE, KK, Fogászati és Szájsebészeti Klinika munkatársai és az egész szájsebész szakma nevében őszintén gratulálunk.

Dr. Nagy Ákos
klinikaigazgató

Dr. Szalma József
a Szájsebészeti Ambulancia osztályvezetője

Egyetemi Diabeteses Neuropathiás Centrum nyílt a II. sz. Belgyógyászati Klinikán

2013. május 28-án a Pécsi Tudományegyetem, Klinikai Központ II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrumában megnyílt az Egyetemi Diabeteses Neuropathiás Centrum. Az ünnepélyes megnyitón beszédet mondott Prof. Dr. Decsi Tamás a Klinikai Központ főigazgatója, Prof. Dr. Wittmann István a II. sz. Belgyógyászati Klinika igazgatója, Prof. Dr. Komoly Sámuel a Neurológiai Klinika igazgatója, majd Kádár Éva, az infrastruktúra megújítását támogató cég képviselője. A pécsi sajtóorgánumok reprezentatív jelenlétében ezt követően előadások hangzottak el, tudománytörténeti bevezetőt mondott Prof. Dr. De Chatel Rudolf a Semmelweis Egyetem I. sz. Belgyógyászati Klinikájáról, majd Prof. Dr. Kempler Péter az Országos Neuropathia Oktató és Szűrő Központ vezetője foglalta össze dióhéjban a kórkép lényegét és jelentőségét, végül Dr. Molnár Gergő Attila beszélt az új pécsi centrum felépítéséről és működéséről. A centrum kialakításával elsősorban Baranya megyében szélesebb körben nyílik lehetőség a – sajnos sok esetben lábamputációhoz vezető idegkárosodás – időben történő felismerésére, és a betegség progressziójának lassítására. A neuropathia nemcsak a Magyarországon kb. egymillió embert érintő diabetes mellitus szövődménye lehet, hanem többek között krónikus vesebetegség, alkoholos és nem-alkoholos eredetű idült májbetegség, szisztémás autoimmun betegségek és hematológiai kórkepek is állhatnak a háttérben. A különböző típusú neuropathiák korai felismerése azért is kiemelkedő jelentőségű, mert jelenleg már rendelkezésre áll mind az oki, mind a tüneti szerek széles palettája, melyek az egyes betegcsoportokban a kórkép típusától és súlyosságától függően parenterálisan kúraszerű ellátás formájában ill. szekvenciális kezelésként is elérhetőek. A Rydel-Seiffer-féle ún. kalibrált hangvilla, a neurotip és a Semmes-Weinstein monofilmentumon kívül a Wörwag Pharma cég által adományozott Neurometer segítségével a Centrumban a szenzoros neuropathia szofisztikált felmérése valósul meg, ami a ritkább idegbántalmak gyanúját is felvetheti, melyek további részletes kivizsgálása a Neurológia Klinikán történhet. Az autonóm neuropathia vizsgálatára a neuroteszten kívül a Ewing-féle kardiovaszkuláris reflextesztek is rendelkezésre állnak. A Neuropathiás Centrumba az alapellátásban dolgozó Kollégákon kívül a diabetológiai szakrendelésekről ill. fekvőbeteg intézményekből is előjegyezhetőek a betegek. A terminus egyeztetése elektronikus formában, e-mailen (konz@bel2.pote.hu) a Klinikára eljuttatott kitöltött formanyomtatvány segítségével történik. A centrumban több diabetológus szakorvos és szakápoló bevonásával heti 20-25 vizsgálat végezhető el, a kapacitás a későbbiekben az igényekhez igazodik. A II. sz. Belgyógyászati Klinika egyszersmind Nephrológiai

Centrum is, így profilja megfelelő számú betegforgalmat biztosít az eddig tudományos igénnyel még nem kellően felmért krónikus vesebetegségekhez kapcsolódó neuropathia megjelenésének és kezelési lehetőségeinek kutatására is.

Dr. Halmai Richárd PhD
a Neuropathiás Centrum vezetője

Az utóbbi évtizedek fejlődését bemutató sorozatunkban dr. Than Péter az arthrosis diagnosztikus és terápiás lehetőségeit vázolja fel.

Az ízületi arthrosis kezelési lehetőségei

Definíció: Az ízületek degeneratív jellegű, jellegzetes klinikai tünetekben manifesztálódó elváltozását *arthrosis deformans*-nak nevezzük. Az ízületi porc degenerációját, fokozatos pusztulását, az ízvégek csontszerkezetének jelentős átalakulása, a synovialis hártya izgalma (synovitis) és az ízületi tok szöveti szerkezetének módosulása kíséri. A degeneratív folyamatok mellett az ízületi végeken proliferatív szöveti jelenségek is megfigyelhetők (pl. osteophyta-képződés). E változások az ízületi funkció romlásában és fájdalomosságában nyilvánulnak meg.

Történeti áttekintés:

Az elmúlt, több mint egy évszázadban, amikor az ortopédiai szakellátás valóban teret nyert, az ízületi arthrosis kezelésében jelentős változások történtek. Ezt a lezajló változást több oldalról is megközelíthetjük:

Egyfelől komoly technikai, gazdasági, demográfiai módosulások történtek a XX. század társadalmában, amelyek jelentősen meghosszabbították a várható átlagéletkort; a megnyúlt életút teret engedett a késői életkorban előtérbe kerülő betegségeknek, jelen esetben a mozgásszervi kórfolyamatoknak. Másfelől a technikai fejlődés hatékonyabbá tette szinte a beavatkozások összes fázisát, így már a kezdeti, konzervatív kezelés terápiás tárháza is széles spektrumúvá vált.

A *per os* alkalmazható szerek hatóanyag erőssége eltérő, molekula megjelenése változó, így az orvos számára lehetőség nyílik a lépcsőzetes dozírozás kialakítására, amely csökkentheti a szerek mellékhatását, a beteg számára pedig egy hosszabb, fájdalommentes periódust ad a későbbi kezelésekre megkezdése előtt.

Tekintettel arra, hogy az arthrosis kialakulásának és progressziójának részletei tökéletesen nincsenek tisztázva, specifikus „arthrosisgyógyszerrel” nem rendelkezünk. Viszont számos kiegészítő készítménnyel javíthatunk a beteg általános állapotán, és/vagy lassíthatjuk a folyamat súlyosbodását. Retrospektív tanulmányok

egyértelműen bizonyították, hogy az érintett betegcsoportnak adagolt kondroitin-szulfát jelentősen csökkenti az ízületi arthrosis progresszióját. Az intraarticularisan alkalmazott hialuronsav injekció hasonlóan kedvező hatású; természetesen számolnunk kell az invazív beavatkozás lehetséges szövődményeivel.

Jótekmény hatásuk miatt alkalmazhatók szalicilátszármazékok, non-szteroid gyulladáscsökkentők és izomrelaxánsok, önállóan vagy kombinálva. A szteroidok alkalmazása megfontolandó, egyéb gyógyszeres terápiára nem reagáló, folyadékgyülemmel járó ízületi gyulladás esetén alkalmazásuk indikálható.

Fontos kiemelni a szűrővizsgálatok megjelenéséből fakadó előnyöket. Ezek közül kiemelendő a csecsemőkorban elvégzendő, hazánkban három alkalommal történő csípőficamszűrés. E rendszeres kontrollvizsgálatnak köszönhetően szinte nullára csökkent a csecsemőkorban csípőficam talaján kialakult, fiatal korban jelentkező, általában súlyos fokú csípőízületi arthrosis.

Talán a legszembetűnőbb változás az ízületi protézis megjelenésével kezdődhetett el, mert ez a fajta műtéti, ízületi felszínpótlás a betegség olyan fázisában jelenthet hosszú távú, jó ízületi funkciókat biztosító megoldást, ahol korábban már csak szinte az ízület sebészi elmerovítése adhatta vissza a beteg számára a fájdalommentes életet, az ízületi mozgástartomány teljes beszűkülésével, ami a betegnek ugyanakkor az életvezetés nagyfokú megnehezülését is jelentette.

A technikai fejlődés felgyorsulása kapcsán kimagasló változás ment végbe a képalkotó diagnosztika terén. A szummációs képet adó röntgenképpalkotás a napi rutin részévé vált, szinte minden esetben első választású diagnosztikai eszköz, amely jól leképezi a mozgásszervi betegségek csontérintettségét. A CT-diagnosztika térhódításával részletgazdagabb felvételek készülhetnek, és akár a 3D rekonstrukcióra is lehetőség nyílik. Azonban a csontok, csont részletek mellett a mozgásszervi sebész gyakran keres kórokat az ízület környéki lágyrészekben, ill. a röntgenképpalkotás során nem ábrázolódó hyalinporcban. E részletek diagnosztikus ábrázolását az 1977-ben megjelent mágneses rezonancia-képpalkotás (MRI) teszi lehetővé. A magas víztartalmú szövetek esetén a mai napig a legjobb lágyrészkontrasztot adó módszer. Ráadásul az MRI nem jelent többlet terhelést

az emberi szervezetre, kiegészítő kontrasztanyag adásával ill. szoftverek alkalmazásával hatásfoka tovább növelhető.

Konzervatív kezelés:

■ **Fizioterápia:** Fizikai erővel (hő, víz, fény, mágneses hatás) történő, gyógyhatású kezelés. Kialakult ízületi mozgástartomány beszűkülés, krónikus fájdalom esetén jótekmény hatású lehet a gyógytornász által irányított gyógytorna, és a szakszerű gyógymasszázs. A subaqualis, tehermentesítő gyógytorna az izomatrophia kivédése okán nyer jelentőséget. A kiegészítő, időszakonként ismételt gyógyfürdő-terápia is jótekmény hatású lehet.

■ **Extenziós kezelés:** ezzel a beavatkozással a viszonylagos tehermentesítés és/vagy nyugalomba helyezés érhető el, amely átmenetileg jótekmény hatású lehet, csökkentheti és akár meg is oldhatja a beteg fájdalmait, kontraktúráit egyaránt.

■ **Terápiás röntgenbesugárzás:** Az alkalmazott röntgenterápia tartós fájdalomtanságot biztosíthat a beteg számára. Azonban a nagy dózisu sugárterhelés miatt a kezelés jelentős szünetekkel ismételtető, illetve többszöri alkalmazása megfontolandó.

Műtéti kezelés:

■ Amennyiben a konzervatív terápia nem eredményes, illetve a kialakult ízületi kopás súlyos fokú, műtét alkalmazása válhat szükségessé, amelynek célja szintén a fájdalom szanálása, a kialakult contractura oldása, a fennálló deformitás (csont részlet, tengely) korrekciója. A panasz forrásának megfelelően végezhetünk osteotomiát, arthroplasticát vagy arthrodesist. Minden műtéti beavatkozás előtt szigorúan felméréndő a várható műtéti hatásfok, a beteg általános állapota, különös tekintettel a beteg posztoperatív kooperációjára, amely nagyban meghatározza a rehabilitáció hatásfokát, így a beavatkozás eredményességét.

Dr. Than Péter

„Nem ismerek annál nagyobb elismerést, mint amit a betegeimtől kapok”

Interjú Szabó Gyula fogorvos professzorral

40 éve tanít és gyógyít Pécsen dr. Szabó Gyula, a Fogászati és Szájsebészeti Klinika volt tanszékvezető professzora, aki március 15-én a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetésben részesült. A professzor szerint az óriási technológiai fejlődés mellett továbbra is az empátia az egyik legfontosabb tulajdonság a fogorvosok számára.

Mi vezette a fogorvosi pályára? Szülői, családi hatás, avagy más gyerek-, fiatalkori élmények?

Édesapám joggyakorlata alapján úgy látta az 1960-as években, hogy az orvosi pálya mentes a politikai befolyástól, ezért motivált az egészségügyi pálya felé. A Budapesti Orvostudományi Egyetem Fogorvostudományi Kara szakorvosképzés szempontjából előnyösebbnek látszott, mert rövidebb képzési időszakkal adott lehetőséget a fogszakorvosi gyakorlat megkezdésére.

Voltak olyan tanáregyenlőségek, mesterek az egyetem során, akik nagy hatást gyakoroltak későbbi karrierjére, szemléletmódjára?

Donáth Tibor anatómus professzornak az állcsont és fog anatómiájára, annak a spatiumokban terjedő gyulladásokra vonatkozó szemléletes előadására még most is emlékszem annak ellenére, hogy ez 47 évvel ezelőtt volt. Milyen jó lenne, ha a mi előadásaink is ilyen hosszú távra adnának hasznos üzeneteket! Straub F. Bruno professzor a mi fogorvostan hallgató évfolyamunknak vezette be a feleletválogató vizsgaformát. Akkor az rendkívül új volt a magyar felsőoktatásban, de mindjárt rájöttünk arra, hogy átfogó és részletekbe menő felkészülést igényel, ugyanakkor a lényeges felosztó és osztályozó ismeretek nem kérdezhetők vele. A tudományos kutatás alapelveit dr. Rontó Györgyi későbbi tanszékvezető tanította meg nekem, és a Biofizika Intézetben öt éven keresztül voltam díjas demonstrátor. A klinikai fogorvoslásban meghatározó volt dr. Tóth Károly professzor segítsége és szakmai vezetése a rezidensi munkámban és később a tudományos minősítem felkészülési időszakában. A Szegedi Fogászati és Szájsebészeti Klinikán sajátítottam a fogászati szakdiszciplína alapvető elveit és dolgozhattam olyan klinikai csapatban, amely a szakmai önképzés és a klinikai tudományos munkát képes volt összeegyeztetni. Tudományos munkámban I. Ruyter a Skandináv Fogászati Anyagtan Kutató Intézet szakértője volt az egész szakmai karrieremre kiható mentor, aki a projektervezésben, az eredmények kritikus értékelésében adott egy életre szóló indítást.

40 éve dolgozik a Fogászati és Szájsebészeti Klinikán. Nem merült fel Önben karrierje során, hogy más városban, egyetemen, esetleg külföldön folytassa tovább?

Tóth Károly professzor példájából tudom, hogy ha a kezdő fogorvos eredményeket akar elérni a manuális munkájában és tájékozódni, illetve lépést akar tartani szakmája fejlődésével, akkor mindegy, milyen környezetben van, mert életének legnagyobb részét munkahelyén tölti, legyen az Budapest, Szeged,

vagy Pécs. A kezdettől induló magánygyakorlatom olyan betegkör kiépítésével is járt, hogy nem szívesen hagytam volna ott a klinikai munkámhoz is biztonságot adó pécsi környezetet.

Több évtizedet töltött már a fogorvosi pályán. Mennyiben változott a szakma az Ön pályakezdése óta, milyen új lehetőségek és kihívások jelentek meg a napi gyakorlatban?

A fogorvosi munka gyakorlatilag mind manapság, mind az elmúlt évtizedekben, a két fogászati népbetegség, a kariesz és a fogágybetegségek elleni küzdelmet jelenti. A korábbi évtizedekre jellemző elfogatlanodás a fiatalabb korcsoportokban lelassult, ugyanakkor az átlagos életkor növekedésével az idős betegcsoportok tömegesen jelentek meg az ellátó rendszerben. Teljes egészében átalakult a szakma menedzsmentje: az állami betegellátás csak az egyetemeken működik, a fogászati alapellátást teljes egészében privatizálták az országban. Ennek hátránya, hogy az ellátó rendszer szervezete szinte teljesen megszűnt és hatékony új szakmai ellenőrzés nem nagyon alakult ki. A praxisok egy része elértéktelenedik, mások viszont gyorsan korszerűsödnek. Erre igen nagy szükség is van, mert a fogorvoslás technikai hátterre rendkívüli fejlődésre kapcsolt: a fogászati implantáció és a kerámiatechnikák forradalma után a digitális képalkotás egyre szé-

lesebb körű alkalmazása ad sokkal jobb prognózist a terápiának. A mindennapos fogorvosi gyakorlat nagy feladata annak eldöntése, hogy milyen terápiás eljárások és anyagok adaptálhatók abban a gyakorlatban, ahol dolgozunk.

Tanszékvezetőként és aktív oktatóként jó rálátása van a fogorvosképzésre. Mi tesz Ön szerint jóvá egy fogorvost, és mi a véleménye a fiatalabb fogorvos-generációkról?

A fogorvosi tevékenységi kört, az úgynevezett kompetenciákat a felsőoktatási törvény határozza meg. A fogászati oktatás bemutathat diagnosztikai, terápiás rendszereket, azok megvalósítását, de az új szakembernek mértéktartóan kell értékelni saját munkájukat. Ezt a képességet, ha a gyakorlatok és előadások jók, akkor a fiatal kollégák ki tudják alakítani magukban. A személyesebb, közös munkára alapozott oktató-hallgató kapcsolatban a szakmai üzenetek sokkal gyakrabban és hatásosan elmélyülnek. Tapasztalatom szerint az új fogorvos-generációk többnyire igen tehetséges, jól fejlődő szakemberekből áll, akik fejlődését az egyetem indítja el, de a továbblépésükben a kialakuló környezetük fejt ki a legnagyobb befolyást. Ha meg akarom fogalmazni, mire van szüksége egy jó fogorvosnak, akkor Szentgyörgyi professzor véleményével tudok azonosulni. **„Tartsd nyitva a szemed, az apró részleteket is vedd észre, és legyél minden mértéktartó – céljaidat kivéve!”** Az egyetem a szemlélet elsajátítását kínálja annak eldöntésére, milyen helyen ígéretes a jövő, milyen körülmények esetén kell váltani.

A fogorvosi munka során is kiemelkedő fontosságú a doktarpáciens kapcsolat. Vannak olyan trükkök, módszerek, amelyekkel csökkenthető a betegek szorongása?

Az empátia sokat segíthet a fogorvosi munkában, hiszen mindenki fél és szorong attól, ami ismeretlen és nehezen képzelhető el. Igen nehéz feladat egy 5 éves gyerek értelméhez megtalálni az utat, vagy egy idős embernek elmagyarázni, mit jelent a fogvesztés után a protézis az egész életvitelére. Sokszor egy egyszerű együttérző szó sikert ad az együttműködésben, máskor

Névjegy

Dr. Szabó Gyula professzor 1946-ban született, 1970-ben szerzett diplomát a Budapesti Orvostudományi Egyetemen, amely elvégzése után nem sokkal a Pécsi Orvostudományi Egyetemre került, és immár több mint 40 éve oktat és kutat Pécsen. Kutatóként a fogpótlástan és fogászati implantológia területeiben mélyedt el elsősorban, tanszékvezető professzor-ként pedig meghatározó szerepet játszik az újabb fogorvosnemek képzésében.

gyorsan döntést kell hozni, hogy bármely fogászati beavatkozást csak aneszteziológiával érdemes kezdeni. A fogorvos részéről a rizikó-csoportba tartozás gyors felismerése sok feszültséget előz meg a beteg-orvos viszonyban.

Idén március 15-én a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetésben részesült. Mit jelent Önnek ez a kitüntetés, mennyire tartja fontosnak a hasonló, nem elsősorban szakmai jellegű elismeréseket?

A kitüntetés elismerést és példamutatást jelent. Emberileg nehezen felfogható négy évtized a magyar felsőoktatásban: ez elsősorban a hűséget fejezi ki az egyetemhez, a klinikához. Köszönettel tartozom az egyetemi és kari vezetésnek, akik a munkámnak kereteket és lehetőségeket biztosított. Hálával tartozom munkatársaimnak, akik kitartóan azonosultak céljaimmal és segítettek azokat megvalósítani. A mögöttem álló csapat teszi még ma is lehetővé azt, hogy a fogorvosi gyógyításban sikeres legyek és segítsék az arra rászorulókat. Ez teszi ma teljessé a szakmai és személyes életemet. Nem ismerek annál nagyobb elismerést, mint amit azoktól a betegeimtől kapok, akik több évtizede vannak bizalommal a munkám iránt.

Stemler Miklós

Fotó forrás: ÚDN

Szentágothai-centenárium

Azt hiszem az elmúlt évtizedekben nemigen kapott Magyarországon orvosi diplomát, aki nem forgatta volna a nemzetközi hírű Szentágothai János által írt funkcionális anatómia könyvet és az ugyancsak nevével fémjelzett atlaszt.

Mint radiológus nemigen érzem azt, hogy nekem róla, a legendás pécsi professzori kar egyik kiemelkedő személyiségéről méltatást kellene írnom. Az Orvoskari Hírmondó 2012. októberi számában *Süle Tamás* vagy az orvosi kamara, az Orvosok Lapja 2012/12 számában *Czompó Judit* tollából erről a jeles évfordulóról, a nagynevű anatómus méltatásáról lehetett olvasni.

Az megszokott, hogy a magyar orvoslás nagy alakjairól, tevékenységükről érmeke emlékeznek meg. Napjainkban

már talán régimódinak tekinthető a bélyeggyűjtés – és lassan a papír alapú levél is, melynek régen elengedhetetlen része volt a postabélyeg –, így nem „trendi” mostanság a bélyeg gyűjtése sem. E sorok írója a filatéliával nem túl elmélyülten foglalkozik, de szakmája miatt talán érthető, ha figyelme fokozott az olyan bélyegekre iránt, melyeknek témája az orvoslás, egészségügy. A bélyeggyűjtők albumai lényegesen többet rejtenek magukban, mint amit az átlagember a leveleken előforduló forgalmi bélyegekre látvány alapján gondolna.

A magyar posta tavaly egy, 4 bélyegből álló kisívet jelentetett meg „Jeles magyarok 2012” címmel. Négy ismert és elismert művész, szakember születésének centenáriuma adta az alkalmat Örkény István, Solti György, Ottlik Géza,

Szentágothai János portréinak bélyeg formájában történő megismertetésére. Szentágothai professzort, mint egyetemi oktatót tipikus helyzetben, előadás közben mutat be, jobb kezében mutatópálcával. Talán nem mindenki találkozott ezzel a bélyeggel, mely a pécsi Anatómiai Intézet meghatározó alakját mutatja.

Weninger Csaba dr.

Arvika, Svédország

„Az igazi hazaszeretet az, amikor az ember szorgalmasan dolgozik”

Matematikusnak készült, végül idegsebész lett Prof. Dr. Dóczi Tamás, a PTE KK Idegsebészeti Klinikájának igazgatója – rengeteg beteg szerencséjére. A nemrég a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagjává választott orvosprofesszor borulatóan ítéli meg a magyar egészségügy jelenét és jövőjét, de az Idegsebészeti Klinikán mindent megtesznek, hogy a betegek a lehető legkevesebbé érezzék az ellátórendszer válságos állapotát.

Elmondása szerint egyetemi éve alatt kacérkodott azzal is, hogy az orvosi pálya helyett inkább matematikával foglalkozik majd. Hogyan lett végül idegsebész?

Rá kellett jönnöm, hogy a matematikában nem vagyok elég tehetséges, bár nagyon ambicionáltam. Így lettem végül sebész, aztán az idegsebészet irányába „sodródtam”. Sokat számít persze, hogy az ember milyen főnököt talál magának, de konkrét, nagy története nincs annak, hogy miért lettem idegsebész.

Szegeden kezdte a pályafutását, majd a rendszerváltás környékén eltöltött néhány évet Svájcban is. Mennyire volt fontos későbbi karrierje szempontjából ez az időszak?

Még ezelőtt Angliában dolgoztam rezidensként, ami akkoriban nagy szerencse volt, igen értékes dolognak számított. Svájcba már felnőtt fejjel, érett orvosként kerültem 1990-ben, és természetesen nagyon más volt, mint Magyarország, anyagi szempontból pedig nagyon megérte.

Ön aztán viszonylag rövid idő után mégis hazajött és átvette a pécsi idegsebészeti klinika vezetését. Manapság már ez számít a ritkább megoldásnak a fiatal orvosok körében...

Itthon talán jobb élni annak, aki szereti az anyanyelvét, a környezetét. Most persze nagyon nagy trend a külföldi munka, ami egyrészt a civilizáció fejlődésével is magyarázható: már mindenki utazik, a világ kisebb lett. Vannak most is olyanok, akik inkább itthon maradnak, de annyira nem tartja a fiatalabb orvosokat itthon a haza, mint amikor még le voltak zárva a határok, és ennek nyilván megvannak a nagyon nyomós okai a magyar egészségügy működésében.

21 éve vezeti a pécsi idegsebészeti klinikát, ez ilyen téren igen hosszú idő. Mire a legbüszkébb ebből a korszakból akár klinikaigazgatóként, akár orvosként, kutatóként?

Talán leginkább arra, hogy senkinek sem kellett rossz szájjal itt hagynia a klinikát az itt dolgozók közül. Sokan a mai napig itt dolgoznak azok közül, akik már az én érkezésemtől itt voltak, és a későbbi jövőik is beilleszkedtek, nem volt nagy fluktuáció. Egy főnök és egy beosztott persze máshogy látja a dolgokat, de ez mégiscsak egy indikátor arra, hogy nem elviselhetetlen légkörben folyik itt a munka. Egy amerikai multi felől nézve ez mondjuk nem feltétlenül eredmény, hiszen ott az a szokás, hogy mindenkit hét évente lecserélnek; onnan nézve mindez kelet-európai csökevény.

A csapatmunka szempontjából azért talán mégis ez a gyakorlat az egészségesebb, nem a multiké...

A csapatmunka természetesen nagyon fontos, hiszen összegeződnie kell a tudásoknak. Egy kórház általában úgy működik, hogy a főorvos tudása határozza meg az adott osztály működését, egy klinika viszont ha közösségként működik, akkor a dolgozók tudása összeadódik, és ettől mindeki teljesítménye javul.

Erről a csapatmunkáról is szól az az olvasói levél, ami néhány napja jelent meg a Dunántúli Naplóban; egy Ön által megműtött betegük dicsérte az idegsebészeti klinika emberséges légkörét és az itt dolgozók segítőkészségét. Mennyire lehet az ilyen szempontokat szem előtt tartani a modern, lényegében gyárszerűen működő egészségügyben?

Nagy elismerés, ha valaki azért ragad tollat, hogy megdicsérjen minket, az ilyen mindig jólesik. Ehhez jó munkatársak keltenek, olyanoknak érdemes egy klinikán dolgozni, akik szívesen foglalkoznak betegekkel, jó érzés számukra segíteni másokon. Nagyon jó nővérek dolgoznak szerencsére nálunk, és nagyon jó a vezetőnővérünk is. És persze ha egy közösség jó hangulatban tud dolgozni, az a munkáján is megérződik. Emellett az egészségügy egyfajta szolgáltatóipar, ahol fontos a beteg, a „vevő” bizalma és megelégedése, és

megtiszteltetés számunkra, ha minket választ.

Pécsre kerülésekor már karrier állt Ön mögött, összességében négy évtizede dolgozik idegsebészként, amely idő ezen a területen is óriási változásokat hozott. Mennyiben változott meg a szakmája ezen idő alatt, miben más most idegsebésznek lenni?

A munka szeretete nem változott meg, most is nagy örömet okoz, ha beteggel foglalkozhatom. Ma is akadnak olyan esetek, amikor az orvosra komolyan rászorul a beteg, és nagy adomány számomra, hogy olyan munkát végezhetek, amelyben élvezem a másik fél bizalmát, és ha jól csinálom a dolgomat, annak nagyon szemmel látható eredményei vannak. Technológiai téren persze óriási változások történtek, sokkal biztonságosabb lett az idegsebészet, és ugyanabból a betegségből lényegesen nagyobb eséllyel gyógyulnak fel a páciensek.

Nemrég választották tudományos teljesítménye okán a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagjának. Mi a fontosabb Önnek, a tudományos kutatás, vagy a betegekkel való foglalkozás?

A kettő együtt jár. Klinikus vagyok, és az Akadémián sok klinikus orvos van. A magas szintű gyógyítói munka része egy orvos tudományos tevékenységének, nincs éles határ. A klinikai kutatás tulajdonképpen a beteggel való foglalkozásban manifesztálódik; a gyógyítást egy bizonyos szint felett lehet tudományos igényességgel végezni, nincs ebben semmifajta misztikum.

Emellett oktatással is foglalkozik; mi kell Ön szerint ahhoz, hogy valakiből jó idegsebész, avagy egyáltalán orvos legyen?

Mint ahogy mindenhez, ehhez is szorgalom kell, mindent meg lehet tanulni. Az is fontos, hogy ne utálja az embertársait, olyan ember legyen, akinek örömet okoz az, hogy segít másokon.

Rengeteg műtétet végzett már el pályafutása során, ezek többsége sikeres volt, olyanok is akadtak azonban, amelyek nem. Milyen esetekre emlékszik vissza?

A nagy kihívások mindig jobban meg-

maradnak, csábító egy ilyen feladatot megoldani. Természetesen voltak olyan esetek, amikor ez nem sikerült, és olyanok is, amelyek ha újrakezdhetnék, akkor máshogyan csinálnék meg bizonyos lépéseket. Sajnos nincs száz százalékos siker.

Menyire foglalkoztatják ezek az esetek? Sokat gondol azokra a műtétekre, amelyek ilyen vagy olyan okból nem optimálisan sikerültek, avagy azokra, amelyek esetében nagy sikert ért el?

Nyilván van az embernek egy-két olyan nyomasztó élménye, amelyből sokat tanult. A sebészekre jellemző, hogy ahogy mennek a hetek és a hónapok, egy egész regimentnyi beteg megy át a kezük alatt, és csak azok az arcok maradnak meg, ahol valamilyen dráma volt. Ezekre élesen emlékszik az ember, és az nagy élmény, amikor egy ilyen sikeres műtéten átesett emberrel találkozunk az utcán.

Lassan aktív pályafutása végéhez közeledik. Vannak még olyan tervei, amiket mindenképpen meg akar valósítani?

Nagy nyilvános terveim nincsenek, ezek többnyire belső, személyes dolgok. Emelt fővel szeretném csinálni, amit csinálok. Vannak vágyaim és elképzeléseim: ezek akkor lesznek fontosak, amikor megvalósítom őket.

Hogyan látja a klinika és úgy általában a magyar egészségügy jövőjét?

Sajnos pesszimista vagyok, nagyon nagy zuhanást látok a pécsi helyzet kapcsán is. Amikor idekerültem Svájcba, akkor ez egy nagyon jól működő klinikum volt, elsősorban a manuális területek, amelyek talán itt voltak legerősebbek az egész országban. Ehhez képest lejtmenetben vagyunk, ami persze egyáltalán nem csak a helyi viszonyokra igaz. Ráadásul a gazdasági helyzet javulásáig nem is várhatjuk, hogy ezen a téren változás legyen, hiszen tudjuk, hogy szegény betegnek szegény az orvosa, és szegény országnak is szegény az orvosa. Az igényeket eközben a nyugat-európai, amerikai szinthez mérjük, de ezek elérése nem reális. Közben pedig igen negatív tendenciákat látunk: az erősen jelzésértékű, ha valaki miután elsajátított egy magas intelligenciát és rengeteg tanulást kívánó szakmát, nem a saját környezetében marad, hanem inkább külföldre megy. A céhrendszernek persze mindig is része volt, hogy a tanítványok és fiatal mesteremberek világot láttak, de most nem erről van szó, az objektív mutatók igencsak beszédesek.

Eközben egy olyan egészségügyi finanszírozási rendszer működik, amely alapvető logikátlanságokat tartalmaz. Nem ismeri például az amortizáció fogalmát, az épületek állaga eszerint nem romlik, az eszközök nem mennek tönkre, a kórtermeket nem kell kifesteni. A rendszer szerint az ügyeletes csapatot nem kell fizetni, ha nem jön beteg, hiába töltik készenléti állapotban az időt. Az ilyen elemi hibák következménye, hogy 23 évvel a rendszerváltás után itt tartunk.

Az orvosszakma régóta látja ezeket a gondokat, amelyek most már nagyon látványosak, és a betegek számára is egyre érzékelhetőbbek. Az elégedetlenség fokozódása eredményezhet esetleg valamiféle változást?

A legnagyobb gond szerintem, hogy ezen a téren nem történt rendszerváltás, a régi szocialista reflexek élnek tovább. Számomra tanulságos volt az Egyesült Államokból a kilencvenes években visszatért Korompai Ferenc professzor története, aki a Szívcentrum létrehozásában vett részt, majd néhány év után váratla-

Névjegy

Dr. Dóczi Tamás professzor Szegeden született 1949-ben, klinikusi pályafutását szintén itt kezdte meg a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem Idegsebészeti Klinikáján. Rövid svájci kitérő után, 1992-ben került Pécsre, és azóta is a PTE, KK Idegsebészeti Klinikájának igazgatója. Dolgozott a Magyar Gerincgyógyászati Társaság elnökeként, tagja az Európai Idegsebészeti Társaságok Szövetségének. 2007-ben lett a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja, idén a rendes tagok közé választották.

nul távozott. Amikor rákérdeztem ennek az okára, akkor azt mondta, hogy mi itt Magyarországon a magyar nyelvet nem arra használjuk, hogy megosszuk a gondolatainkat, hanem arra, hogy elrejtjük azokat, míg kint ez épp fordítva van. Épp ezért nálunk minden kicsit Patyomkin-jellegű.

A beszélgetést azzal kezdtük, hogy Ön viszont visszatért Svájcba és itt is maradt. A most elmondottak fényében nem bánta ezt meg?

Mindez attól függ, hogy kinek mi a fontos. Ha fontos számára az anyanyelvi környezet és a családja, akkor itthon marad, és akkor is, ha fontos számára a társadalmi hasznosság. Ez mindenkinek a személyes döntése. Ha a hazaszeretet egyszerűen akarjuk megfogalmazni, akkor az az igazi hazaszeretet, amikor az ember jól és szorgalmasan dolgozik. Azok az országok a sikeresek, ahol erős a hazaszeretet, és ha mindenki jól és szorgalmasan dolgozik, akkor kerülhetünk közelebb régi vágyunkhoz, a nyugati országok utoléréséhez.

Stemler Miklós

Zsámbék

Erasmus Nyári Egyetem Brassóban

Az Erasmus program keretében a Brassói Erdélyi Egyetem az elmúlt évek sikeres rendezvényei után ebben az évben immáron negyedszer szervezett ezúttal kettő, kéthetes, intenzív nemzetközi továbbképző kurzust MSc és PhD-hallgatók számára. Az egyik május 13-24. között került megrendezésre Dr. Antonella Chesca, Transilvania University of Brasov szervezésében, „*Classic and modern methods for molecular diagnostics in human pathology*” témakörben. A PTE, KK, Laboratóriumi Medicina Intézetéből Dr. Tőkés-Füzesi Margit és Vassné Dr. Lakatos Ágnes oktatóként kapott meghívást, PhD-hallgatóként az Intézetből Dr. Kátai Emese és Dr. Bence Bálint vett részt a kreditpontos továbbképzésen. Az írásbeli vizsgával záruló kurzust 34 hallgató látogatta Hollandiából, Franciaországból, Törökországból, Romániából, Csehországból és Magyarországról. A nemzetközi meghívott oktatógárda is a fenti országokból érkezett Brassóba. Magyarországot egyetemünk képviselte. Oktatási anyagunk az egyébként könyv formában is megjelenő kiadványban az alábbi címekkel szerepelt: Dr. Tőkés-Füzesi Margit: *Microparticles in health and disease*, Vassné Dr. Lakatos Ágnes: *New recreational drugs in the clinical toxicology*. A programot 5 kreditponttal ismerték el a résztvevő egyetemek. Ugyanebben az időpontban, szintén a Brassói Erdélyi Egyetem koordinálásával „*Telemonitoring and telediagnostic for life sciences*” címmel Dr. Mihaela Badea szervezett nemzetközi Erasmus intenzív kurzust. Egyetemünkről Dr. Czibulya Zsuzsanna (PTE, TTK, Általános és Fizikai Kémiai Tanszék) és Dr. Kőszegi Tamás (PTE, KK, Laboratóriumi Medicina Intézet) oktatóként, a Laboratóriumi Medicina Intézetből Varga Zsófia és Sali Nikolett PhD-hallgatóként vettek részt a programban. Dr. Czibulya Zsuzsanna „*Telemonitoring of anthocyanines and polyphenols and other aromatic compounds in food and environmental sciences*” címmel, míg Dr. Kőszegi Tamás „*Telemonitoring in food applications*” és „*The role of model experiments in basic toxicology research*” címmel tartott előadást. Az összes előadás anyaga várhatóan könyv formájában is elérhető lesz. A kurzust Romániából, Franciaországból, Magyarországról és Szlovéniából 45 hallgató látogatta, a program írásbeli vizsgával zárult. A nemzetközi oktatógárdában olyan kiváló tanárok is szerepeltek, mint pl. Prof. Dr. Jean Louis Marty (Université de Perpignan). A kurzust sikeresen elvégző hallgatók 5 ECTS kreditpontot kaptak. Mindkét program résztvevői számára a sikeres szakmai továbbképzésen túl a kedvező időjárás, a hétvégén szervezett kirándulás (Töröcsvár, Poiana-Brassó) és a város szépségei maradandó élményt nyújtottak. A Brassói Egyetem a jövő tanévben is pályázní kíván hasonló kurzus szervezésére, remélhetőleg sikerrel. A kéthetes ott-tartózkodás kedvező alkalmat nyújtott diákok és oktatók számára egyaránt személyes kapcsolatok építésére és jövőbeni tudományos együttműködés kialakítására.

Dr. Tőkés-Füzesi Margit

Dr. Kőszegi Tamás
Helyi Erasmus koordinátor

Erasmus Nyári Egyetem Brassóban – a PhD-hallgató szemével

A PTE, ÁOK, Laboratóriumi Medicina Intézet négy PhD-hallgatója és a PTE négy oktatója vehetett részt az idei évben a Transilvania University of Brasov által meghirdetett Erasmus Lifelong Learning Programme nemzetközi eseményen.

Két kurzuson vehettünk részt:

„*Classic and modern methods for molecular diagnostic in human pathology*” (koordin.: Antonella Chesca; résztvevők: Tőkés-Füzesi Margit és Vassné Lakatos Ágnes oktatók, ill. Bencze Bálint és Kátai Emese hallgatók), „*Telemonitoring and telediagnostic for life sciences*” (koordin.: Mihaela Badea; résztvevők: Czibulya Zsuzsanna és Kőszegi Tamás oktatók, ill. Sali Nikolett és Varga Zsófia hallgatók).

A kurzusok május 12-25. között kerültek megrendezésre a Brassó városában található Transilvania University-n. Nehézes érkezésünket követően, hétfő reggeltől minden hétköznap izgalmasabbnál izgalmasabb témákkal vártak minket a résztvevő országok (Románia több egyeteme, Törökország, Szlovénia, Csehország, Franciaország és persze Magyarország) neves oktatói.

A „*Classic and modern methods for molecular diagnostic in human pathology*” programon orvosi szemlélet uralkodott. Az előadások az egyes betegségek során létrejövő molekuláris és sejtszintű elváltozásokat járták körül, ismertette a legújabb technológiákat is, amivel ezek észlelhetőek.

Ezzel szemben a „*Telemonitoring and telediagnostic for life sciences*” program sokkal inkább a legújabb műszaki (biofizikai, fizikai-kémiai, elektronikai) és egyéb eljárásokra épült, ezeken keresztül mutatva be felhasználási lehetőségeiket is. Ebben a programban helyet kapott egy nemrég épült és félig már betelepített kutatóközpont meglátogatása is, ami új, gyakorlati élményt nyújtott a hallgatók számára. Az itt kiépített laborokat meg is tekinthettük, körbejárhattuk, kérdezhettünk az ott dolgozó kutatóktól, és aki vágyott rá, ki is próbálhatott számára új eszközöket és módszereket.

Természetesen egyik kurzusból sem maradhattak ki a szociális programok, városnézés, ismerkedés a környékkel, a helyiakkal és persze a kurzus többi résztvevőjével, oktatókkal, diákokkal egyaránt. Remek alapot szolgáltatott ehhez a „*Dissemination-information meeting*”, ahol a hallgatók feladatul kapták, hogy mutassák be országukat, egyetemüket és helyi nevezetességeiket egy rövid prezentáció formájában. Az este végül féktelen táncolásba fulladt. Hétvégén lehetőség volt városnéző túrára, illetve a környék nevezetességeinek meglátogatására is, de aki akart Bukarestet és a Bodies kiállítását is megnézhetett szervezett keretek között.

Összességében mindannyian hatalmas élménnyel és rengeteg tudással gazdagodtunk, amit reményeink szerint saját kutatásainkban és tudományos életünkben is kamatoztathatunk majd.

Varga Zsófia
PhD-hallgató

Beszámoló a 21. ISSC konferenciáról

2013. május 23. és 25. között került megrendezésre 21. alkalommal az International Students' Scientific Conference Gdanskban. A konferencián, melyet a Gdanski Orvosi Egyetem Tudományos Hallgatói Egyesülete (Students' Scientific Association of Medical University of Gdansk) szervez, orvosi-biológiai területen tanuló hallgatók, PhD-hallgatók illetve fiatal doktorok mutathatják be kutatási eredményeiket minden évben. A beküldött absztraktok előzetes elbíráláson esnek át, a konferencia szabályzata a honlapon tekinthető meg: az elfogadott témák 10 különböző szekció valamelyikébe kerülnek besorolásra: onkológia, neurológia, orvosi kémia, kardiológia, gyermekgyógyászat, belgyógyászat, ortopédia és traumatológia, alapkutató, sebészet és közegészségtan. Az előadóknek 7 perc áll rendelkezésükre munkájuk bemutatására, ezt követik a 3-4 tagú szakmai zsűri illetve a hallgatóság kérdései. Az egyes szekciókban elhangzó előadásokat a zsűri négy szempont alapján pontozza: absztrakt, újdonság, eredmények és konklúzió, elemi tudományos korrektség.

A háromnapos konferenciának a Gdanski Orvosi Egyetem Atheneum Gedanense Novum épülete adott otthont, mely a belvárostól néhány villamosmegállányra, parkos-fás környezetben található. A megnyitó ceremónián az egyetem rektora köszöntötte a megjelenteket, majd a korábbi rektor előadását hallgathattuk meg az egyetem történetéről. Rövid szünetet követően elkezdődtek a szekció előadások. Hasonlóan egy tudományos diákköri konferenciához, az előadások élvezhetősége és követhetősége jelentősen változott az előadók felkészültségétől, rutinosságától, előadói készségeitől és aktuális idegességének mértékétől függően. Az előadók többsége valamelyik lengyel egyetemről érkezett, közöttük jelentős számban előfordultak azonban angol programos vagy Erasmusos hallgatók is, akik a legkülönbözőbb nációkat

képviselték. Kisebbszámú jelen voltak külföldi, például orosz és belorusz egyetemek hallgatói is. Tudomásom szerint egyedüli magyarként vettem részt a konferencián.

A tudományos prezentációk mellett ismeretterjesztő jellegű bemutatók is szerepeltek a programban. Részt vettem például a négy, lelkes vegyészhallgató által „levezényelt” kémiai bemutatón, ahol látványos, takarékos és takarítási szempontokat háttérbe helyező reakciók sorát csodálhattuk és szagolhattuk meg. Legalább 7 évvel fiatalabbnak érezhettem magam, mikor a közönség bevonásának jegyében én végezhettem el az ezüsttükörpróbát, sőt, utána hazavihettem a kémcsövet is. Hasonlóan kapcsolódási és kitekintési lehetőséget nyújtott Dr. Agata Lecenicka előadása, melyben a szerelem biokémiai hátterét, illetve a párkapcsolatok kialakulását és működését jellemző biológiai-pszichológiai modelleket mutatta be.

A konferencia utolsó napjának délelőttjén a közegészségtan szekciójában magam is előadást tartottam *Identification and evaluation of drug-supplement interactions in hospital patients* címmel. A záró ceremónia délután 4 órakor kezdődött, ekkor kerültek kihirdetésre az eredmények. Egy lengyel előadóval megosztva első helyezést lettem a szekcióban. Az elért eredményben jelentős szerepe volt kollégáim, különösen Dr. Lankó Erzsébet segítségének, szintén köszönettel tartozom témavezetőmnek, Prof. Dr. Botz Lajosnak, továbbá Somogyi Dávidnak a nyelvi felkészítésért. A konferencián való részvételemet a TÁMOP-4.2.2./B-10/1-2010-0029 Tudományos képzés műhelyeinek támogatása a Pécsi Tudományegyetemen program támogatta.

Végh Anna

PhD-hallgató

Gyógyszerészeti Intézet és Klinikai Központi Gyógyszertár

VIII. Országos Fül-orr-gégészeti Szakdolgozói Konferencia és Kiállítás

2013. május 16-18. között Pécsen a Hotel Palatinusban került megrendezésre a VIII. Országos Fül-orr-gégészeti Szakdolgozói Konferencia és Kiállítás, melynek házigazdája klinikánk volt.

Tudományos programunk főbb témakörei:

- daganatos megbetegedések műtéti eljárásai, utógondozás
- audiológiai fejlesztések, új eljárások, új termékek, műtétek valamint utógondozás
- betegek táplálása, új tápszerekkel kapcsolatos tapasztalatok
- új felfedezések, jól bevált kezelések az allergológia területén
- szakdolgozók elvándorlásával járó problémák és megoldásaik
- egyéb

Másfél nap alatt 18 igen színvonalas előadás hangzott el, ebből 7 pécsi előadás volt. Klinikánkról az alábbi dolgozók adtak elő:

- **Orovicza Erika** mütös szakasszisztens, **Kuszik Lajos** mütössegéd: Lézerrel asszisztált stapedotomia napjainkban

- **Berta Józsefné**, ápoló: Stapedectomy és stapedotomia sebészeti, ápolási különbségei
- **Borsányi Lászlóné**, intézetvezető főnővér: Humán erőforrás deficit okai a Pécsi Fül-, Orr-, Gégészeti és Fej-, Nyaksebészeti Klinikán, azaz miért vagyunk mi olyan kevesen?
- **Tóth Alíz** és **Kellényi György**, klinikai elektrofiziológiai asszisztensek: Cochlearis- és középfül implantáció Pécsen
- **Jakabosné Nagy Verona**, diplomás ápoló: A szorongásról
- **Pap Ágnes**, ápoló: Az orrvérzés korszerű ellátása és ápolási vonatkozásai
- **Faragó Anett**, diplomás ápoló: Acetylsalicilsav másként

A szakmai tudományos nap után színházi előadással egybekötött vacsora és szerepjáték emelte az est hangulatát.

Borsányi Lászlóné

Más dimenzióban

„A teleradiológia a mai magyar valóságban működtethetővé teszi a rendszert” – meséli Bogner Péter professzor, akit 2013. június 1-től bízott meg tanszékvezetői feladatokkal a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központja.

Gratulálunk kinevezéséhez. Miről szól az új feladat?

A tanszék teljes neve Pécsi Tudományegyetem, Klinikai Központ, Idegsebészeti Klinika, Kísérletes Idegtudományi Képző és Klinikai Neuroradiológiai Tanszék. A tanszék munkáját – a neuroradiológiára fókuszálva – eddig Barsi Péter tanár úr irányította, a stafétát a tevékenységi kört kicsit kibővítve veszem át. Terveink szerint az idegtudományi kutatások támogatása és azokban való aktív részvétel mellett kapcsolódni szeretnénk a Barsi tanár úr által megálmodott, országosan egységes neuroradiológiai oktatáshoz, és a Pécsi Tudományegyetem többi képző diagnosztikai intézetével közösen egy integrált tantárgyat szeretnénk létrehozni. Ebben sokat segít az is, hogy korábbi kaposvári helyettesem, a Németországból közelmúltban hazatért Vajda Zsolt is a Tanszék munkatársa.

Mi változik a korábbiakhoz képest?

Papíron csupán annyi, hogy a Pécsi Tudományegyetemen belül az Egészségtudományi Kartól átkerülök a Klinikai Központba. A valóságban viszont lezárul egy korszak az életemben: a következő félévtől már csak vendégként vehetek részt radiográfus képzésben.

Mintha szomorúság rejlene e mondata mögött.

Berényi Ervinnel, Harkányi Zoltánnal, Kis Évával, Lombay Bélával, Martos Jánossal, Repa Imrével, Vandulek Csabával és számtalan, megbecsült kollégámmal sokat tettünk a magyar radiográfus képzés megvalósításáért és felfuttatásáért. Meggyőződésem, hogy a magyar egészségügyön belül azért képes a magyar radiológia még mindig megfelelő teljesítményt nyújtani, mert a megfelelő kompetenciával és kiváló szaktudással bíró radiográfus tehermentesíti a radiológust. Tanítványaink közül a végzés után sokan külföldön helyezkedtek el és váltak sikeresek, ez is azt mutatja, hogy európai szinten is versenyképes tudást nyújtunk hallgatóinknak. Ugyanakkor az is világosan látszik, hogy a magyar felsőoktatás problémái a BSc-szintű radiográfus képzést is érintik, bár a szűkülő keretek ellenére továbbra is sok diák jelentkezik erre a szakirányra.

„Civilben” a Pécsi Diagnosztikai Központ ügyvezető igazgatója, valamint a teleradiológiával foglalkozó Iconomix Kft. vezetője. Nem túl sok ennyi feladat?

Szerencsére nagyon jó mindkét csapat, így az érdemi munkára tudok koncentrálni. A Pécsi Diagnosztikai Központot valamivel több, mint egy éve vezetem, és a Németh Béla által felépített kiváló alapon stabil működést tudunk kialakítani. Egy függetlenül működő diagnosztikai központnak egyértelműen a radiológusok számára vonzó helyé kell válnia. Ezt szakmai igényességgel és az elvégzett teljesítménnyel arányos javadalmazással kell megoldani. A szakmai igényességre Kövér Ferenc orvosigazgató kollégám jelent garanciát, a jövedelmi környezetet pedig a PDK-ban tavaly május óta az amerikai mintára sikeresen működő, Radiological Unit alapú leletdíjazási rendszerrel tudtuk vonzóvá tenni. Az Iconomix Kft.-ben pedig több mint 60 radiológussal dolgozom együtt, egy jól kialakított koncepcióban, amit nagymértékben támogatnak a kapcsolódó informatikai rendszerek.

Hogyan lett a teleradiológia megszállottja?

Talán sokan emlékeznek még arra a nyárra 2006-ban, amikor bizonyos közreműködői szerződések július 1-jétől szünetelt szerződéseknek számítottak, így fel kellett bontani őket. Ennek köszönhetően

szinte egyik napról a másikra felmondott több radiológus a zalaegerszegi radiológiai osztályon, és az ellátás egyértelmű és súlyos veszélybe került. Nagy Gyöngyi főorvos asszony azonnali segítséget kért tőlünk Kaposvárról – hiszen akkor még ott dolgoztam – mi pedig naponta jártunk át Zalaegerszegre, hogy leg-

alább az akut és sürgős vizsgálatokat értékeljük a Zala Megyei Kórházban. Ez volt az az élmény, ami után a Zala Megyei Kórház vezetése és magam is arra konkludáltunk, hogy hosszabb távon át kell hidalni a földrajzi korlátokat informatikai megoldásokkal, azaz Magyarországon is be kell vezetni a teleradiológiát a radiológiai ellátásba. Ez pedig elindított egy változást, ahogy a világban máshol is...

Milyen hatással van a teleradiológia a radiológia működésére?

Egyértelmű humán erőforráskriszís előtt állunk, nemcsak az egészségügyben, a radiológiában is. Nem engedhetjük meg, hogy az ország leletezési erőforrásait: a magyar radiológusokat kihasználhatlanul hagyjuk, és a magyar radiológus közösség sem teheti meg, hogy nem hoz létre hatékony ellátási szerkezetet. Hosszú évekkel ezelőtt pontosan azért indítottuk el az BSc-szintű radiográfus képzést Debrecenben, Miskolcon, Budapesten és a PTE kaposvári képzőhelyén, hogy a vizsgálatkészítést professzionális módon átvevő, diplomás, megfelelő kompetenciával ellátott szakembergárda mentesítse a radiológusokat, így több idő juthasson a leletezésre. Alapesetben a teleradiológia is arról szól, hogy a radiológusnak ne kelljen naponta 2-3 órát utaznia, hanem a megfelelő protokoll alapján készített, minőségi vizsgálatot méltó körülmények között és infrastruktúrával leletezhesse.

Otthon vagy kórházban?

Megfelelő körülmények között, a szakmai alapelvek szerint. Mivel a röntgendiagnosztikai ellátás legalább két megapixel, diagnosztikai minőségű monitorokat igényel, egy röntgenleletező munkaállomás költsége 1,5-2 millió forint, nem biztos, hogy azt érdemes otthon, a dolgozószobában tartani és csupán napi 6-8 órában használni. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a leletező központok nagymértékben növelik a munkahatékonyt, hiszen az ott dolgozó szakemberek megfelelő koncentrációval, ideális körülmények között végezhetik a leletezést. A CT- és MR-diagnosztikában, főként a nem rutinnak számító esetekben, a specialista szakemberek bevonása azért a legjobb megoldás, mert ők találkoznak azzal a kritikus meny-

nyiségű vizsgálattal, ami egy terület vagy elváltozás magabiztos és valid értékelését lehetővé teszi.

Melyek a magyar telerradiológiai tevékenység bástyái?

Zalaegerszezen hat éve kezdődött a rendszeres CT/MR-telerradiológia, ma a járóbeteg vizsgálatok több mint felét külsős radiológusok írják. Aztán hasonló munkaerő-krízishelyzetet kellett megoldani Egerben, azóta ott visszaállt az egység és a rend, de a telerradiológiai háttérrel mind a mai napig igénybe veszik. Szántó Tamás irányítása alatt megvalósult a Veszprém megyei ellátórendszer telerradiológiai integrációja, és szervezési szempontból kiváló rendszer jött létre, amelyet a speciális esetekben hamarosan mi is támogatni szeretnénk. Debrecenben pedig a közelmúltban alakítottak ki egy mindent igénynek megfelelő leletező központot, ami fantasztikus teljesítményre képes. Az országban egyre több helyen működik még telerradiológiai megoldás a távoli földrajzi pontok összekötésére, de telerradiológiai tevékenységnek csak az nevezhető, amelyben a teljes munkafolyamatot a telerradiológia lehetőségeinek megfelelően, korlátainak messzemenő figyelembe vételével megfelelően valósítják meg. Ebben az Icomix mintegy két tucat szakrendelőnél, illetve a fehérgyarmati és karcagi CT-ellátásnál ért el jelentősebb eredményeket.

Milyen korlátokat kell figyelembe venni?

Ma már kevés radiológusnak adatik meg, hogy a beteget a vizsgálat kezdetétől végigkövesse. Ráadásul a modern medikai informatikai rendszerek lehetővé teszik az előzményadatok és korábbi leletek gyors összegyűjtését. A radiológusnak ma már nincs ideje arra, hogy személyesen jelen legyen a vizsgálatoknál, viszont olyan rendszereket kell létrehozni, amelyek a beutalónak megfelelő, standard minőségű vizsgálatot eredményeznek. Ehhez jó vizsgálati protokollokra és jól képzett radiográfusokra van szükség. De mindenekeelőtt olyan klinikusokra, akik valódi beutalót küldenek, és nem csak annyit írnak, hogy "kérem a beteg röntgenvizsgálatát".

Vannak ilyen helyek az országban?

Hosszú folyamat, míg a radiológia új szerepköre kialakul a kórházakban. Vannak persze olyan intézmények, amelyek elől járnak, ilyen például a Zala Megyei Kórház, a debreceni Kenézy Kórház, a veszprémi Csolnoky Ferenc Kórház, a szombathelyi Markusovszky Kórház, valamint a pápai Gróf Esterházy Kórház, illetve szépen fejlődik a Fehérgyarmati Kórház, valamint a karcagi Kátay Gábor Kórház, ahol a CT-diagnosztikában radiológus szakorvos nélkül, kiválóan kialakított protokollrendszer alapján készíti az egyre jobb radiográfusi csapat a vizsgálatokat. De ugyanez jellemző a szerencsi, polgári, vecsési, csepeli stb. szakrendelőre, ahol bizonyos műszakokban szakorvos nélkül végzik vizsgálatokat.

Milyen eredménnyel?

Tapasztalataink alapján országszerte meglehetősen heterogén a vizsgálatkészítési módszertan, ráadásul sok helyen senki sem ellenőrzi azt. Hajmeresztő dolgokat tapasztaltunk számos szakrendelőben azután, hogy elkezdtük a telerradiológiai szolgáltatás bevezetését. Nem egy helyen derült ki, hogy a röntgen addig rosszul volt beállítva, nem használtak blendét a vizsgálatokhoz, és a foszforlemez kiolvasót már több éve le kellett volna cserélni, mert rosszak a kazetták. A telerradiológia viszont igényli a megfelelő beutalót, az előzményadatokat és az értékelhető felvételeket – különben nem tudunk leletet kiadni.

Ezek szerint nem is az informatikáról, hanem a megfelelő munkafolyamatokról szól a telerradiológia?

Természetesen fontos a megfelelő informatikai háttér is. Mi ehhez a CT/MR-diagnosztikában az eRAD-rendszerét találtuk meg, röntgendiagnosztikában pedig a Béker-Soft Informatika TERASY-megoldását használjuk. Mindkét megoldás döntő előnye, hogy nemcsak a távoli leletezést teszi lehetővé, hanem a munkafolyamatokat is az elvárásainknak megfelelően támogatja. Megfelelő informatikai háttér, helyi vagy regionális diszpécser és a feladatra dedikált radiológusok nélkül ugyanis nem lehet sikeres a telerradiológiai ellátás.

Évek óta keressük a választ: a telerradiológia a meglévő rendszerek kiterjesztése vagy egy új, eddig nem ismert dimenzió?

Inkább azt mondom, a telerradiológia egy más dimenzió. A telerradiológia a mai magyar valóságban működtethetővé teszi a rendszert. Lehetővé teszi, hogy a szakrendelő vagy a városi kórház 15 percen belül röntgenleletet kapjon. Segítségével ott is lehet röntgent, CT-t vagy MR-t üzemeltetni, ahol valamilyen ok miatt nem találni orvost. Az egységes képkommunikáció megvalósulásával csökkentheti a felesleges vizsgálatok számát. Ráadásul hozzáférést nyújt a legjobb szakemberekhez.

Vonzónak tűnő álmok. Mikorra várható megvalósulásuk?

Ezek nem álmok, hanem a valóság. Röntgen telerradiológiai rendszerünkben van olyan nap, amikor több mint 300 leletet adunk ki, és az átlagos megfordulási idő felülről sűrűl a 10 perccet. Van olyan városi kórházi partnerünk, ahol a sürgősségi orvosok azért szeretnek velünk dolgozni, mert mi negyed órán belül leletet adunk, míg helyileg ez inkább 30-40 perc. Közel 20 olyan partnerünk van, ahol nincs a helyszínen radiológus, a leletek viszont a legkényesebb igényeket is kielégítik. Az egységes képkommunikáció Zala, Veszprém, Hajdú-Bihar vagy Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében már nem álom, hanem nagyon közel áll a valósághoz. A legjobb szakemberekhez való hozzáférést pedig a még júniusban induló Országos Telerradiológiai Rendszer teremti meg, amelyben a különleges esetek diagnosztikájában a Palkó András, Hetényi Szabolcs, és Barsi Péter által vezetett szakmai csapatok nyújthatnak iránymutató véleményt.

És milyen álmai vannak?

Szeretném elérni, hogy az egészségügyi hatóságok megértsék a telemedicinában rejlő lehetőségeket. Az Egészségügyi Államtitkárság már 2010-ben zászlajára tűzte a telemedicina és a telerradiológia fontosságát, már csak meg kell várnunk, hogy ez a mindennapokban, a hatósági szinten is megjelenjen. Battyáni István tanár úr, a Szakmai Kollégium Radiológiai Tagozatának elnökeként nagyon sokat segített abban, hogy a telerradiológiai tevékenységet is tartalmazzák a minimumfeltételek. Az ÁNTSZ viszont nem ad ki országos értékelői engedélyt, illetve az egyes régiók gyakorlata nagymértékben eltér egymástól. Néhány évvel ezelőtt nem ismerték telerradiológiai tevékenységet, és nem is tudták elhelyezni a meglévő dobozokba. Ma már úgy látom, támogatnák a telerradiológiát, hiszen nélküle sok helyen nem lenne ellátás, csak a gyakorlati megoldás tartalmaz bizonytalanságokat. A telerradiológia világszerte a radiológiai üzemeltetés részévé válik, és a trend alól mi sem mentesíthetjük magunkat. Feladatunk viszont az, hogy a világszerte és Magyarországon is tapasztalható telerradiológiai kockázatokra és mellékhatásokra megfelelő megoldásokat találjunk.

Forrás: www.radiologia.hu

A tudománynak nem mindig tesz jót, ha csak felülről szervezik!

A doktori képzések terén erősít a pécsi orvoskar

Immár második alkalommal rendezték meg a Pécsi Tudományegyetemen az Interdiszciplináris Doktorandusz Konferenciát május 15. és 17. között, amelyen mintegy 250 PhD-hallgató vett részt, 24 szekcióban, 147 előadással és 17 poszterrel. A nagyszzerűen megszervezett konferencia kiváló alkalom volt a különböző karok PhD-hallgatóinak kutatási munkájának megismeréséhez, és új innovatív ötletek megszületéséhez. A konferencia téje azonban nem csak a PTE és Magyarország szempontjából volt óriási, hanem egész Európa számára, különösen a tudományos utánpótlás helyzete, a doktori képzések megújítása terén.

A szervezők komoly fegyvertényként könyvelték el, hogy az előadók között ott volt a zágrábi orvoskar professzora Zdravko Lackovic is, aki az Európában legaktívabb és legerősebb, a posztgraduális képzések nemzetközi szintű egységesítéséért és a színvonal meghatározásáért dolgozó szervezet, az ORPHEUS elnöke. Koller Ákos a PTE, ÁOK tudományos dékánhelyettese elmondta, hogy a meghívás egyik, nem titkolt célja, hogy remélhetőleg két-három éven belül a következő ORPHEUS konferenciát Pécsen tartásuk meg. Ezzel Pécs nagyot léphetne előre a nemzetközi megjelenés területén, mivel a rendezvényen hagyományosan nagyon erős akadémiai képviselőt komoly presztízst jelent, ami még akár a külföldi jelentkezők számára is érezhető lehet. Prof. Lackovic meghívta a Koller Ákos a soron következő ORPHEUS konferenciára Lausanne-ba és találkozott Miseta Attila dékán úrral és a horvát főkonzul asszonnyal, Liljana Pancirovával, hogy tovább mélyítsük a horvát kapcsolatunkat.

Az ORPHEUS, bár a háromszatú képzés legmagasabb szintjével foglalkozik, nem része szorosan a bolognai kezdeményezésnek, „mindössze” azt szeretné elérni, hogy az Európában nagyon eltérő színvonalú doktori képzések mindegyike elérjen egy bizonyos szintet, ezáltal ezek is minden országban elfogadhatóak legyenek, nagy lépést téve egy egységes európai tudásalapú társadalom kialakítása felé. Az ORPHEUS elnevezés igen találó: „Orpheus a legendás dalnok a görög mitológiában, aki zenéjével lecsillapította a vadállatokat, táncrea indította a sziklákat, megállította a folyókat. Héthúrú lantján állítólag olyan harmóniákat volt képes megszólaltatni, amelyek megindították az alvilág őreit is. Értette a természet nyelvét, tudott beszélni az állatokkal. Úgy tartják, hogy ő tanította meg az emberiséget az orvoslásra, írásra és földművelésre” (Wikipedia).

Ami a magyar PhD-képzést illeti, a követelmények minimumát már most is törvény szabályozza, és ezek elég magasak. Örömteli, hogy ezek alapján mi már most is megfelelünk az ORPHEUS elvárásainak, – mondta el Koller Ákos – bár az tény, hogy a képzés színvonala nem egységes a PTE-n belül sem. A szervezet azon új céljai igazán fontosak nekünk, ami a doktori képzések színvonalának és akadémiai szerepének megtartását célozza – tette még hozzá – hiszen ezen a téren jelenleg Magyarország kifejezetten magas általános szintet képvisel.

A színvonal tartásához a forráshiány a legnagyobb probléma, de nem csak az. Az egészségügyben továbbtanulók szintjén ma már egy átlagos rezidensi hely többet ér egy doktoranduszínál,

ráadásul a két tevékenység jogszabályi szinten sem összeegyeztethető (sajnos, mondja KÁ). Ezért, sokan inkább választják a biztosabb, eleinte is már jobban fizetett klinikai-kórházi munkát, még ha kiválóak lennének tudományos karrierre is. Tehát jó lenne, ha nem csak „vagy-vagy”, hanem „is” választás is lehetne. „Jó lenne, ha a mindennapi élethez szükséges flexibilitás végre megjelenne a rendeletek terén is.” – jegyezte meg ezzel kapcsolatban a dékánhelyettes némi iróniával. – „Sajnos a kutatás támogatásának a kiosztási gyakorlata sem igazodik az egyetemi igényekhez. A legtöbb kutató személyes kötődései és a témája miatti lelkesedésből marad a pályán és egyes intézményekben nem a magas fizetésért, azonban ha a mentoroknak nincs pályázati támogatása (ami a jelenlegi helyzet) nincs miből kutatást végezni és a fiatal tehetségeket bevonni, lelkesíteni és itt tartani. Ördögi kör alakul ki, mert a végén már minősített oktató sem lesz, aki a külföldi, jól jövedelmező oktatást tudná végezni. Továbbá, a tudománynak nem mindig tesz jót, ha csak „felülről” szervezik – ahogy ez a legtöbb uniós pályázatnál is látható. A támogatást közvetlenül a kutatóknak kellene adni, lehető legkisebb adminisztrációs teherrel, és bízni benne, csak a végterméket nézni (publikációk, szabadalom), és nem minden lépését ellenőrizni, mivel a kutatásban főleg előre nem látható dolgok vannak.

A doktori képzések egységesítésén jelenleg is dolgozik a három magyar vidéki orvoskar. Ahogyan az ORPHEUS a biológiai tudományok területéről kiterjesztette tevékenységét más területekre is, úgy lehet, hogy – az orvostudományi képzőhelyek példáját követve – a többi tudományterület is felkarolja a kezdeményezést.

Az OPHEUS legutóbbi konferenciáját Prágában tartották, erős pécsi jelenléttel. „Az ÁOK diákjai újabban minden évben részt vesznek ezen, bár hallgatók kevesen voltak összességében” – számolt be tapasztalatairól Gunszt Dóra, a PTE doktorandusz hallgatói önkormányzatának (PTE, DOK) elnöke, aki maga is részt vett az eseményen. Az elnöknő szerint a találkozó sajátos tapasztalata, hogy a hallgatók véleményét végül is nem összegezték a konferenciakiadványban, ami azt mutatja, hogy az ORPHEUS egyelőre nagyon akadémiai vonalon mozog, a résztvevői is inkább oktatók. A résztvevők száma szempontjából aránylag kicsi, ám a 200 fős konferencián a tudományos világ nagyon erősen képviseltette magát. „Minden európai ország fontosnak tartotta ott lenni, ám Magyarországon sajnos nincs országos összefogás ilyen téren a doktori iskolák között, a konferencián az országos doktorandusz érdekképviselőt nem volt jelen.” – tette mindehhez hozzá a PTE, DOK elnöke.

A hallgatók hasonló szervezete, az EURODOC 2013-tól kezdve együttműködik az ORPHEUS-szal, de a hallgatók véleménye uniós szinten is fontos. Brüsszelben kidolgoztak és útjára indítottak egy felmérést kifejezetten az EU-n belül hallgató doktoranduszok véleményének és problémáinak összegyűjtésére, ebben a kezdeményezésben Pécs is részt fog venni.

Szabó Gábor

Képzők képzése a Gyógyszerésztudományi Szak tananyagfejlesztési projektjében

A Pécsi Tudományegyetem, Gyógyszerésztudományi Szak a „Megújuló gyógyszerészeti kompetenciák gyakorlatorientált elsajátítását szolgáló digitális tananyagok kifejlesztése magyar és angol nyelven, az egyetemi oktatók felkészítése a 21. század oktatási kihívásaira” című pályázat keretében több sikeres képzést valósított meg illetve tervez megvalósítani.

A TÁMOP-4.1.2.A/1-11/1-2011-0016 sz. projekt célkitűzéseinek megvalósításához pénzbeli támogatást az Európai Szociális Alap valamint hazai társfinanszírozás biztosít.

A 22 hónapos elektronikus tananyagfejlesztési projektben résztvevő intézetek a pécsi gyógyszerészképzés meghatározó szakintézetei, a képzés „rendszergazdáit”, ahol a pécsi gyógyszerészképzés 2000. évi indulása óta számos jegyzet és egyéb oktatási segédanyag készült el nyomtatott formában. A gyógyszerészképzés a Pécsi Tudományegyetem oktatási struktúrájában korábban nem szereplő, teljesen új szakismereteket igénylő, interdiszciplináris képzés. Így a Gyógyszerésztudományi Szak szakintézeteiben folyó elektronikus tananyagfejlesztő munka kiemelkedő jelentőségű. 2000. óta angol nyelvű, költségterítéses gyógyszerészképzés is folyik a szakon.

A Gyógyszerésztudományi szak jelenleg az Általános Orvostudományi Kar integráns része, de folyamatban van a szak önálló karrá alakulása. E karosítási folyamathoz jelen pályázati projekt is jelentősen hozzájárul. A projekt során kifejlesztett elektronikus tananyagok a pécsi gyógyszerészképzés mellett a társ egyetemeken magyar és angol nyelvű gyógyszerész- és orvosképzésében, valamint más természettudományi képzésekben is felhasználhatók lesznek.

A projekt konkrét célja 7 angol és 11 magyar nyelvű elektronikus tananyag megtervezése, az oktatási színvonal nemzetközi versenyképességének fenntartásához és növeléséhez szükségszerű digitalizált formában történő előállítás, illetve vizuális eszközöket is alkalmazó interaktív és/vagy mozgó tartalmakkal való bővítése.

A projektben a Gyógyszerészi Kémiai Intézet, a Gyógyszertechnológiai és Biofarmáciai Intézet, a Gyógyszerészeti Intézet, valamint a Farmakognózi Tanszék vezető professzorai, oktatói vezetésével fiatal oktatók fejlesztik a projekt végére online elérhető tananyagokat.

A fejlesztési tevékenység szakterületei a Gyógyszerészi Kémia, a Gyógyszertechnológia és Biofarmácia, a Gyógyszerészet, valamint Farmakognózia.

A projekthez tartozik, a projekt megvalósításának fontos ele-

Multimédiás képzés 2012 májusában.

Előadók: Kittkáné Bódi Katalin, prof. dr. Csernus Valér

Pedagógiai képzés, 1. modul, 2013 május 14.

Előadó dr. Hejj Andreas

me az ún. „képzők képzése” modul. A projekt ezen részében kerül sor a tananyagfejlesztők képzésére, amely során elsajátított kompetenciák szükségesek a projekt céljainak eléréséhez.

A „képzők képzése” keretében az alábbi a projektfejlesztést megalapozó módszertani és technológiai tréningek, képzések kerültek megszervezésre.

1. A digitalizáció szerepe a tudomány átadásában – A motiváció felkeltése és a tanulás elősegítése korszerű digitális

tudás alkalmazása által c. képzés I. képzők részére 3 napos, 20 órás intenzív képzés (2012. május 14 -16.) Előadók: Kittkáné Bódi Katalin az ÁOK, Oktatástechnikai és Szervezési Csoport vezetője; Czulák Szilvia, informatikus mérnök; Dr. Csernus Valér, egyetemi tanár.

Pedagógiai képzés, 2. modul, 2013 május 15.

A képen balról jobbra az előadók dr. Ács Péter és dr. Korpics Márta, a projektmenedzser dr. Bognár Rita

Pedagógiai képzés, 3. modul, 2013 május 22.

A képen balról jobbra dr. Bognár Rita projektmenedzser, dr. Lukács István előadó, prof. dr. Perjési Pál szakmai vezető, prof. dr. Vámos Ágnes előadó, Lencse Máté oktatót segítő PhD-hallgató

A Pécsi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar, Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézetének szaknyelvi oktatói – Eklicsné Lepenye Katalin, Hajnal Brigitta, Dr. Hegedűs Anita, Dr. Zrínyi Andrea, Szelényi András intenzív, kiscsoportos, angol és német szaknyelvi továbbképzést tartottak illetve tartanak a képzők részére.

2. 30 órás intenzív angol szaknyelvi képzés I. (2012.03.01-2012.04.26),
3. 30 órás, intenzív, angol szaknyelvi képzés II. (2012.03.14-2012.05.09.)
4. Német szaknyelvi képzés őszi-tavaszi, 60 óra, I. csoport 2012 októberétől folyamatosan.

5. Német szaknyelvi képzés őszi-tavaszi, 60 óra, II. csoport, 2012 szeptemberétől folyamatosan.
6. 30 órás, angol szaknyelvi képzés, I. csoport, 2013 január-januárjában.
7. 30 órás, angol szaknyelvi képzés, II. csoport részére, 2013. január és február folyamán.
8. 30 órás, angol szaknyelvi képzés, III. csoport
9. 30 órás, angol szaknyelvi képzés, IV. csoport
10. 30 órás, angol szaknyelvi képzés, V. csoport

A második, gyakorlatorientált multimédiás képzés képszerkesztés, grafikus szerkesztés és közleményjegyzék-szerkesztés témákat fedte le.

11. A digitalizáció szerepe a tudomány átadásában – A motiváció felkeltése és a tanulás elősegítése korszerű digitális tudás alkalmazása által c. képzés, II. képzők részére 20 órás multimédiás képzés indult 2013. január 22-én, mely március 25-26-27-én folytatódott. A Képszerkesztés modul előadója Czulák Szilvia, informatikus mérnök, PTE, ÁOK, Oktatástechnikai és Szervezési Csoport. A Grafikus szerkesztés c. modul előadója Kalmár Nagy András, grafikus. A Közleményjegyzék készítése című modult Tóth Szász Enikő, a Thomson Reuters oktatási szakértője tartotta távoktatás keretében.

A projekt nagyon fontos képzési területe a korszerű pedagógiai módszerek tanítása képzők részére. E képzés Prezentáció technikák tréninggel kezdődött Dr. Hejji Andreas, egyetemi tanár vezetésével 2013. május 14-én. Ezt követte az E-learning tananyag fejlesztés módszertana című modul május 15-én, Dr. Korpics Márta és Dr. Ács Péter előadásában.

A képzés harmadik moduljának célja a „Gyógyszerésztudományi Szak oktatóit segíteni a korszerű pedagógiai módszerek megismerésében és alkalmazásában oktatói munkájuk során új kompetencia alapú felsőoktatási szemlélet átadásával. Cél, hogy az oktatók a TÁMOP-4.1.2.A./1-11/1 projektben készülő, új tananyagaik alkalmazását hatékony tanulásszervezési és értékelési eljárások közül választva tervezhessék és valószínűsíthessék meg. Közvetett cél annak tudatosítása, hogy a felsőoktatás előtt törvényi előíráson nyugvó képzés-felülvizsgálati és kimeneti szabályozáselemzési feladat áll, melynek sikeres megvalósításához jelen modul is közelebb vihet”. A 14 órás modul megtartására a projekt

szakmai vezetője, Dr. Perjési Pál, egyetemi tanár, a Gyógyszerésztudományi Szak vezetője, az Eötvös Lóránd Tudományegyetem, Pedagógiai és Pszichológiai Kar, Oktatásméleti Tanszék vezetőjét Dr. Vámos Ágnes, egyetemi tanárt kérte fel, aki kollégájával, Dr. Lukács István főiskolai docenssel vállalta a 2013. május 22-ei és június 3-ai modul megtartását.

A felkért előadóknak tisztelettel köszönjük, hogy szakmai tapasztalatuk és tudásuk átadásával hozzájárultak a pályázati projekt sikeres megvalósításához.

Dr. Bognár Rita
projektmenedzser

Fluoreszcencia kurzus az Illinois Egyetemen

Aprilis 8-11. között az Illinois Egyetem Urbana – Champaign-beli kampuszán immár 15. alkalommal megrendezett *Principles of Fluorescence Techniques* kurzuson vettünk részt kollégánommal, Kollár Veronikával.

Az Illinois egyetem mellesleg 22 Nobel díjassal büszkélkedik; Urbana kicsiny repülőterén az ideérkezőket egyből a város büszkségeinek képei üdvözlik.

Az egyetemen számos találmány született, rengeteg híres tudós tanult, dolgozott falai között; igazi paradicsom a tudománytörténet szerelmeseinek. Az egyetemi kampusz impozáns területén elhelyezkedő intézetek nagy részének halljaiban kiállítások engednek betekintést a tanszék, az egyetem, dicsőséges múltjába és jelenébe. Így volt ez a *Beckmann Institute*-ban is, ahol a kurzus zajlott. Láthattunk az intézet névadója vezetésével kifejlesztett centrifugarotort, pH-mérőt, oxigénszenzort, illetve Arnold Beckmann utörő munkásságának rövid bemutatását is.

A négynapos kurzus elég intenzív volt, szigorú órarend szerint a délelőtti előadásokat gyakorlatok követték. Hallhattuk többek között *David M. Jameson* és *Enrico Gratton* professzorok előadásait is, akik a fluoreszcencia spektroszkópia neves szakemberei. Az előadásokon megismert fluoreszcencia spektroszkópiai és mikroszkópiai módszerek elsajátítását a kapcsolódó kísérletek és az azt követő analízis mélyítették el. Ötfős csoportokban dolgoztunk az egyenként legalább kétórás gyakorlatokon. A konkrét mérési feladatokat egy kiadványban kaptuk kézhez, ami azóta is – és minden bizonnyal későbbi munkánk során is – hasznos sillabuszként szolgál. A műszerek megismerését követően mérés, adatkiértékelés, majd diszkusszió következett. A gyakorlatokat irányító kutatók kérdéseikkel folyamatosan ébren tartották figyelmünket, majd mi is az övékét, analóg otthoni kísérleteinknél felmerült tapasztalatainkkal, problémáinkkal. A fluoreszcencia élettartam mikroszkópia gyakorlaton élő sejt mintán, két megfelelően megjelölt (ún.

A 15. *Principles of Fluorescence Techniques* kurzus résztvevői a Beckmann Institute előtt

Kollár Veronika és Raics Katalin - háttérben a Beckmann Institute

FRET standarddal) fehérje közötti interakciókat vizsgáltuk fluoreszcencia élettartam mérésen keresztül. A steady state fluoreszcencia méréseket a híres professzor, *David M. Jameson* vezényelte, aki asszisztensével közösen show-műsorba illő humorral, közvetlenséggel és hatásvadász kísérletekkel hívta fel figyelmünket rengeteg apró jelenségre, mérési trükkre, buktatóra. A gyakorlatos palettát fluoreszcencia korrelációs spektroszkópiai mérés színesítette. Ezzel a technikával egyedi molekulák diffúziós tulajdonságai vizsgálhatóak. Ehhez hasonló kísérleti elrende-

zés összeállítását a Biofizikai Intézetben is tervezzük. A meg lehetőségen interaktív gyakorlatok zárásaként B. Barbieri jó házigazdához méltóan válaszolt a kurzus során felmerült, még megválaszolatlan kérdéseinkre, illetve kutatási témáinkhoz kapcsolódó otthoni kísérleteinkre vonatkozóan is hasznos útravalóval látott el minket.

A kurzuson Európából és az Amerikai kontinensről összesen 60 résztvevő érkezett. Betekintést nyerhettünk más kutatócsoportok munkáiba, és azon túl, hogy rengeteg új ismeretanyaggal térhettünk haza, egy amerikai kisváros hangulatába is bepillanthattunk. A kurzus költségeit a TÁMOP 4.2.1.B-10/2/KONV-2010-0002 pályázat fedezte.

Raics Katalin
PhD-hallgató, Biofizikai Intézet

Kísérlet közben – David és Mark

Az Európai Gyermek-radiológus Társaság kongresszusa

2013. június 3-7. között Budapesten, a Merriott Szállodában tartotta 50., jubileumi kongresszusát az Európai Gyermek-radiológus Társaság. Számos tengerentúli résztvevő is eljött a Duna által már kissé fenyegetett fővárosunkba. A találkozó szervezői a Semmelweis Egyetem I. Gyermekklinikájának radiológusai, Kis Éva tanárnő és csapata volt, akik fantasztikus lelkesedéssel, remek színvonalú összejövetelt hoztak létre, nem kevés munkával. Számos nagy cég szponzorálta az eseményt.

A konferencia kétnapos postgraduális kurzussal, remek összefoglalókkal kezdődött, ezen belül két magyar kolléga is szerepelt, (Balázs György és Barsy Péter) Ezután következett maga a kongresszus, számos sectioban sok érdekes és tanulságos referátum, esetbemutatóval egybekötött téma volt, néha heves vitákkal. Jól esett látni, hogy – hacsak nem a géparkra gondolok – nem vagyunk elmaradva különösebben a „nyugati” színvonaltól. Számos magyar előadó is színesítette a programot. Jómagam a péntek reggeli gastrointestinalis sectioban a Torontói Sick Child Hospital radiológus professzorával, Mr. Alan Danemannal voltam üléselnök. Itt is érdekes, ámde jó néhány vitatni való témáról volt szó (pl. jobb alsó quadrans CT-diagnosztikája). De gyönyörűen kidolgozott, csodás fényképekkel illusztrált előadást tartottak például francia kollégák (Bicetre) a nyitott ductus venosus problémaköréről.

A társasági programok is jól szervezettek, igényesek voltak. Jó volt ott lenni, jó volt kicsit feltöltődni, külföldi kollégákkal ismerkedni, beszélgetni, kilépni a mindennapok szürkeségéből, erőt meríteni a továbbiakhoz.

Mohay Gabriella

Farmakobotanikai Tanulmányút a Kelet-Mecsekben

A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság minden évben megrendezi farmakobotanikai tanulmányútját Magyarország különböző vidékeire. Ebben az évben a Mecsek adott otthont a kirándulásnak. Május 11-én, szombaton reggel sokan kémeleltük aggodva az eget: vajon elmossa-e az eső a várva várt farmakobotanikai túrát a Mecsekben, vagy kegyes lesz hozzánk az ég? A felhőkkel mit sem törődve, szép számmal gyülekeztek az érdeklődők Pécsváradon, a PannonPharma Gyógyszergyár parkolójában. A budapestiek egy nagy buszt töltöttek meg; Pécsről és környékéről pedig gépkocsikkal érkeztek gyógyszerészek, vegyészek, botanikusok és laikusok a kirándulásra. Dr. Pallos József Péter, a gyógyszergyár vezetője röviden bemutatta cégüket, Pécsváradot és környékét; majd csapatunk nekivágott az útnak, időnként a sárban cuppogva, de végig töretlen lelkesedéssel.

Szakavatott túravezetőink, Dr. Dános Béla (1. kép) és Dr. László-Bencsik Ábel megismertettek minket a Kelet-Mecsek jellegzetes növényeivel, azok hatóanyagaival és gyógyászati értékükkel. Utunkat számos fásszárú növény szegélyezte, a fák közül pl. tölgy (*Quercus*), juhar (*Acer*), kőris (*Fraxinus*) és hárs (*Tilia*) fajok, a gyertyán (*Carpinus betulus*) és a bükk (*Fagus sylvatica*). A cserjeszint jellegzetes képviselői a galagonyák (*Crataegus*), a kecskerágók (*Euonymus*), a rózsza (*Rosa*) és bangita (*Viburnum*) fajok, a fekete bodza (*Sambucus nigra*) és a hólyagfa (*Staphylea pinnata*). A lágyszárúak közül alaposan szemügyre vehettük a Dél-Dunántúlon jellemző pirítógyökeret (*Tamus communis*, 2. kép) és az illatos hunyort (*Helleborus odoratus*). A Zengő fokozottan védett különlegességét, a bánáti bazsarózsát (*Paeonia officinalis* ssp. *banatica*) már természetes állapotában figyelhettük meg (3. kép). Az orchideafélék közül a madársisak (*Cephalanthera*) és a kosbor (*Orchis*) nemzetség képviselőit találtuk meg.

A túra fáradalmait a Dombay-tó festői környezetében pihenhettük ki, ahol a PannonPharma munkatársai már bográcban rottyogó pincepörkölttel vártak minket. A szívélyes vendéglátást hálásan fogadtuk. A pihenőt újabb rövid séta követte a közeli forráshoz, majd lassan szedelőzködni kezdtünk. Ahogy beszálltunk a járművekbe, eleredt az eső...

1. Túravezetőnk, dr. Dános Béla (Fotó: dr. Horváth Györgyi)

2. Virágzó pirítógyöker (Fotó: Filep Rita)

3. A bánáti bazsarózsza tüsszötermései (Fotó: Filep Rita)

Dr. Farkas Ágnes
(PTE, ÁOK, Farmakognózi Tanszék)

Beszámoló a

XXI. Pécsi Oktató Családorvos Találkozóról

2013. május 31. és június 1. között került megrendezésre a XXI. Pécsi Oktató Családorvos Találkozó a PTE, ÁOK, Központi épület tanácstermében. Az esemény kiemelt fontosságú volt, mivel ezt megelőzte a tutori pályázatok értékelése, az oktató családorvosi praxisok akkreditációja az elkövetkező 4 éves oktatási ciklusra. A pályázatok elbírálását követően 154, elsősorban dunántúli családorvos nyerte el az oktató családorvos címet a 2013-2017 közötti időszakra.

Az ünnepséget Dr. Balogh Sándor, a Családorvostani Intézet igazgatójának köszöntő szavai nyitották meg, majd Dr. Míseta Attila dékán és Dr. Ertl Tibor dékánhelyettes, a Szak- és Továbbképző Központ igazgatója köszöntötte a megjelenteket. Ezt követően került sor a kinevezési okmányok és „réztáblák” ünnepélyes átadására.

A találkozó „Az év oktató családorvosa” díj átadásával folytatódott, melyet az idén Dr. Kopjár Gábor oktató családorvos és Dr. Kiss

Erika oktató házi gyermekorvos vehettek át, több évtizedes kiemelkedő oktatói tevékenységükért. Ezt követte a „Címzetes Főorvos” kinevezések, majd az államvizsga-dolgozatra felkészítő oktatók részére elismerő oklevelek átadása. A program első része az év oktató családorvosa cím díjazottjainak előadásaival zárult.

A találkozó a Családorvostani Intézet múltját, jelenét és jövőjét bemutató előadással folytatódott Dr. Balog Sándor intézetvezető prezentálásában, majd a korszerű vérnyomáscsökkentést és a vakcinációk aktualitásait felvázoló szakmai előadásokat követően bemutatkozott a PTE, ÁOK, Hospice-Palliatív Tanszék. Az új részleg tevékenységét és terveit Dr. Trompos Katalin oktató családorvos és Dr. Radványi Ildikó tudományos munkatárs mutatták be.

A első nap programja a Pezsgőház Étteremben megrendezett kötetlen, jó hangulatú vacsorával zárult.

A Családorvos Találkozó második napján az oktatási programok aktualitásainak, feladatainak megbeszélésére került sor. A gardulis oktatást érintő feladatokat, a kötelező és választható tantárgyakat Dr. Végh Mária intézetvezető-helyettes mutatta be. A tudományos diákköri munkát és államvizsga-dolgozatokat érintő feladatokat Dr. Heim Szilvia, az oktatási tevékenységeinket értékelő feed-back visszajelzéseket Dr. Bán Ildikó munkatársak foglalták össze. A szakorvos képzés aktualitásairól, az előttünk álló új feladatokról Dr. Rinfel József klinikai főorvos vezette a megbeszélést. A folyamatos szakorvos-továbbképzés aktualitásainak megbeszélésére Dr. Balogh Sándor intézetvezető irányításával került sor, majd Igazgató Úr köszöntő szavai zárták az oktatásra felkészítő tartalmas és hasznos délelőttöt.

Dr. Heim Szilvia
PTE, ÁOK, Családorvostani Intézet

Kongresszusi beszámoló

A Magyar Belgyógyász Társaság Dunántúli Szekciójának LVII. Vándorgyűlése és a PTE Klinikai Orvostudományok Doktori Iskola VI. Hámori Artur Belgyógyászati Napok

Ide évben, 2013. június 6-8. között Pécsen került megrendezésre a magyar belgyógyász egyik kiemelkedő rendezvénye, a Magyar Belgyógyász Társaság Dunántúli Szekciójának Vándorgyűlése, a PTE, KK, II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrologiai Centrum szervezésében. A szervezők személye lehetővé tette azt is, hogy az elmúlt években nagy sikerrel megszervezett Hámori Artur Belgyógyászati Napok és a Vándorgyűlés közösen kerüljön megszervezésre. A rendezvénynek a PTE, ÁOK Elméleti Tömbje biztosította a helyszínt.

Az idei Nagygyűlésre a szervezők a korábbi hagyományokkal szakítva nem csak a Dunántúlról, hanem az ország valamennyi régiójából kértek fel előadókat, hogy a hallgatóság még magasabb tudományos értékű előadásokon vehessen részt.

A konferencia megnyitója után, melyet városunk polgármestere, Páva Zsolt is megtisztelt jelenlétével és megnyitó előadásával, szakmapolitikai kerekasztalon vehetett rész a hallgatóság, ahol *Dr. De Châtel Rudolf* moderálása mellett *Dr. Decsi Tamás*, *Dr. Jermendy György*, *Dr. Paragh György* és *Dr. Nagy Lajos* részvételével vitatták meg az egészségpolitika aktuális kérdéseit.

Ezt követően került sor a Belgyógyász Társaság idei díjainak átadására, melyeket *Dr. Nagy Lajos* (Szombathely), a Belgyógyász Társaság Dunántúli szekciójának elnöke adott át a díjazottaknak: *Dr. Hunyady Bélának*, *Dr. Lakatos Lászlónak* és *Dr. Nagy Lajosnak* (Pécs).

A díjátadás után *Dr. Simon Kornél* tartott egy átfogó előadást a mai medicinában egyre inkább újra szükséges holisztikus szemléletről és annak hiányáról.

Az első plenáris szekcióban a lipidológia újdonságairól számoltak be az előadók: *Dr. Karádi István* a lipidsökkentő kezelés vaszkuláris hatásait, *Dr. Paragh György* a vesefunkcióra kifejtett hatásokat, *Dr. Bajnok László* a lipidsökkentő kezelés veszélyeit és mellékhatásait, *Dr. Reiber István* pedig az új, vizsgálatok alatt álló terápiás lehetőségeket foglalta össze.

Az első kardiológiai blokkban *Dr. Tomcsányi János* ismertette a syncope új diagnosztikus és terápiás lehetőségeit, *Dr. Zámolyi Károly* a coronáriaszűkület nélküli myocardialis infarktusról adott elő, *Dr. Lupkovics Géza* az új revaszkularizációs lehetőségeket, *Dr. Dinnyés József* pedig a myocardialis infarktus új diagnózisát ismertette.

Ezt követően szabad előadások következtek, ahol *Dr. Fridrik Gábor*, *Dr. Kisjós Balázs*, *Dr. Hajdu Katalin*, *Dr. Fehér Andrea*, *Dr. Bazsó Judit* és *Dr. Kiss Tünde* ismertette munkacsoportuk eredményeit.

Ezután *Dr. Kovács L. Gábor* ismertette a labor diagnosztikai fejlesztésekben lévő perspektívákat, új módszereket.

Az endokrinológiai szekcióban *Dr. Nagy Zsuzsanna* számolt be fiatal nőbetegek pajzsmirigybetegségének kezelési nehézségeiről, majd *Dr. Pátkay József* számolt be a policisztás ovárium szindróma és a metforminkezelés kapcsolatáról.

Az első esti fogadást a Megyei Közgyűlés dísztermében tartottuk, ahol a szép számú vendég szórakoztatásáról a *Simply English* nevű, hamisítatlan angol népzenei játszó együttes, majd a *Kreszits-Poller duó* gondoskodott.

A második nap két diabetológiai blokkal indult, ahol *Dr. Gerő László* tartott előadást a dapagliflozin hatásairól, majd *Dr. Halmos Tamás* inkretinkezelésről szóló áttekintő előadása után *Dr. Hídvégi Tibor* a liraglutid, *Dr. Vándorfi Győző* az exenatid, *Dr. Oroszlán Tamás* a lixisenatid, *Dr. Winkler Gábor* a szitagliptin, *Dr. Kempler Péter* a vildagliptin, *Dr. Jermendy György* a saxagliptin, *Dr. Sudár Zsolt* a linagliptin fő hatásairól, *Dr. Pogácsa Gábor* az

inkretinkezelés jó és rossz mellékhatásairól tartott előadást.

A vasanyagcsere-zavarról szóló blokkban *Dr. Balla József* a funkcionális vasanyagcsere-zavarral, míg *Dr. Figler Mária* a vasanyagcserezavarok kezelésével kapcsolatban nyújtott összefoglalót.

Az új alvadásgátlókkal kapcsolatos blokkban *Dr. Nagy Ágnes* az alvadásgátló kezeléséről szóló áttekintő előadása után *Dr. Tóth László* a dabigatran, *Dr. Kovács Imre* a rivaroxaban, *Dr. Rónaszé-*

ki Aladár az apixaban főhatásait, *Dr. Nagy Lajos* (Pécs) a fenti szerek lehetséges mellékhatásait diszkutálta. *Dr. Nagy Lajos* (Szombathely) az ADP-receptorbokkolók fő hatásairól szóló előadását *Dr. Lakner Lilla* a lehetséges mellékhatásokkal egészítette ki.

A nefrológiai szekcióban *Dr. Ábrahám György* a renális denervációval kapcsolatos adatokat ismertette, *Dr. Nagy Judit* a D-vitaminhiány szerepéről beszélt krónikus vesebetegségben, *Dr. Kiss István* a D-vitamin pleiotrop hatásairól számolt be, *Dr. Kovács Tibor* a becsült GFR jelentőségéről, *Dr. Szelestei Tamás* a metformin vesebeteggekben való alkalmazhatóságának korlátairól beszélt.

Az ezt követő második kardiológiai szekcióban *Dr. Tóth Kálmán* az ivabradin használhatóságát, indikációját, míg *Dr. Józán-*

Jilling Mihály annak lehetséges mellékhatásait ismertette. *Dr. Cziráki Attila* a kardiális embóliaforrásokkal kapcsolatban adott elő.

Az első gasztroenterológiai szekcióban *Dr. Gervain Judit* a HCV infekció új kezelési lehetőségeiről, *Dr. Hunyady Béla* ennek nehézségeiről, *Dr. Gasztonyi Beáta* a hepatológiát érintő újdonságokról számolt be.

A második gasztroenterológiai blokkban *Dr. Rácz István* az új endoszkópos, míg *Dr. Vincze Áron* az új, nem-endoszkópos diagnosztikai lehetőségekkel kapcsolatban tartott előadást. *Dr. Beró Tamás* pedig a laktóz-intolerancia jelentőségét ismertette.

A gasztroenterológiai szabad előadás blokkban *Dr. Pár Alajos*, *Dr. Bali Ottilia*, *Dr. Pár Gabriella*, *Dr. Mester Gábor*, *Dr. Takács Katalin*, *Dr. Félix Melinda*, *Dr. Juhász László* és *Dr. Gödölle Zoltán* előadását hallgathatták meg az érdeklődők.

Az estét borkóstolással egybekötött vacsora zárta a Tettye Étteremben, ahol a vendégek szórakoztatását a *Vivát Bacchus* énekegyüttes vállalta, akik bordalgyűjteményük széles repertoárját felvonultatták.

Az utolsó napot *Dr. Koller Ákos* elődása nyitotta meg, mely a mikrovaszkulatura és hipertónia összefüggéseivel foglalkozott.

Az utolsó kardiológiai szekcióban *Dr. Rostás László* és *Dr. Simor Tamás* a ritmuszavarok konzervatív és eszközös kezeléséről beszélt.

A Fialatok Fórumában *Dr. Fitos Péter*, *Szujó Szabina* orvostanhallgató, *Dr. Török Zsófia Laura*, *Dr. Molnár Gergő Attila*, *Dr. Nagy Rita*, *Dr. Virágh Éva*, *Dr. Sámson Zoltán* adott elő, az első díjban idén *Dr. Sámson Zoltán* részesült.

A hematológiai blokkban *Dr. Losonczy Hajna* és *Dr. Szomor Árpád* ismertette az új kezelési lehetőségeket a malignus hematológiai betegségek kezelésében, külön kitérve a biológiai terápiára.

A nefrológiai-endokrinológiai szabad előadások blokkban *Dr. Amma Zoltán*, *Dr. Halmi Richárd*, *Dr. Mácsai Emília*, *Dr. Rinfel József*, *Dr. Györkös Andrea*, *Dr. Ungvári Zoltán*, *Dr. Kovács Mónika* és *Dr. Bálint Tünde* előadását hallgathattuk meg.

A záró szekcióban *Dr. Sonkodi Sándor* beszélt az antioxidáns vitamin kezeléssel kapcsolatos adatokról hipertóniás betegek vonatkozásában, *Dr. Wittmann István* a rezveratrol lehetséges terápiás szerepéről, *Dr. Rábai Miklós* pedig az alkoholtartalmú és alkoholmentes vörösbor hemorheológiai hatásairól.

Reméljük, hogy az idei évben is nívós előadásokat hallhattak a résztvevők, és a rendezvénnyel átfogó képet nyújthatunk a belgyógyászat új, fejlődőben lévő területeiről is.

A szervezők (*Dr. Wittmann István*, *Dr. Kovács Tibor*, *Dr. Molnár Gergő Attila* és a PTE, KK, II. sz. Belgyógyászati Klinika munkatársai) ez úton szeretnék megköszönni a hallgatóságnak a részvételt, szponzorainknak a támogatást, és egyben kívánunk jó Belgyógyász Vándorgyűlést a következő, 2014-es évre is.

Molnár Gergő Attila

Lifelong Learning Programme

Tisztelt Érdeklődő!

Ez úton szeretnénk a kedves kollégák figyelmébe ajánlani egy a Migrációs-egészségügyi Tanszéki Csoport (Műveleti Medicina Tanszék) szervezésében megrendezésre kerülő nemzetközi konferenciát. A **'1st Conference on Tackling Health Inequalities in Europe through Human Resource Capacity Building'** elnevezésű konferencia jó lehetőséget kínál angol nyelvű előadások, poszter-prezentációk bemutatására. A nemzetközi konferencia bizonyos – a programban jelölt – szekciói magyar nyelven kerülnek lebonyolításra.

Rendezvényünk szabadon választható elméleti továbbképzésként kerül akkreditációra az OFTEX rendszerében. A konferencián való részvétellel (regisztrációhoz kötött) 15 kreditpont (5 kreditpont/nap) gyűjthető.

Prezentációk regisztrálásával további kreditpontok szerezhetők:

- magyar nyelvű előadás vagy poszterprezentáció: 10/5 kreditpont (első/másod szerző), míg
- angol nyelvű előadás vagy poszterprezentáció: 30/20 kreditpont megszerzésére biztosít lehetőséget.

A rendezvény a **Zsolnay Kulturális Negyed E78** termében kerül megrendezésre **2013. szeptember 5-7** között.

További információkért és a regisztráció részleteivel kapcsolatban a konferencia honlapján, a webfelületen tájékozódhat.

Az OFTEX program résztvevői számára az alább részletezett programból a következő szekciók látogatása biztosítja a megszerzhető kreditpontokat. Az előadással regisztrálók jelentkezését elsősorban a zöld színnel jelölt szekciókba várjuk:

Szeptember 5. (csütörtök)

- 1st Plenary Session: dedicated to the introduction of the CHANCE curriculum

Szeptember 6. (péntek)

- 2nd Plenary Session: keynote speeches
- 2nd Parallel Sessions - Occupational Health and Migration
- 3rd Parallel Sessions - Migration and Primary Health Care - New Challenges in Family Medicine (Hungarian Section)

Szeptember 7. (szombat)

- 4th Parallel Sessions - Rural Health and Migration
- 4th Hungarian Migrant Vaccination Round Table

Migrációs-egészségügyi Tanszékcsoport

5 Sept, Thursday

- 13:00-14:00 Opening Ceremony: greetings and keynote speeches
- 14:00-15:30 1st Plenary Session: dedicated to the introduction of the CHANCE curriculum
- 15:30-16:00 Coffee Break

- 16:00-17:30 1st Parallel Sessions
 - Health and Social Services in Multicultural, Multireligious Environment
 - Health Education and Health Promotion in Migrant Communities
- 19:00- Welcome Reception

6 Sept, Friday

- 9:00-11:00 2nd Plenary Session: keynote speeches
- 11:00-11:30 Coffee Break
- 11:30-13:00 2nd Parallel Sessions
 - Occupational Health and Migration
 - Interoperability in Military Medicine
- 14:00 Lunch
- 14:00-16:00 3rd Parallel Sessions
 - Need for HRC in assisting victims of trafficking
 - Workshop of the Regional Research Network (Challenging Existing Discourses, Approaches and Responses to Human Trafficking)*
 - Migration and Primary Health Care - New Challenges in Family Medicine (Hungarian Section)
- 16:00-16:30 Coffee Break

7 Sept, Saturday

- 9:00-11:00 4th Parallel Sessions
 - Does the Higher Education System in the EU respond to the need for 'Ethnic minority sensitive health assistance'?
 - Workshop organised by OSI Roma Health Programs and the RomaHealthNetwork*
 - Rural Health and Migration
- 11:00-11:30 Coffee Break
- 11:30-13:00 5th Parallel Session
 - Challenges in Health Assistance of Roma People
 - Health Economics and Migration
- 13:00-14:00 Lunch
- 14:00-15:30 4th Hungarian Migrant Vaccination Round Table
- 15:30-16:30 3rd Plenary Session (Closing of the Conference)
- 16:30-17:00 Coffee Break
- 17:00-18:30 Joint Meeting of the Boards of
 - International Association of Rural Health and Medicine (IARM)
 - The European Rural and Isolated Practitioners Association (EURIPA)
 - European Association for Community Health Care (EACHC)
 - CHANCE Consortium
- 19:30 Farewell Dinner

Universitätsmedizin
CREIFSWALD

UEA
University of East Anglia

Tisztelt Olvasók!

Túl érzékeny, öngyilkosságra hajlamos lelke, hányatott magánélete sem tudták eltakarni, feledés homályába taszítani hol borongós, hol kristálytisza, érzelmektől izzó költészetét. Mindezt géniusz kortársak mellett, és semmi esetre sem mögöttük, alkotta meg. 130 éve született *Juhász Gyula*. Kellemes, pihentető, dús kalászt érlelő nyarat kívánok.

Kiss Tamás
könyvtáros

Szerelem?

Én nem tudom, mi ez, de jó nagyon,
Elrévedezni némely szavadon,
Mint alkonyég felhőjén, mely ragyog
És rajta túl derengő csillagok.

Én nem tudom, mi ez, de édes ez,
Egy pillantásod hogyha megkeres,
Mint napsugár ha villan a tetőn,
Holott borongón már az este jön.

Én nem tudom, mi ez, de érzem,
Hogy megszépült megint az életem,
Szavaid selyme szíven símogat,
Mint márciusi szél a sírokat!

Én nem tudom, mi ez, de jó nagyon,
Fájása édes, hadd fájjon, hagyom.
Ha balgaság, ha tévedés, legyen,
Ha szerelem, bocsásd ezt meg nekem!

Kérdések

Mért van az, hogy aki mélységbe láthat,
Aki egész szívvel méltóan imádkozhat,
Azt te vaskezeddel durván eltaszítod,
Lángoló szerelmét gyűlöletre szítod.
Mért van az, te zsarnok, te gyönyörű élet?

Mért van az, hogy aki önlelkét tagadva,
Cédán veti testét hiú forgatagba,
Azt te lány szelíden simogatod szépen,
Öröme virágát kelted a szívében,
Mért van az, te zsarnok, te gyönyörű élet?

Mért van az, hogy én is tiporva, tagadva,
Áhítatos ajkkal hallgatok szavadra,
Hogy bár rámtapostál, csokolom a képed,
Örvényekbe dobva álmodom a szépet,
Szeretlek, imádlak, te gyönyörű élet?

Trianon

Nem kell beszélni róla sohasem,
De mindig, mindig gondoljunk reá.

Mert nem lehet feledni, nem, soha,
Amíg magyar lesz és emlékezet,
Jog és igazság, becsület, remény,
Hogy volt nekünk egy országunk e földön,
Melyet magyar erő szerzett vitézül,
S magyar szív és ész tartott meg bizony.
Egy ezer évnek vére, könnye és
Verejtékes munkája adta meg
Szent jussunkat e drága hagyatékhöz.

És nem lehet feledni, nem, soha,
Hogy a mienk volt a kedves Pozsony,
Hol királyokat koronáztak egykor,
S a legnagyobb magyar hirdette hévvel,
Nem volt, de lesz még egyszer
Magyarország!

És nem lehet feledni, nem, soha,
Hogy a mienk volt legszebb koszorúja
Európának, a Kárpátok éke,
És mienk volt a legszebb kék szalag,
Az Adriának gyöngyös pártadísze!
És nem lehet feledni, nem, soha,
Hogy a mienk volt Nagybánya, ahol
Ferenczy festett, mestereknek álma
Narfényes műveken föltündökölt,
S egész világra árasztott derűt.

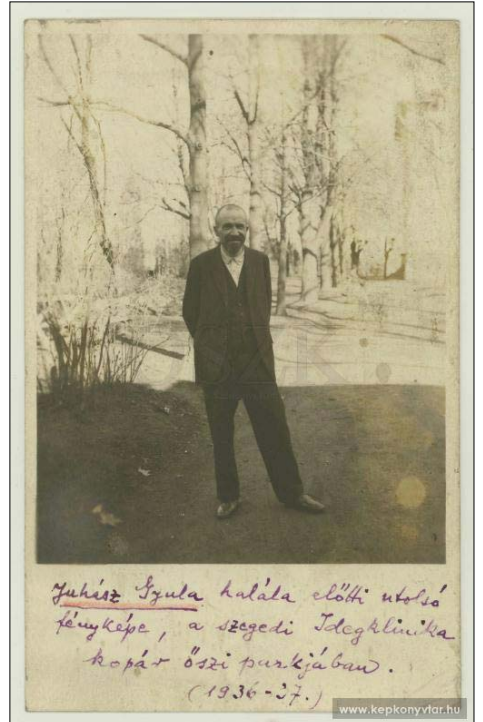
És nem lehet feledni, nem soha,
Hogy Váradon egy Ady énekelt,
És holnapot hirdettek magyarok.
És nem lehet feledni, nem, soha
A bölcsőket és sírokat nekünk,
Magyar bölcsőket, magyar sírokat,
Dicsőség és gyász örök fészkeit.
Mert ki feledné, hogy Verecke útján
Jött e hazába a honfoglaló nép,
És ki feledné, hogy erdélyi síkon
Tűnt a dicsőség nem múló egébe
Az ifjú és szabad Petőfi Sándor!
Ő egymaga a diadalmas élet,
Út és igazság csillaga nekünk,
Ha őt fogod követni gyászban, árnyban,
Balsorsban és kétségben, ó, magyar,
A pokol kapuin is győzni fogsz,
S a földön föltalálod már a mennyet!
S tudnád feledni a szelíd Szalontát,
Hol Arany Jánost ringatá a dajka?
Meméd feledni a kincses Kolozsvárt,
Hol Corvin Mátyást ringatá a bölcső,
Bimád feledni Kassa szent halottját?
S lehet feledni az aradi őskert
Tizenhárom magasztos álmodóját,
Kik mind, mind vámak egy föltámadásra?

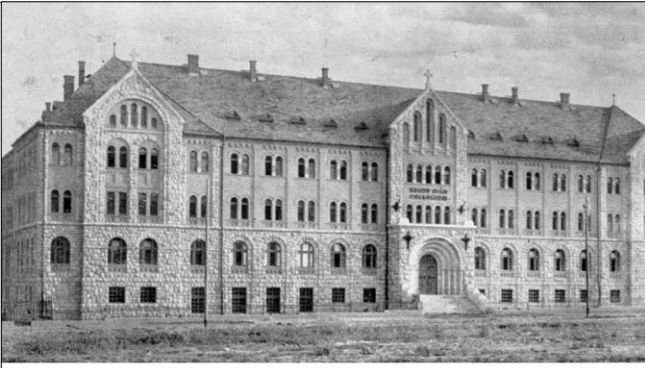
Trianon gyászos napján, magyarok,
Testvéreim, ti szerencsétlen, átkos,
Rossz csillagok alatt virrasztva járók,
Ó, nézettek egymás szemébe nyíltan

S őszintén, s a nagy, nagy sír fölött
Ma fogjatok kezét, s esküdjetek
Némán, csupán a szív veréseivel
S a jövődö hitével egy nagy esküt,
Mely az örök életre kötelez,
A munkát és a küzdelmet hirdeti,
És elvisz a boldog föltámadásra.

Nem kell beszélni róla sohasem?
De mindig, mindig gondoljunk reá!

Forrás: Internet

„Egyetemtörténet” – Rodler Miklós

Karcolatok egy rendkívüli emberről

Dr. Nógrády György, 1919–2013

Szép, termékeny, kalandos és hosszú élete volt, mint írtuk – Galántha Judit e-mail szövegét felhasználva – az Orvostudományok Hírmondó 2013. áprilisi számában. Akik ismerték, csak fizikai értelemben búcsúztak el tőle, de szellemét, s vele kapcsolatos élményeket soha nem felejtik; Goethe megható idézete szerint: „was man tief im Herzen besitzt, kann man durch den Tod nicht verlieren”.

Életének sajátos elemeit gyűjtöttük, talán sikerült is egy tudós ember életrajzából, tudományos munkásságából jól szemezgetni. Szerencsére a bőség kosarából válogathatunk, barátai által közölteket és mások által leírtakat saját élményeinkkel összevegyítve, mindig megemlíthetjük, hogy éppen kitől, illetve melyik intézménytől származnak színes, vagy szürke mozaikkockáink (kár, hogy Gyurka nem fogadta meg *Galántha Judit* régi tanácsát, hogy maga írja le Húsvét-szigeti élményeit, ő csak legyintett, de a tudományos közleményeken, előadásokon kívül nem látta annak értelmét, hogy saját személyével kérkedjen).

* * *

Manapság a Húsvét-szigetről rengeteg ismeretet szerezhetünk egy pillanat alatt, elég csak az interneten egy keresősávba beírni „Easter Island” kulcsszót és rögtön olvashatjuk képernyőn az 1722. évi felfedezéstől kezdve a pillanatok alatt megjelenő file-okban adatok tárházát, rövid beszámolókat, kutató jellegű leírások, közlemények, sőt könyvek szövegét e különös szigetről.

A magányos óceániai sziget földrajzilag tényleg magányos, de ma már repülőgépeken Chiléből naponta, Peruból és Montrealtól hetente induló járatok révén turisták tömkelege látogatja és fokozatosan tönkreteszi e sajátos sziget ősi környezetét. Mi a sok „ismeret” közül a Montreali McGill University által szervezett Medical Expedition to Easter Island (METEI; 1964. november 16. és 1965. március 17.) elnevezésű, jól tervezett és szervezett 38 fős kutatócsoportjának beszámolóját elemezzük, benne részletesen Nógrády György bakteriológus professzor tevékenységét, ki első magyarként járt a szigeten, annak minden részén, és végzett célirányos kutatómunkát.

A METEI objektív céllal érkezett a Húsvét-szigetre, Dr. Staenly C. Skoryna igazgató összefoglalója szerint, hogy orvosi laboratóriumokat létesítsenek a világ egy teljesen elszigetelt és fejletlen részén. Ehhez előre gyártott épületelemek, elektro-generátorok, víz-sótalanító, és egy “modern” tábori kórház osztályainak működéséhez szükséges gépek, műszerek, eszközök odaszállítása volt szükséges. Végül a tudományos személyzet életfeltételeit is biztosítani kellett.

A különleges feladatot vállaló csoport célja volt, hogy integrált orvos-biológiai szempontok szerint vizsgálja meg a Húsvét-sziget bennszülött lakosságát, értékelje egy elszigetelt népességen a környezeti és örökletes tényezők szerepét (hozzátehetjük, talán az utolsó pillanatban).

Tanulmányozták és kidolgozták a mintavételek módszereit, a

nyert biológiai anyagok gyors vizsgálatát, majd állapotának megőrzését és szállítását. A bennszülötteket segíteni óhajtották és szembesíteni azokkal az orvosi problémákkal, melyekkel most és később találkozni fognak a szárazföldi lakossággal való érintkezés során.

Végül létesítettek egy Húsvét-szigeti Biológiai Állomást a népesség egészségének és jólétének gondozására, mivel érezhető volt, hogy a sziget izoláltsága megszűnőben van vagy lesz. A tudóscsoport, az orvosi személyzet tagjai és az asszisztenseik zömmel kanadaiak voltak, de az Egyesült Államokból, Angliából, Norvégiából, Svájcban is meghívtak néhány kutató szakembert. Ők a klinikai és laboratóriumi osztályok csaknem teljes körét képviselték.

* * *

Jelen közleményünk kizárólag Nógrády György tevékenységét kívánja bemutatni. Mint szorgalmas kutató, ahogy őt itthon ismertük, alaposan készült a nagy „útra”. Mivel ő maga nem írt külön beszámolót vagy könyvet, legjobbnak tartom, ha az expedíció gyermekgyógyásza által írottakból nem szó szerint idézgetek (Helen Evans Reid).

Gyurka mindennel rendelkezett, ami a vizsgálatokhoz kellett (nemcsak a maga számára, hanem mások számára is). Fontos eszközöket és kevésbé fontos dolgokat hozott magával. Jól felkészült leendő feladatából. A chilei kormánytól kért és kapott egy Húsvét-sziget térképet, így előre ismerte annak földrajzát, vegetációját, klimatikus viszonyait, továbbá a sziget jelen történetét, statisztikai adatait, melyeket azután kutatási tervében hasznosítani tudott.

De hozott magával fényképezőgépeket, lencsákat, lemezeket, filmfelvétel, sőt volt egy Polaroid kamerája is. Lefényképezte a szigetlakókat, akik megkapták a képeket, barátságossá váltak és a tervezett vizsgálatok végzésébe vonakodás nélkül beleegyeztek.

De volt cipőkefeje, fogpiszkálója, gyertyája, krétája, sok különféle ragasztószalagja. És kítűnt különös öltözetével, sapkáival, kalapjaival, sisakjaival. A napi intenzív kutatómunkán kívül a sziget minden részét bejárta, mindenre volt ideje, mindent megnézett, lefényképezett, mindent gyűjtött. Energiája kimeríthetetlen és fanatikus lelkesedése nemcsak a baktériumokra irányult (Carlotta Hacker). Szóval Gyurka hasznos ember volt, bőséges ismereteket szerzett. Ha valaki talált valamit a szigeten és nem tudta mi az, mindenki rögtön azt tanácsolta, kérdezd meg Gyurkát. És 10 esetből kilencszer biztosan jó választ kapott a kolléga.

Bár csak Nógrády György tevékenységének részleteit kívánjuk összefoglalni, a hematológiai kutatások egy meglepő eredményét mégis feltétlen megemlítenénk ítélniük:

A Húsvét-sziget lakosságának 67%-a „A” vércsoportú, 31%-a „0” vércsoportú volt, csak 1 – 1 %-ban fordult elő a B és AB vércsoport. Az adatok alapján nagyfokú apai ágú vérrokonságot állapítottak meg az ősi népesség körében. Különösnek tűnik, hogy a hemoglobin-szint is alacsonyabb volt a normálisnál.

Nógrády Györgyre, mint bakteriológusra zúdult a legnehezebb

és legizgalmasabb feladat; ehhez a munkához minden szükséges műszerrel és tartozékkal rendelkezett. Irányította asszisztenseit, *Carlotta Hackert* (Montreal) és Marguerita Tepanot (chilei kórházi asszisztens), és 5 kisegítő asszisztense is volt. Gyurka kutató munkája tehát széleskörűnek tekinthető. Az asszisztensek segítségével 5600 humán, állati eredetű, víz- és talajmintát dolgoztak fel. Orr, garat, köpet, vizelet és széklet leoltásokat végeztek. A felhasznált táptalajokat (véresagar, Endo) helyben készítették. Színvonalas bakteriológiai diagnosztika történt kiegészítve telep morfológiai, mikroszkópos és biokémiai vizsgálatokkal.

Érdekesebb megállapításai:

(1.) A garatflóra a vizsgált szigetlakó személyekben nagyon hasonló volt és leginkább alfa-hemolizáló *Streptococcus*okból állt; ezt a tényt aggodalommal vette tudomásul: úgy gondolta, hogy a várhatóan megélnékülő turista forgalom miatt behurcolásra kerülő idegen baktérium törzsekkel szemben ez csökkent védekezési lehetőséget jelent;

(2.) A nem pasteurizált tehéntejnek hatvan százalékból *Staphylococcus* tenyésztett ki; Nógrády úgy vélte, hogy ez a gyermekeknek enterális problémákkal járhat. Ebben a témakörben konzultált a kutatócsoport gyermekgyógyászával.

(3.) A sós tengervízből is – a nagyfokú hígulás ellenére – *Staphylococcus* tenyésztett ki, ezt a szigeten tapasztalt elhanyagolt szemét-kezeléssel hozta összefüggésbe. Az általa a Húsvét-szigeten kitenyésztett *Staphylococcus* törzsekből Pécsre is küldött volt munkatársának, az ismert *Staphylococcus* kutatónak, dr. Angyal Tibornak, aki azokat tovább tipizálta.

(4.) A talaj-mintákat anaerob is tenyésztette, kevés *Clostridium* törzset talált bennük; ezzel magyarázta azt a jelenséget, hogy a szigeten alig fordult elő gázgangréna és tetanusz fertőzés. Montrealba visszatérve ezekből a talaj- és barlangi mintákból antibiotikum termelő gombákat próbált keresni.

(5.) Közreműködött a parazitológiai vizsgálatokban; megállapították, hogy a 11 évnél fiatalabb gyermekek 22%-a cénmagilisztá (*Enterobius vermicularis*) petét ürít.

Az expedíció más szakemberei is szorgalmasan dolgoztak. A virológus 459 tuferes és sok száz szérum-mintát gyűjtött. Ezeket Revco ultramélyhűtőben -96°C-ra lefagyasztva szállították Montrealba, ahol sokféle vírus, köztük influenza A, B és C, polio, adeno, vaccinia, MMR stb. vírus kimutatását végezték el. Keresték egy a helyiek által kokogonak nevezett felső légúti fertőzés gyaníthatóan virális kórokozóját.

Érdemes mikrobiológiai és infektológiai szempontból megemlíteni az expedíció néhány további megállapítását, bár ezek az eredmények nem köthetők közvetlenül dr. Nógrády Györgyhez. A gondos vizsgálatok ellenére a klinikusok nem találtak a szigeten az addig ismerteken kívül újabb tuberkulotikus beteget. Továbbá egy igazolt és két lepragyánus személyt sikerült beazonosítani. Az ízeltlábú parazitákat keresve sok bolhára leltek, ugyanakkor a kevés szúnyog között nem volt anopheles. Ezzel magyarázták, hogy a szigeten nincs ismert maláriás beteg.

Gyurka az előzetes terv szerint a sziget minden részén járt. *Skorynaval* együtt négyzetrács-szerűen (számtanfűzet lapjain látható módon) 67 területre osztották a sziget felszínét. Így mintavétele-

zés történt mindegyik terület középpontjából, akár sík szabad területekről, akár barlangokról, akár kráterekről volt szó (ezt a szót Reid a könyvében „craaaterként” írja, hangsúlyozva, hogy Gyurka mindig magyar kiejtéssel mondta). De talált olyan barlangot is, amelyet egy kotrógéppel létesített nyíláson át tudott bejárni; Gyurka öröme-re kis tócsák, ősi emberi maradványok, többek között egy koponya volt fellelhető (de más csont nem volt). A lelet elsősorban azért lett érdekes, mert a zárt barlangot a sziget lakossága nem szennyezhet be.

Senki se vitt „haza” magával annyi vizsgálandó anyagot, köztük a koponyát, s más néprajzi és természeti gyűjteményt, mint Gyurka: diapozitívok sokaságát, 100 filmfelvételt. *Reid* külön megjegyzi, hogy Gyurka ismerte legjobban a szigetet, a küldöttségből senki se járt a sziget olyan helyén, amelyet már előbb Gyurka ne látott volna. Ő volt a legnépszerűbb a bennszülöttek körében is. Sőt Reid azt is írja: lehet, hogy Gyurka aludt is, de nem tudja elképzelni, mikor?

* * *

A Húsvét-szigeti kutatások célját sok szempont figyelembevételével határozták meg (Skoryna és választott munkatársai), kiemelőnek tartották az ökológiai, szociológiai, antropológiai vizsgálatokat. Nógrády György a már ismertett mikrobiológiai vizsgálatok eredményes végzése közben természetesen behatóan érdeklődött más tudományágakhoz tartozó kutatótársai munkája iránt is. Járt dzsippel, lóháton és gyalog a sziget minden részén, jól ismerte társai megfigyeléseit, leírásait is, s rá jellemzően maga is „gyűjtő” munkát folytatott. Muzeális értékű, tudományos jelentőségű tárgydokumentumait a Magyar Földrajzi Múzeumnak ajándékozta. Dr. *Kubassek János* múzeumigazgató a magyarországi viszonylatban páratlan gyűjteményt 1977-ben „Dr. Nógrády György, a Húsvét-sziget első magyar kutatója” című kiállításon mutatta be, kiegészítve dr. *Balázs Dénes* eredeti, helyszínen készült diafelvételeinek vetítésével. A gyűjtemény révén alapos bepillantást nyertünk a többtonnás, rejtélyes moai-k (kőszobrok), ahu-k (szabadtéri oltárok), a zömök, hosszú fülű és a vékony testalkatú, rövid fülű szigetlakók világába. Nógrády György mint barlangkutató és bűvár eleven kapcsolatot ápol a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulattal. Értékes könyvadománnyal megalapította a társulat Plózer István Búvárkönyvtárát. Az adomány Balázs Dénes világjáró geográfus múzeumalapítóhoz fűződő személyes kapcsolata eredményeként kerülhetett Érdre (az előző mondatok idézése dr. Kubassek múzeumigazgató engedélyével történt, amiért köszönetünket fejezzük ki).

A magyar kollégákkal együtt végzett munkát az „Eighth International Congress of Speleology, Western Kentucky University, Bowling Green, Ky” tudományos rendezvényen két poszter mutatta be, a biológiai szekcióban K. Szekely and G. L. Nogrady: „Cooperation of speleologist and microbiologist” címmel és az archeológiai szekcióban G. L. Nogrady, K. Szekely and K. Arpas: „Facial reconstruction of an Easter Island skull” címmel. A korábban is leírt, elzárt barlangban talált koponyát Balázs Dénes révén juttatta haza. Ennek alapján készülhetett el *Árpás Károly* szobrászművész által az arckonstrukció két példányban: az egyik hajjal, a másik haj nélkül. Egyik példány a budapesti Embertani Intézetben, a másik az érdi Magyar Földrajzi Múzeumban látható.

Amikor Balázs Dénes a szigeten járt és a lakosság rájött arra, hogy ő is magyar, lelkesen üdvözölték, mint „Kori” honfitársát.

A leírt adatok egy része a Chronicle of Montreal-Hungarian Community News III. évfolyam 1. számában (2000. január 7.), más része egy *Bencsics Klára* által írt cikkben található, benne angolból fordítva Helen Evans Reid könyvének Nógrády Györgyről szóló része, Montreáli büszkeségünk címmel.

A *www.magyarokronika.com* III. évfolyam 1. száma számol be arról, hogy a Magyar Földrajzi Társaság dr. Nógrády György orvos-biológus, a Montreali Egyetem professzora részére érdemei elismeréseként a *Teleki Sámuel* érmet adományozta a 2000. évben. A kitüntetés átadása a Magyar Köztársaság Főkonzulátusán került sor [lásd a fotót].

Nógrády György tudományos munkásságát 22 angol, francia, német és magyar közlemény, egy szakmai oktatófilm mellett egy általa szervezett és rendezett szimpózium foglalja össze. Ez utóbbinak anyaga könyv alakban is megjelent, melynek szerkesztője, kiadója volt. Címe: Nógrády, Georges L. (Ed): *Microbiology of Easter Island. Proceedings of an International Symposium on the Microbiology of Easter Island (Rapa Nui) April 26-28, 1971.* John Doell Bookseller Edition, Dartmouth, Nova Scotia, Montreal, 1974.

* * *

Még egyszer idézzünk fel egy sajátos kort, mely alaposan befolyásolta Dr. Nógrády György további életútját.

Pécsett vagyunk, valamikor 1948. és 1956. között. Első felesége, Ilona tragikus körülmények között hal meg, Gyurka a kutatómunkába menekül és megalkotja a polytrop táptalajt. Nem szabadalmaztatja módszerét, megteszik ezt – nagyon kis és lényegtelen változtatással – mások, nagynevű cégek.

Telnek az évek és Gyurka valamennyire „regenerálódva” Bernadettel köt házasságot. Az életvidám teremtés az 1948-49-es tanév idején, zöldhatáron a Vajdaságból szökik át hazánkba a szerb határőrök sortűzétől kísérve és lesz orvostanhallgató Pécsen. Azután emigrálnak, vagy az akkori idők kifejezésével diszidálnak Kanadába. A „polihisztor” képességekkel megáldott Gyurka Montrealban töretlenül folytatja munkáját, magyarként megmaradva új hazájában és a világban is.

* * *

Az idő azonban ott is gyorsan múlik és három évtized múltán újra tragédia történik. Bernadett 1986-ban rosszindulatú betegség következményeiben meghal. Egy boldog otthon, igényes időtöltés egy pillanat alatt megszűnik. Gyurka elveszti feleségét és társát, akivel együtt sokoldalúan sportoltak, főleg a búvárkodás volt életelejük. Nógrády György ekkor már nyugdíjas egyetemi tanár. Sok szomorúsággal vegyített aktív élete azonnal megváltozik, egyedül maradván a Montreali Magyar Házba kerül.

Visszaemlékezve elkallódott leveleinek soraira és két telefonbeszélgetésünkre úgy vélem, nem érezte jól magát az internet segítségével megkereshető és képeken is láthatóvá tehető, „otthon” nyújtó Magyar Házban (ezen érzésemet egyébként egy

Skype beszélgetés során Galántha Judit is megerősítette). Dr. Nógrády György, sokak Gyurka bácsija a montreali, sőt a kanadai magyarság közismert és elismert tagja lesz, igen sok ismeretterjesztő előadást tart Kanadában, az Egyesült Államokban, sőt a világ más részén is. Beszámolóit, előadásait sokak érdeklődésért felkeltik; s ez talán könnyebbé teszi problémáktól nem mentes öregedő napjait.

Természetes, hogy a szintén pécsi származású Galántha Juditot régóta ismeri. Gyurka tudomást szerez arról, hogy Judit Kőrösi Csoma Sándor életútjának elkötelezett kutatója. A 80-as évek végén és a 90-es évek elején lehetőség kínálkozik, hogy kutatási célból és mellékesen turisztikai elképzelésekkel elutazzanak többször is Ázsiába (sőt egyszer Ausztráliába is). Nem tudom, hogy valamilyen szervezet, vagy alapítvány szponzorálta-e útjaikat, de az útvonalak tervezésében Nógrády György biztosan közreműködött. Minden, ami ezen években történt, Galántha Judit: *Fehér hegyek, kék pipacsok* című, Kolozsvárott 1992-ben kiadott könyvében olvasható.

A könyv íróját majdnem szó szerint idézem: Nógrády György 70-es éveiben járva vállalkozott arra, hogy őt Ázsiába, mint az út fotóriportere kísérje, így a könyvben található felvételek zöme tőle származik. A fényképes dokumentáció teljes mértékben hozzájárulás könyvemhez, és a felfedező utazások sorozatát is neki köszönhetem. Pártfogása nagylelkű és serkentő volt kutató munkámban.

Utazásaik időpontjai:

1989: Tokió, itt Gyurka egy nemzetközi mikrobiológiai kongresszuson vett részt. Ezt követően Ausztrália, Hongkong, Thaiföld és Szingapúr lett utazásuk célja. 1990: India – Sikkim; 1992: India – Ladakh; 1993: Kína – Tibet (Gyurka ezeken a magaslati helyeken hegyi betegsége miatt nem járt, ő a mélyebben fekvő városok környékén utazgatott; lásd Galántha Judit könyvében).

Utóirat:

Felvetődik a kérdés, miért vállalkozott a 70-74 éves, már nem egészen egészséges Nógrády György „keleti” utakra. Úgy véljük, hogy Galántha Judit Csoma-kutató szenvedélye hatott rá, de magának Kőrösi Csoma Sándor személyének és egykori utazásának célja is izgathatta. Itt jegyezzük meg, hogy Galántha H. Juditot Kőrösi Csoma Sándor életútjának kutatásáért a Magyar Földrajzi Társaság 2002-ben Teleki Sándor éremmel tüntette ki.

Forrásjegyzék (megjegyzésekkel):

Helen Evans Reid: A World Away. A Canadian Adventure on Easter Island. The Ryerson Press Toronto (benne a Nógrády Györgyről szóló fejezet: *The White Knight and others*, 72-79. oldal. E-mail-ben ezen oldalakat Dr. Kiss József, Victoria, British Columbia, Canada küldte meg számunkra)

Carlotta Hacker: Karácsony napja a Húsvét-szigeten (eredeti címe és bibliográfiai adatai nem érhetőek el; Galántha Judit e-mail közlése)

Preliminary Report. Medical Expedition to Easter Island and HMCS. Cape Scott (1964.november 16 – 1965. március 17). Részlegesen idézve: Wikipedia.org/english version.

Magyar Földrajzi Múzeum számos kiadványa:

Ízelítő a Húsvét-sziget titkaiból. Nógrády György, a Húsvét-sziget első

magyar tudományos kutatója (kiállítás: Érd 1997. szeptember 23-án. Dr. Kubassek János múzeumigazgató megnyitója és diavetítéses bemutatója)

Érdi napok a múzeumban. Érdi Újság 1977. október 3. Írta: Kovács Sándor

Az életmentő pulitól a Húsvét-szigetig. Nógrády György. Érdi Újság 2013. március 28. Írta: Dr. Kubassek János, a Magyar Földrajzi Múzeum igazgatója

Dr. Balázs Dénes: A Húsvét-sziget fogságában. Érd 1993.

Chronicle of Montreal – Hungarian Community News 2000. január 7.: Montreáli Büszkeségünk. „A Fehér lovag” Dr. Nógrády György László. Írta: Bencsics Klára.

Lendvainé Timár Edit: számos másolatot küldött a Magyar Földrajzi Múzeum Archívumából

Galántha H. Judit: Fehér hegyek, kék pipacsok. Kőrösi Csoma Sándor nyomában. NIS Kiadó, Kolozsvár 1992

Magyar Életrajzi Lexikon (Kőrösi Csoma Sándor)
Számos személyes közlés e-mail-ben: Galántha Judit, Montreal, Canada (engedélyt adott összes adatának felhasználására) Kiss József, Victoria, British Columbia, Canada

Dr. Kubassek János múzeumigazgató fényképfelvétele Kőrösi Csoma Sándor síremlékéről (a szerző engedélyével)

Flórián Csaba honlapján egy közlés: Galántha Judit és Nógrády György réztáblája 2010-ben már nem található a dardzsilingi sírnál.

Köszönetnyilvánítás:

Minden közreműködőnek, az adatokat rendelkezésünkre bocsátóknak, az Orvostudományi Hírmondó készítőinek hálás köszönetünket fejezzük ki.

Dr. Török Béla egyetemi tanár és
Dr. Kocsis Béla egyetemi docens

*Kőrösi Csoma Sándor sírja Dardzsilingben
Dr. Kubassek János felvétele*

*A Teleki Sámuel emlékérem átadása 2000-ben,
a Magyar Köztársaság montreáli Főkonzulátusán*

Kérjük, támogassa hívásával a Pécssett kezelt rákbeteg gyermekek rehabilitációját.

Hívja a 13600-as Adhat vonalat, üsse be a 65-ös kódot, így 250 Ft-tal támogatja a Tölösi Péter Alapítványt a leukémiás és tumoros megbetegedésű gyermekek gyógyításáért.

1 3 6 0 0 - 6 5
Adhat vonal

Az adománygyűjtés célja: Az onkológiai osztályról kikerült gyermekek és fiatalok még nem tekinthetők gyógyultnak. Rákos megbetegedés esetén 5 év telik el a teljes gyógyulásig. A fiatalok egy része a fenntartó kezelések alatt még nem mehet közösségbe, elszigetelten kénytelen élni.

A kórházból kikerülve elveszítik a biztonságot nyújtó szakemberek körét (orvos, ápoló, gyógytornász, szociális munkás, pszichológus, pedagógus). Továbbra is egészségügyi problémákkal küzdenek a betegség és a kezelések mellékhatásaként. Tanulási, pályaválasztási, munkába állási problémáik vannak. A családok jelentős része szociálisan és pénzügyileg is perifériára kerül.

A HÍD IRODA modell program segíteni kívánja a kórházból kikerültek társadalmi reintegrációját: a krízishelyzetben lévők komplex támogatását, hogy életük folyamán a társadalomnak ne eltartottjai, hanem aktív, produktív tagjai legyenek. A HÍD IRODA az alapítvány pécsi rehabilitációs központjában, az onkológiai utógondozással egy helyen kerülne kialakításra.

Az Adhat vonal 2013. január 1-jétől 2013. december 31-ig hívható.

Számunk: 13600-65-ös kód

Egyszeri hívással 250 Ft támogatást kap alapítványunk.

www.tolosialapitvany.hu

Somos Zsuzsanna

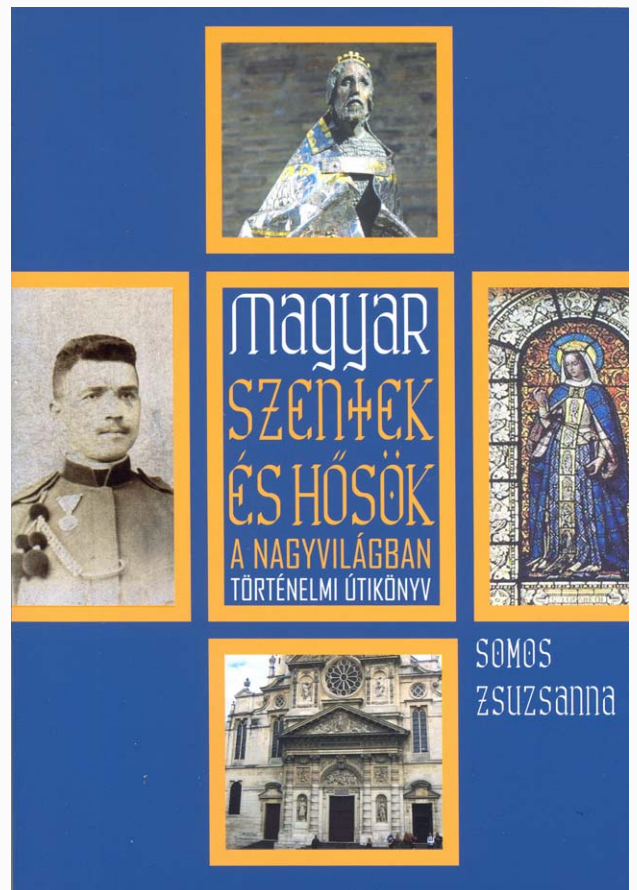
Magyar szentek és hősök a régmúltból

Somos Zsuzsanna történelmi útikönyve a nemzetközileg is ismert és tisztelt magyar szentekről és személyiségekről ír, életüket és jelentőségüket történelmi közegbe helyezi, ismerteti napjainkra gyakorolt hatásukat. Megismerjük Skóciai Szent Margitot, az Árpád-házi királynőt, Árpád-házi Szent Erzsébetet, aki francia nagyanyja révén nagy tiszteletnek örvend Franciaországban is, továbbá fókuszba kerül régi történelmünk elfeledett alakja, Magyarországi Klemencia francia királyné, Károly Róbert testvére. Bemutatja Teleki Blanka és Nagy Imre Párizsban fellelhető sírját, valamint a Bois de Boulogne egyik parkjában lévő Antall József emléktáblát. Leírja a Napoleon győzelmét hirdető Diadalívén a győri csatára utaló Raab és a Pécsi Francia emlékmű kapcsolatát, jelentőségét. A Párizsi Szabadtérművészeti Múzeumban rálelt Kossuth Lajos pátensére. Taglalja Orbán Balázs találkozását Victor Hugo-val és ennek hatását a nagy székely életművére. Elkalauzolja az olvasót II. Rákóczi Ferenc fejedelem szívét rejtő Yerres-beli kolostor helyszínére és a lourdesi emlékhely magyar vonatkozású helyeire. Bemutatja Irán legnagyobb lélekszámú nemzetiségét, Bátorban született Konstantin császár által a magyarokkal azonosnak mondott türköket. Taglalja Kőrösi Csoma Sándor életútját, úti célját, jelentőségét.

A közelebbi múltból napjainkig máig tartó kihatással bíró I. és II. világháború nevezetes eseményeit, megpróbáltatásait, veszteségeit és következményeit, hogy ne feleddünk!

Az **Appendix** részben a magyar nyelven és népzenevel kapcsolatos érdekességeket találhat az olvasó.

Kairosz Kiadó, 2013, 266 oldal. ISBN: 9789636625986

Írók, költők betegségekről és orvoslásról

Thomas Mann: A varázshegy

Szóllósy Klára fordítása

(szemelvények)

– *Tous-les-deux* – válaszolta. – Mind így hívjuk idefenn, mert ez az egyetlen, amit a szájából hallani. Tudod, mexikói, egy árva szót se tud németül, és franciául is alig, csak egy pár morzsát. Öt hete jött a nagyobbik fiához, aki reménytelen eset, valószínűleg nemsokára befejezi... már mindene beteg, az egész szervezete meg van mérgezve, lehet mondani, ez aztán a végén majdnem úgy fest, mint a tifusz, mondja Behrens... mindenesetre szörnyű azoknak, akik benne vannak. Két hete aztán feljött a kisebbik fia, mert még egyszer látni akarta a bátyját, egyébként hallatlanul jóképű gyerek ő is, mint a bátyja... mind a kettő jóképű gyerek, olyan égő szemű, a nők majd a bőrükből bújtak ki értük. No, szóval a kisebbik már odalenn is köhögött egy kicsit, de máskülönben kutya baja sem volt. Alighogy ideérkezik, mit gondolsz, mi történik; belázasodik, de veszettül, mindjárt 39,5, érted, ágyon esik, és ha valaha még talpra áll, azt mondja Behrens, csak a szerencsecsillagának köszönheti... Mindenesetre legfőbb ideje volt, mondja Behrens, hogy feljött. No és azóta az anyjuk úgy járkal, mint az örült, ha épp nem ül az ágyuknál, és ha az ember megszólítja, mindig csak ezt hajtogatja: „*Tous les deux!*”, mert egyebet nem tud mondani, és pillanatnyilag nincs idefenn senki, aki ért spanyolul.

(...)

Az ajtóban kis híján beleütköztek Behrens udvari tanácsosba, aki Krokowski doktor kíséretében éppen beviharzott.

– Hoppla, vigyázat, uraim! – mondta Behrens. – Ez bizony könnyen kétoldali tyúkszemroncsolásra vezethetett volna. – Erős szász kiejtéssel beszélt, tele szájjal, s mintha megrágná a szavakat. – Ahá, szóval maga az! – szólta Hans Castorphoz, amikor Joachim összefűzött cipősarokkal bemutatta. – Örvendek. – Azzal odanyújtotta a fiatalembernek óriási lapátkezet. Nagy darab, csontos férfi volt, jó három fejjel magasabb Krokowskinál, már egészen deres fejű, dudoros tarkójú; nagy, düllődő, vérekes kék szeme könnyben úszott, felvett pisze orra alatt kurtára nyírt bajuszkája ferdén állt, mert felső ajka egyik oldalán felhúzódott. Amit az orcájáról mondott Joachim, szóról szóra igaznak bizonyult, csakugyan kék volt az arca; feje így színesen ütött el fehér sebészköpenyétől, a térdén alul érő öves kötőtől, mely látni engedte csíkos nadrágját és kissé kopott magas szárú fűzőcipőbe bújtatott óriási lábait. Krokowski doktor is munkaruhát viselt, de az ő köntöse fekete volt, s a csuklóján gumira húzott, fekete lüszterből készült, ingszerű zubbony kiemelte sápadtságát.

Tisztára asszisztáló módon viselkedett, és semmiképpen sem vett részt az üdvözlésben, de ajkának kritikus fodrozódása elárulta, hogy alárendelt helyzetét különösnek érzi.

– Unokafiverek? – kérdezte az udvari tanácsos, és keze ide-oda járt a két fiatalember között, véraláfutásos kék szeme pedig alulról felfelé szegeződött rájuk. – No és ő is fel akar esküdni a bornyúra? – fordult Joachimhoz, fejével Castorp felé bökve. – Isten őrizze... ugye? Mindjárt látam magán – és most már egyenesen Hans Castorpphoz intézte szavait –, hogy van magában valami civil, valami komfortábilis, nem olyan fegyvercsörtető, mint ez a szakaszvezér itten. Magából jobb páciens válnék, fogadni mernék. Mindjárt meglátom én azt mindenkin, hogy használható páciens válik-e belőle, mert ahhoz tehetség kell, mint mindenhez, és ennek az Achillesnek itt egy szikra tehetsége sincsen hozzá. Az egzecírozáshoz talán van tehetsége, ahhoz nem értek, de a betegséghez nincs. Akár hiszi, akár nem, állandóan el akar menni! Igen, képzelje csak, folyton-folyvást el akar menni, nyaggat és szekál, alig várja, hogy odalenn nyúzza magát. Micsoda vakbuzgóság! Egy fél évecskét sem akar nekünk áldozni. Pedig igazán szép itt minálunk... no mondja, Ziemssen, ugye, hogy szép itt! No, a kedves bátyjaura majd jobban értékeli miniket, elszórakozik idefenn. Hölgyekben sincsen hiány... rendkívül bájos hölgyikéink vannak! Némelyik igazán festői, legalábbis kívülről nézve. De hallja, kérem, egy kicsit üdőbb arcszínt nem ártana szerezni, másképp megbukik a hölgyeknél! Zöld lehet az élet aranyfája, de arcszínnek azért a zöld mégsem ajánlatos. Persze fenemód anémiás – folytatta, és minden teketória nélkül odalépett Hans Castorpphoz, mutató és középső ujjával lehúzta alsó szemhéját. – Természetesen, amint mondtam, fenemód anémiás. Tudja, mit? Nem is volt olyan ostoba dolog, hogy egy kis időre magára hagyta drágalatos szülővárosát. Nagyszerű intézmény az a Hamburg, évente bőséges kontingenst szállít nekünk azzal a csuromvíz-meteorológiájával. De ha szabad ez alkalomból egy szerény tanáccsal szolgálnom... teljesen *sine pecunia*, tetszik tudni... amíg itt van, csináljon mindent végig, amit az unokafivére csinál. A maga esetében nem tehet az ember okosabbat, mint hogy egy kis ideig úgy éljen, mintha könnyű *tuberculosis pulmonum-a* volna, és egy kis fehérjét szedjen fel... Tudniillik ez fura egy história itt minálunk a fehérjeanyagcserevel: az általános égés fokozódik, de a szervezetben mégis fehérje rakódik le... No és maga, Ziemssen? Szépen aludt? Derék dolog! No hát, akkor indulás, gyertyák andalogni! De csak egy félórát, no tovább! És utána szájba dugni azt a higanyszivart! És mindig szépen felími az eredményt, Ziemssen! Szolgáltatilag! Lelkiismeretesen! Szombaton látni akarom a görbét! És a tisztelt bátyjaura is mindjárt mérőzködjék egy füst alatt. A lázmérés sohasem árt. Jó reggelt, uraim! Jó mulatást! Jó reggelt... jó reggelt... - És Krokowski doktor kíséretében elvitorlázott, karját lóbálva, tenyerét hátrafelé fordítva, s jobbra-balra kérdezgetve, „szépen” aludtak-e, amire túlnyomóan igenlő válaszokat kapott.

(...)

– Egészségesnek egészséges vagyok, kivéve a vérszegénységemet – felelte Hans Castorp. – Szó, ami szó, eléggé nyersen megmondta, hogy zöld a képem. De igaznak igaz, magamnak is feltűnt, hogy hozzátok képest zöld vagyok idefenn; odahaza nem is vettem észre. Másrészt persze kedves tőle, hogy ellát jó tanácsokkal, teljesen *sine pecunia*, ahogyan kifejezte. Szívesen rászánom magam, hogy megfogadjam a tanácsait, és a te életmódod szerint igazodjam... mi egyebet is tehetnék nálatok idefenn, meg nem is árthat, ha Isten nevében egy kis fehérje rakódik le a szervezetemben, ámbár kissé utálatosan hangzik, azt meg kell adni.

(...)

Valamennyien Hans Castorpra néztek, közös orcátlan mosolygással. Egy zöld szvetteres, rosszul fésült, nyurga fiatal lány, kinek bárgyú szeme félig lezárult álmosan, közvetlenül Hans Castorp mellett húzott el, karjával majdnem megérintette. És eközben füttyült... Nem, hát ez igazán őrijítő volt! Odafüttyült, de nem a szájával, azt nem is csücsörítette, hanem ellenkezőleg, szorosán összezárta ajkait. *Belőle* füttyült, a lányból, miközben ránézett Hans Castorpra, bárgyún és félig lezárt szemmel; rendkívül kellemetlen füttyülés volt, érdes, éles, mégis tompa, elnyújtott s a vége felé ereszkedő hangú, leginkább azokra a vásári gumimalacokra emlékeztetett, amelyek egyre apadó testtel, panaszos sivítással eresztik ki a beléjük fújt levegőt. Ilyen sípolás tört elő a leány melléből valami megmagyarázhatatlan módon – azután elvonult társaságával.

Hans Castorppnak a földre gyökerezett a lába, szeme a messzeségbe révedt. Azután gyorsan megfordult, és annyit mindenestre megértett, hogy ez a fertelem: tréfa volt, előre megbeszélte ugratás, mert az elvonulók vállán látta, hogy nevetnek; egy duzzadt ajkú, alacsony termetű ifjanc, aki mindkét kezét nadrágzsebébe mélyesztve meglehetősen illetlenül ráncolta fel hátul a kabátját, leplezetlenül vissza is fordult feléje, és nevetett... Eközben Joachim is odaért. Üdvözölte a csoportot, szokott lovagi módján félreállt, és cipője sarkát összezárva meghajolt; azután csatlakozott unokabátyjához, és szelíden nézett rá.

– Mért vágsz ilyen fancsali képet? – kérdezte.

– Füttyül! – válaszolta Hans Castorp. – Füttyült a hasával, ahogy elment mellettem, mivel magyarázod ezt?

– Ennyi az egész? – nevetett Joachim megvetően. – Nem a hasával füttyül, te számár. Kleefeld kisasszony volt, Hermine Kleefeld. A pneumothoraxával füttyül. (...) A pneumothorax valamennyire sebészeti dolog, amint magad is kitalálhatod, ez egy műtét, amelyet gyakran végeznek idefenn. Behrensnek óriási gyakorlata van benne... Ha az egyik tüdő nagyon rossz állapotban van, tudod, a másik azonban egészséges vagy viszonylag egészséges, akkor a beteg tüdő működését egy időre kikapcsolják, nyugalomba helyezik, hogy kíméljék... Vagyis: itt fölágják az embert, valahol itt oldalt, én persze nem tudom pontosan a helyet, de Behrensnek a kisujjában van az egész. És aztán gázt engednek az ember mellkasába, tudod, nitrogént, és így üzemen kívül helyezik az elsajtosodott tüdőlebenyt. A gáz persze nem tart sokáig, körülbelül kéthetenként meg kell újítani... az embert feltöltik, így képzeld el valahogyan. És ha ezt egy esztendeig folytatják, vagy még tovább, akkor a tüdő a kényszerű pihenésben meggyógyulhat. Nem mindig, persze, sőt eléggé kockázatos vállalkozás. De állítólag szép eredményeket érnek el vele. Mindegyiknek pneumothoraxa van, az egész társaságnak, akit itt láttál. Frau Iltis is velük volt, az a májfoltos, meg Levi kisasszony, az a sovány, emlékszel rá... sokáig feküdt ágyban. Megbarátkoztak egymással, mert az ilyesmi persze összehozza az embereket, és most „Féltüdő Egyletének” nevezik magukat, ezen a néven ismerik őket itten. De az egylet büszkesége Hermine Kleefeld, mert ő füttyülni is tud a pneumothoraxával, ez egy adottság, csak kevesen tudják. Hogy hogyan csinálja, azt nem tudnám neked megmondani, ő maga sem tudja pontosan meghatározni. De ha gyorsan jár, akkor füttyül a mellkasürege, és ezt persze arra használja, hogy megjijessze az embereket, különösen az újonnan érkezett betegeket. Azt hiszem egyébként, hogy nitrogént pazarol vele, mert hetenként kell tölteni.

Hans Castorp most már nevetett: izgalma Joachim szavainak hatására a vígság irányában dőlt el, jártában eltakarta szemét, előregörnyedt, s vállát halk, szapora kuncogás rázta.

– Hivatalosan bejegyezték az egyesületet? – kérdezte. Nehezére esett a beszéd; hangja sirósan, majdnem jajveszékelve szólt az elfojtott nevetéstől. – És alapszabályaik is vannak? Milyen kár, hogy te nem vagy tagja az egyletnek, akkor talán engem is befogadnának mint díszvendéget vagy... poharastársat... Mért nem kéred meg Behrenst, hogy részlegesen helyezzen üzemen kívül? Hátha te is tudnál füttyülni, ha nagyon akarod, elvégre ezt is meg lehet tanulni... Jaj, ennél mulatságosabbat még soha életemben nem hallottam! – lihegte levegő után kapkodva. – Ne ha-

ragudj, hogy így beszélek róla, de hiszen ők maguk is túlradón jókedvűek, ezek a pneumatikus barátaid. Ahogy itt jöttek lefelé... És ha meg gondolom, hogy ez a „Féltűdő Egylet”!! Rám fűtyül: „Tiuuu!” ... A bolondos nőszemély. Hiszen ezek nem férnek a bőrükbe! Miért olyan kicsapongók, te, meg tudnád ezt magyarázni?

Joachim egy ideig keresgélte a választ.

– Istenem – mondta azután –, olyan *szabadok!*... Úgy értem, hiszen fiatalok, és az idő nem játszik szerepet az életükben, és a végén talán meghalnak. Miért vágnak komoly képet? Néha azt gondolom, betegség és halál igazából nem is komoly dolog, hanem inkább egyfajta lógás; komolyság voltaképpen csak a lenti életben van. Azt hiszem, idővel majd te is megérted ezt, ha tovább leszel idefenn.

(...)

– Mit is akartam kérdezni... – kezdte. – Egyszóval az az eset a szobámban éppen akkor halt meg, amikor megérkeztem. És egyébként... sok haláleset fordult már elő, amióta itt vagy?

– Valószínűleg jó néhány – felelte Joachim. – De diszkrétan kezelik, érted, az ember semmit sem tud meg róla, vagy legfeljebb csak utóbb, alkalomadtán, szóval szigorúan titkolják, ha valaki meghal, tekintettel a páciensekre, kivált a hölgyekre, nehogy hisztériába essenek. Észre sem veszed, ha meghal melletted valaki. A koporsót is kora reggel hozzák fel, amikor még alszol, és elszállítani is olyankor szokás az illetőt, amikor nem vesszük észre, például étkezés idején.

– Hm – mondta Hans Castorp, és tovább rajzolgatott. – Vagyis a színfalak mögött játszódik le az ilyesmi.

– Igen, úgy is mondhatjuk. De a minap, megállj, lehet annak vagy nyolc hete...

– Akkor nem mondhatod, hogy a minap – jegyezte meg Hans Castorp szárazon, tárgyilagosan.

– Hogyan? Hát akkor nem a minap. Milyen aprólékos vagy! Hiszen csak úgy találomra mondtam az időpontot. Tehát egy idővel ezelőtt egyszer mégis beláttam a színfalak mögé, merő véletlenből, úgy emlékszem rá, mintha tegnap történt volna. Akkor történt, amikor a kis Hujus lány-nak, a katolikus Barbara Hujusnak hozták a viatikumot, tudod, a halotti szentséget, az utolsó kenetet. Még fenn járt, amikor én idejöttem, és néha olyan túlradóan jókedvű tudott lenni, tudod, úgy csintalankodott, mint egy süldő lányka. De aztán rohamosan ment lefelé, már nem kelt föl az ágyból, három szobányira feküdt tőlem, aztán eljöttek a szülei, no és a végén elhívták a papot. Délután jött, amikor mind lenn teáztunk, egy lélek sem járt a folyosón. De képzeld, én elaludtam, a délutáni fekvőkúrán elnyomott az álom, és nem hallottam a gongot; elkéstem egy negyed-órát. Így aztán a döntő pillanatban nem voltam ott, ahol a többiek, hanem a színfalak mögé kerültem, ahogy kifejezted, és ahogy végigmegegyek a folyosón, szembejönnek velem, csipkeingben, és elől a kereszt, aranykereszt lámpákkal, az egyik vitte előttük, úgy, mint a janicsársörgőt a rezesbanda előtt.

– Ez nem megfelelő hasonlat – jelentette ki Hans Castorp megrovóan.

– Olyannak láttam. Önkéntelenül az jutott eszembe. De hallgasd tovább. Szóval jönnek felém, egy-kettő, egy-kettő, gyorslépésben, hárman voltak, ha jól emlékszem, elől az, aki a keresztet vitte, aztán a pap, orrán szemüveg, leghátul egy gyerek füstölővel. A pap a melléhez szorította a lefödött oltáriszentséget, és ájtatosan félrehajtotta fejét, mert hát tudod, nekik ez a szentek szentje.

– Éppen azért – mondta Hans Castorp. – Éppen azért csodálkozom, hogy a janicsársörgőt emlegeted.

– Jó, jó. Ha ott lettél volna, te se tudnád, milyen arcot vágj az egészhez. Olyan volt, hogy álmolni lehetne róla... (...) Félrehúzódtam - folytatta Joachim –, és a falhoz álltam, tiszteletteljes tartással, és egy kissé meghajoltam, amikor odaértek hozzám... épp a Hujus lány szobája előtt történt, a huszonnyolcas szám előtt. Azt hiszem, a papnak jólesett, hogy köszöntem, udvariasan visszaköszönt, és levette a birétumát. De akkor már meg is álltak, a füstölős ministránsgyerek bekopog, és lenyomja a kilincset, és előreengedi a főnökét az ajtón. És most képzeld el, mi történt, képzeld el ijedelmemet, éld bele magad a helyzetembe! Abban a pillanatban, amikor a pap a küszöbre lép, odabenn iszonyú hertyegés kezdődik, olyan rikácsolás, amihez foghatót még életedben nem hallottál, három vagy négy szaggatott sikoltás, és aztán elnyújtott ordítás, szünet és tagolás nélkül, nyilván eltátott szájjal, a-ahhh, de tudod, annyi panasz volt benne és rémület és ellenkezés, hogy az leírhatatlan, és volt benne valami szörnyűséges könyörgés is, és akkor egyszerre tompán, siketen kongott, mintha a föld alól szólna egy mélységes mély pincéből.

Hans Castorp heves mozdulattal odafordult unokaöccséhez.

– A Hujus lány volt az, aki sikoltozott? – kérdezte magánkívül. – És hogyhogy: a pincéből?

– A paplan alá bújt! – magyarázta Joachim. – Képzeld el, hogy mit éreztem! A pap ott állt a küszöbön, és megnyugtató szavakat mormolt, még most is látom, mindig előrenyújtotta a nyakát, amikor beszélt, aztán meg visszahúzta. A keresztthordozó meg a ministránsgyerek ott álltak az ajtóban, nem tudtak se belépni, se visszahúzódni. Én pedig beláttam közöttük a szobába. Éppolyan szoba, mint a tiéd vagy az enyém, az ágy az ajtótól balra áll a fal mellett, az ágya fejénél többen álltak, a hozzátartozói persze, a szülei, és ők is csitították, beszéltek az ágy-nak, de nem látszott benne egyéb, csak egy alakatlan tömeg, ami könyörgött, tiltakozott és rúgkapált.

– Azt mondd, rúgkapált?

– Inaszakadtáig! De hiába, nem használt, fel kellett vennie az utolsó kenetet. A pap odalépett hozzá, a két kísérője is belépett, az ajtót becsukták. De még előbb láttam: a Hujus lány feje egy pillanatra előbukkan a paplan alól, világosszőke haja ziláltnan hull az arcába, és tágra nyílt szemmel mered a papra, tudod, egészen sápadt, színtelen volt a szeme... és aztán nagy sikoltozva, jajgatva megint a paplan alá bújt.

– És ezt csak most mondd el? – szólalt Hans Castorp némi hallgatás után. – Nem értem, miért nem említetted már tegnap este! De hát, édes Istenem, mégis rengeteg életerő lehetett még benne, ha ennyire védekezett. Hisz ahhoz erő kell. Nem lenne szabad papért küldeni, amíg a beteg egészen el nem gyengül.

– Elgyengült ő már... – válaszolta Joachim. – Ó, temérdek mesélnivaló lenne még... nem könnyű kiválogatni, hogy hol is kezdje az ember. Ó, gyengének elég gyenge volt a kis Hujus lány, csak az ijedség öntött bele annyi erőt. Mert hát iszonyúan megijedt, amikor észrevette, hogy meg kell hálnia. Fiatal lánynál megbocsátható az efféle. De néha férfiak is viselkednek olyasformán, és ez persze megbocsáthatatlan nyimnyám-ság. Behrens egyébként tud velük bánni, megfelelő hangot használ velük ilyen esetekben.

– Milyen hangot? – kérdezte Hans Castorp, szemöldökét összevonva.

– Azt mondja nekik: „Ne csináljon ilyen cirkuszt!” – válaszolta Joachim. – Legalábbis a minap azt mondta az egyiknek... a főápolónótól tudjuk, aki jelen volt, és segített lefogni a haldoklót. Tudod, az is a végén szörnyű jelenetet rendezett, és a viláért sem akart meghalni. És akkor Behrens ráripakodott: „Ne csináljon, kérem, ilyen cirkuszt!” – mondta neki, és a beteg elcsöndesedett, és aztán már egész nyugodtan halt meg...

Hans Castorp tenyerével a combjára csapott, hátát a pad támlájának vetette, és felnézett az égre.

– No hát, tudod, ez mégis egy kicsit sok! – kiáltott fel. – Ráripakodik, és azt mondja neki: „Ne csináljon ilyen cirkuszt!” Egy haldoklónak!

Ez igazán több a soknál! Egy haldokló bizonyos tekintetben tiszteletre méltó. Mégse lehet csak úgy... oda se neki!... A haldokló bizonyos fokig szent, legalábbis az én véleményem szerint.

– Nem tagadom – mondta rá Joachim. – De ha mégis nyimnyámul viselkedik...

– Nem, nem! – tiltakozott Hans Castorp olyan nagy hévvel, mely sehogy sem állt arányban Joachim ellenállásával. – Nem tágitok attól a nézetemtől, hogy a haldokló magasabb rendű, mint egy olyan akárki senkiházi, aki jön-megy és röhög, és pénzt keres, és tömi a hasát! Ezt nem lehet úgy... – és a hangja gyanúsán elcsuklott. – Nem lehet csak úgy elintézni...

(...)

Balról az úton idegen közeledett, egy törékeny úr, kackiásan pödrott fekete bajsza volt és világos-kockás pantallója. Odaérkezvén, üdvözölték egymást Joachimmal; az idegen köszöntése precízen és dallamosan csengett, majd lábát keresztbe téve, botjára támaszkodva, kecses testtartással megállt előttük.

SATANA

Korát nehéz lett volna megbecsülni, harminc és negyven közt lehetett, mert ha megjelenése egészben véve fiatalos volt is, haja a halántékán már erősen deresedett, feljebb pedig észrevehetően megritkult, s a gyér maradékba kopasz sarok öblösödött fel, homlokát magasítva. Öltözéke, világossárgával kockázott bő nadrág és darócszerű anyagból készült, kétsoros gombolású, feltűnően széles hajtókás hosszú kabát, korántsem lépett fel az elegancia igényével: kereken kihajlított keménygallérjának széle kirottosodott a sok mosásban, fekete nyakkendője kopott volt, és kezelőt nyilvánvalóan nem viselt, ezt Hans Castorp mindjárt észrevette a kabátja ujján, ahogy petyhüdtlen lötyögött csuklója körül. Mindamellettt tisztán látta, hogy úriemberrel áll szemben, az idegen kifinomult arckifejezése, kellemes tartása minden kétséget eloszlatott eziránt. Kopottságnak és kellemnek ez a keveréke, hozzá a fekete szemek és a lágyan kacsaringózó bajusz – mindez nyomban bizonyos külföldi zenészekre emlékeztette Hans Castorpot, akik karácsony tájt otthon az udvarban muzsikáltak, (...) s így cseppet sem lepődött meg a néven, amely megütötte fülét, mikor Joachim felállt a padról, és kissé elfogódottan bemutatta őket egymásnak:

– Unokabátyám, Castorp ... Settembrini úr.

(...) Udvariasan kérte mindkettőjüket, ne zavartassák magukat kényelmükben, visszatessék őket ülőhelyükre, ő maga pedig kecses testtartásával állva maradt előttük. Ahogy ott állt, és a két fiatalembert, de kivált Hans Castorpot, szemlélte, elmosolyodott, és szája egyik sarkának ez a finom, kissé gúnyos elmélyülése, fodrozódása a tömött bajusz felfelé ívelő szép kunkorodása alatt, sajátosan hatott az emberre: mintegy szellemi tisztaságra és éberségre ösztökélte, s a nevetéstől ittas Hans Castorpot is abban a pillanatban úgy kijózanította, hogy elröstellte magát.

Tudományos szimpózium

2013. július 12.

Tisztelt Kollégák!

A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Farmakológiai Intézete a Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Farmakológiai Intézetével közösen tudományos szimpóziumot szervez 2013. július 12-én délelőtt 11 órától a Szentágotthai Kutató Központ B001-es termében.

Program:

- 11.00 Pintér Erika: Köszöntő. A PTE ÁOK Farmakológiai és Farmakoterápiái Intézet kutatási profiljainak bemutatása.
11.20 Szőke Éva: Receptorkötődési és receptoraktivációs vizs-

gálatok trigeminális érzőidegsejteken és receptort expresszázó sejtvonalakon

- 11.40 Németi Balázs: Az ATP-szintáz és az arzenát redukciója
12.00 Baczkó István: A rövid távú QT variabilitás lehetséges szerepe a súlyos kamrai ritmuszavarok előrejelzésében.
12.20 Corici Claudia: Az eddigieknél biztonságosabb, új antiaritmiás gyógyszermechanizmusok kutatása. Témavezetők: Dr. Jost Norbert és Prof. Dr. Varró András
12.40 Morvay Nikolett: Endocannabinoidok lehetséges szerepe a telítetlen zsírsav-dús diéta kardioprotektív hatásában. Témavezető: Prof. Dr. Leprán István

Részvételi szándékát kérjük jelezze a címen!
Minden érdeklődő kollégát szeretettel várunk!

Prof. Pintér Erika

Dr. Kemény Ágnes

Tisztelet az elődöknek

A Gyermekklinika „elhasználta” és hiányos technikai felszereltségű tanterme egy éve felújításra került (a tanterem elektromosan vezérelt sötétítése, hangosítás, mellékhelyiségek teljes cseréje, stb.).

Két hónapja a tanterem jól látható falára a klinika korábbi intézetvezető professzorait bemutató, 72x54 cm-es tablók kerültek. Ezeken az ízléses tablókon az intézetvezető professzorok fényképei mellett szakmai munkásságukat bemutató magyar és angol nyelvű ismertetés olvasható. Az eddigi hét intézetvezető gyermekgyógyász professzor között olyan ismert nevek találhatók, mint Heim Pál, Kerpel-Frónius Ödön vagy Méhes Károly. Tablót kapott a Gyermekklinika igen ismert gyermeksebésze, Pilaszanovich Imre és gyermek fül-orr-gégésze, Kollár Dezső is.

Dr. Pintér András

Fotó: Russayné Szabolcsik Ildikó

A tablók közlésének a végére értünk. A korábban megjelenteket lásd: Orvostudományi Hírmondó 2013. április, 41. oldaltól, és Orvostudományi Hírmondó május, 35. oldaltól – a szerk.

Soltész Gyula (1942 –)

Soltész Gyula a Pécsi Orvostudományi Egyetemen szerezte meg orvosi diplomáját. Első és jelenlegi munkahelye is az egyetemi Gyermekklinika; 1972/73-ban a London St. Thomas's Hospital-ban, 1982/83-ban Oxfordban végzett kutatómunkát ösztöndíjasként, egy-egy éven át. Orvosi képzettségére, habitusára és későbbi vezetői stílusára ezek az évek, de úgyszintén a Mestyán-iskola szakmai nevelése meghatározóak voltak. 1977-ben kandidátusi, 1988-ban MTA (orvostudományok) doktora tudományos minősítést nyert; 1994-ben egyetemi tanárrá, 1997-ben tanszékvezetővé nevezték ki.

Klinikaigazgatói időszakát (1997-2007) nagyszabású fejlesztések, osztályfelújítások (onkológiai osztály, ambulancia), sürgősségi betegellátó osztály létesítése, a klinika nemzetközi kapcsolatainak intenzív kiterjesztése, új együttműködések, közös internacionális pályázatok, szakmai kurzusok, kölcsönös csere-látogatások jellemezték. Új profilként a gyermek-diabetologia és az endokrinológia terén a klinika az egyik országos centrum lett. Soltész professzor fő kutatási területe a fiatalkori diabetes epidemiológiája, pathophysiológiája és klinikuma, továbbá a gyermekkori növekedési zavarok és endokrin betegségek. Tudományos eredményeinek elismertségét, szakmai jellegű kitüntetésein kívül számos hazai és nemzetközi társaságban viselt vezetői tisztségei is fémjelezzik. A magyar Diabetes Társaság elnöke, az Európai Diabetes Társaság alelnöke, az EURODIAB nemzetközi kutatócsoport vezetője, a Gyermekdiabetes Világszövetség vezetőségi tagja, az Európai Unió Tudományos Tanácsadó Testületének tagja volt. Az oktatás területén új módszerek bevezetését szorgalmazta, s ekkor lett a klinika feladata a regionális szakorvosképzés koordinálása és felügyelete is.

Soltész dr. nyugdíjba vonulása után is aktívan dolgozik a Gyermekklinikán, mint emeritus professzor.

Gyula Soltész graduated from the Medical University of Pécs. He started his clinical work in the department and after some years of study and research abroad (St Thomas's Hospital, University of London, 1972-1973, University of Oxford, 1982-1983), he continues to work here. His studies in the centres of excellence and his education in the "Mestyán school" made a large impact on his pediatric education. His scientific degrees include PhD (1977) and DSc of the Hungarian Academy of Sciences (1988). He was appointed professor of pediatrics in 1994 and assumed directorship in 1977. His period is characterised by large-scale developments (oncology and outpatient unit), establishment of a new emergency unit, intensive international collaboration, joint research projects and reciprocal visits and study periods of students and teachers. The department has become one of national centres for pediatric endocrinology and diabetes. Professor Soltesz's main research interest is epidemiology, pathophysiology and treatment of type 1 diabetes and the disturbances of linear growth. He is an internationally recognised paediatrician, he served as the president of the Hungarian Diabetes Association, vice-president of the European Association for the Study of Diabetes, coordinator of the EURODIAB research group, committee member of the International Society for Pediatric Diabetology and adviser to the 7th framework research programme of the European Union. He encouraged the introduction of new methods in graduate education and during his directorship, the department has become the regional centre for postgraduate education in pediatrics. Assuming emeritus status after his retirement, he continues to work in the department.

Kollár Dezső (1912 – 1997)

Kevés olyan család van Pécsen, aki ne ismerné a nevét, vagy ne lett volna valamilyen kapcsolata vele. „Kollár doktor bácsi” nemzedékek sorát gyógyította, operálta.

1947-től a Pécsi Gyermekklinika fül-orr-gégészeti osztályának vezetője, főorvosa. Olyan kiváló tudós orvosokkal dolgozott együtt, mint például Kerpel-Frónius Ödön, Frank Kálmán, Varga Ferenc, Pilaszanovich Imre, Méhes Károly. 1963-ban megszerezte az „Orvostudományok Kandidátusa” címet. 1973-ban írta meg a gyermek fül-orr-gégészetről szóló szakkönyvét, mely egyben egyetemi tankönyv is volt. Ez a könyv 1977-ben elnyerte a Medicina Könyvkiadó díját. Élete a beteg gyermekeké volt.

Pályája 50 éve során körülbelül negyvenezer műtétet hajtott végre, gyakorlatilag állandóan ügyeletben volt. Élete végéig dolgozott, még 85 évesen is gyógyított. 1997-ben halt meg.

There are only few families in Pécs who does not know him or who have not had some connection with him “Uncle doctor Kollár” was healing and operating on different generations.

From 1947 he was the head of the otolaryngology department. He was working with illustrious doctor professors, like Ödön Kerpel-Frónius, Kálmán Frank, Ferenc Varga, Imre Pilaszanovich and Károly Méhes.

In 1963 he acquired the title of “Medical Scientist”. In 1973 he wrote the textbook about child's otolaryngology, which was also a university textbook and won the Medicina Publisher Award for Excellence. He lived to help sick children.

During his 50-years career he performed approximately forty-thousand surgeries and was in duty permanently. He worked until his death even at the age of 85 he was medicating. He died in 1997.

Pilaszanovich Imre (1911 – 1990)

Pilaszanovich Imre 1911. május 5-én született Bácskában (Jugoszlávia). Középiskoláit Zágrábban végezte, az orvosi egyetemet Innsbruckban, Ausztriában.

Pilaszanovich Imre teremtette meg a modern gyermeksebészetet Pécsen. Igazi tanító és vezető volt. Szakmai tevékenysége ismert volt egész Európában, főleg a németül beszélő országokban. Neve és tevékenysége legendává vált Pécsen és környékén. Mindenki csak úgy hívta őt, hogy „Pila Bácsi”. Nemcsak a gyermekek ezreit kezelte és gyógyította igen magas színvonalon, hanem igen jelentős mértékben hozzájárult a magyar gyermeksebészet fejlődéséhez.

1990 decemberében soha nem fáradó szíve megállt, azonban emléke örökké él közöttünk. A beteg gyermekekért érzett ragaszkodása és felelőssége, magas szintű szakmai tudása és évtizedeken át tartó oktatói tevékenységének emléke tovább él tanítványaiban, barátaiban és betegeiben.

Halála után tanítványai létrehozták a Pilaszanovich Imre vendégprofesszori címet és előadást a célból, hogy emléke fennmaradjon. Azóta minden évben a világ legjobbnak vélt gyermeksebésze Pécsre jön, ahol megtartja ezt a már világszerte ismert, hagyományos vendégelőadást.

Imre Pilaszanovich was born in May, 1911 at Bácska (Yugoslavia). He graduated from the high school of Zagreb and studied medicine at the Medical University of Innsbruck, Austria.

Imre Pilaszanovich was the founder of Pécs paediatric surgery. He was real teacher and mentor. His activities were well-known, mainly in the German-speaking countries, but his name has become literally a legend in the Pécs region. He not only cured tens of thousands of children successfully and on a superb quality level, but also contributed substantially to the development of paediatric surgery in Hungary, thanks to his zealous and never ending efforts and capacity for hard work. Everybody called him Uncle Pila. In December 1990 his ever untiring heart came to a standstill.

His enthusiasm for paediatric surgery, the great responsibility he felt for his patients, his extensive knowledge and decades of his dedicated and unassuming teaching continue to live in the minds of his students, friends and patients. When he passed away his pupils established the “Imre Pilaszanovich Visiting Professorship” in honour of his life achievements in 1991. Since then every year the best known paediatric surgeon of the world comes to Pécs to present this already world-known traditional memorial lecture.

INTÉZETI, KLINIKAI HÍREK, INFORMÁCIÓK

Az I. sz. Belgyógyászati Klinikáról

Gasztroenterológiai munkacsoport.

■ A Magyar Gasztroenterológiai Társaság 55. Nagygyűlésén (május 31–június 4.) Tihanyban a „Pro Optimo Merito in Gastroenterologia” emlékérmeket vehette át *Hunyady Béla* professzor. Üléselelnöki feladatát látott el *Hunyady Béla*, *Pakodi Ferenc*, *Pár Alajos*, *Solt Jenő* és *Vincze Áron*. Előadással szerepelt: *Bajor J.* és *mtsai*: HLA DQ homozygotaság és a klinikai kép kapcsolata lisztérzékenyekben), *Hunyady Béla* (On-treatment and projected sustained virological responses with boceprevir-based triple therapy in previous treatment failure HCV patients with advanced fibrosis or cirrhosis), *Illés A. et al*: Progression of diffuse esophageal spasm to achalasia, *Langhammer Szilvia* és m.: Endoscopos mucosectomia), *Pár Gabriella* és *mtsai*: Liver stiffness measurement selects patients with liver diseases at risk of bearing large esophageal varices), *Sarlós Patricia* et al: Role of colonoscopic decompression in the treatment of toxic megacolon secondary to *Clostridium difficile* colitis) és *Vincze Áron* (A vasanyagcserével kapcsolatos újabb felismerések a máj és a pancreas vonatkozásában).

A Magyar Belgyógyász Társaság Dunántúli Szekciójának 57. Vándorgyűlésén (jún. 6-8.) Pécsen a Társaság kitüntetését kapta *Hunyady Béla* professzor. Üléselelnöki feladatát látott el a gasztroenterológusok közül *Hunyady Béla* és *Pár Alajos*, előadást tartott *Hunyady Béla* (Nehézségek a C vírus hepatitis kezelése kapcsán), *Pár Alajos* (Farmakogenetika krónikus C hepatitisben, valamint A máj tranziens elasztográfia alkalmazása nyelőcső varicositás előrejelzésében krónikus májbetegségekben), és *Vincze Áron* (Új nem endoszkópos diagnosztikai lehetőségek).

Haematológiai Munkacsoport.

■ 2013. május 23-25. között Debrecenben rendezték meg a Magyar Hematológiai és Transzfuziológiai Társaság XXIV. kongresszusát. Klinikánkról az alábbi munkákkal szerepeltünk: *Losonczy H.*, *Kovács G.*: A CLL naprakész kezelési lehetőségei (referátum); *Szomor Á.* és *mtsai*: Autológ haemopoetikus őssejt-transzplantáción át esett lymphomás betegeink kondicionáló kezeléseivel szerzett tapasztalataink (előadás); *Pammer J.* és *mtsai*: Profilaktikus posaconazol alkalmazása autológ haemo-

poeticus őssejt-transzplantáció során perifériás T-sejtes lymphómában (előadás); *Emmert Vanessza* és *mtsai*: Sikeres autológ perifériás vérőssejt-átültetés többszörös granulocytás sarcomában (esetismertetés, poszter). A konferencián *dr. Losonczy Hajna* és *dr. Szomor Árpád* üléselelnöki teendőket láttak el.

■ A Magyar Hematológiai és Transzfuziológiai Társaság tisztújító közgyűlésén a társaság titkárává választották *dr. Szomor Árpádot*.

Kardiológiai munkacsoport.

■ 2013. május 24-25-én Zamárdiban rendezték a Magyar Kardiológusok Társasága és a Bayer Hungária Kft. „Szív-ér-vér-érög – Új horizontok a kardiológiában” című közös szimpóziumát, amelyen klinikánkról meghívott előadóként *Habon Tamás* és *Késmárky Gábor* vett részt. *Habon Tamás* „A ROCKET AF vizsgálat az alcsoportelemzések tükrében” címmel tartott előadást, és az „Új orális antikoagulánsok a PF kezelésében – Mikor? Kinek? Mit?” című kerekasztal beszélgetés moderátora volt; *Késmárky Gábor* „Perifériás érbeteggek ellátása – különös tekintettel a kritikus végtag ischaemiára” címmel tartott előadást.

■ 2013. június 13-15. között rendezték meg a Magyar Sebész Társaság Kísérletes Sebészeti Szekció XXIV. Kongresszusát Debrecenben, ahol klinikánkról *Késmárky Gábor* felkért előadóként és a Magyar Haemorheológiai Társaság szimpóziumának egyik üléselelnökeként, *Sándor Barbara* előadóként vett részt: *Késmárky Gábor* és *mtsai*: „Haemorheológiai vizsgálatok jelentősége a klinikumban és az alap kutatásban”, *Sándor Barbara* és *mtsai*: „Vestranszplantált páciensek rezisztenciája acetilszalicilsav kezelésre: összehasonlítás a rezisztencia populáció adataival”. A megnyitó ünnepségen mások mellett *Késmárky Gábor*, a Magyar Haemorheológiai Társaság elnökeként köszöntötte a kongresszus résztvevőit, és a társaság elismerő oklevelét adta át *Mikó Irén* professzor asszonynak, a debreceni Sebészeti Műtettani Tanács vezetőjének a haemorheológiai kutatások területén elért eredményei és szervező munkája elismeréseként.

A II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrumból

■ 2013. május 27-én *dr. Halmai Richárd*

sikeresen megvédte „Role of cigarette smoke in chronic kidney disease” című PhD tézisét. 2013. május 28-án nyílt meg klinikánkon a Diabetesez Neuropathia Egyetemi Centrum, melynek megnyitójáról részletes beszámolót olvashatnak. 2013. május 29–június 1. között került megrendezésre a XVIII. Debreceni Nephrológiai Napok, melyen klinikánk dolgozói felkért előadásokkal szerepeltek. *Wittmann István* „A neuropathia kezelésének holisztikus szemlélete krónikus vesebetegségekben”, „Antidiabetikus kezelés idült vesebetegségben” valamint „Vese- és kardiovaszkuláris védelem diabetes mellitusban” című előadásokat tartott. *Nagy Judit* „Glomerulonephritisek kezelése, a KDIGO ajánlása” címmel tartott előadást. További előadások: *Csikó Botond*: „Volumen-többlet szerepe a refrakter hypertóniában”; *Degrell P.*, *T. Kovács K.*: „Ismert lupusos nőbeteg vesefunkcióromlással (klinikopathológia)”; *Molnár Gergő Attila* „Uraemiás neuropathia és az idegbántalom jellegzetességei krónikus vesebetegségekben”. *Wittmann István* „Selye és a calciphylaxis nyomában: súlyos szövődmény-e a krónikus vesebetegségekhez csatlakozó neuro-pathia?” valamint a „Nemzeti veseprogram: a dialízis-kezelés elmúlt 20 éve Magyarországon” című szekciók üléselelnöke volt, *dr. Nagy Judit* pedig a „Nephrológia 2012: új tények, ajánlások, érdekességek” című szekcióban elnökölt.

■ Június 6-8. között klinikánk szervezésében került megrendezésre A Magyar Belgyógyász Társaság Dunántúli Szekciójának LVII. Vándorgyűlése és a PTE Klinikai Orvostudományok Doktori Iskola Hármori Artur Belgyógyászati Napok VI., melyen klinikánk számos dolgozója előadással szerepelt. *Dr. Wittmann István* a „Rezveratrol és antioxidáns vitaminok szerepe a belgyógyászati gyakorlatban” című szekció üléselelnöke volt, valamint az „Újdonságok a nefrológiában,” című szekció üléselelnöke *dr. Nagy Judit* volt, *dr. Kovács Tibor* pedig a *Fiatalok fóruma* című szekcióban elnökölt. Előadások: *Wittmann I.*: „Rezveratrol szerepe a belgyógyászatban”; *Kovács T.*: „eGFR jelentősége”; *Nagy J.*: „A D-vitamin-hiány jelentősége, gyakorisága és protektív hatásai krónikus vesebetegben”; *Nagy Zs.*: „Fiatalkorú pajzsmirigy-betegségek kezelése – mi változott az elmúlt években?”; *Halmai R.*: „Ultrahangvezérelt perifériás kanül behelyezés

technikája és jelentősége a belgyógyászatban”; *Molnár G. A.*: „Terhelésre fokozódó glomeruláris típusú haematuria, mint a glomeruláris bazálmembrán betegség jele?”; *Ungvári Z.*: „Cushing-szindróma invazív hypophysadenoma következményeként”.

A Biofizikai Intézetből

■ *Dr. Orbán József* egyetemi adjunktus elnyerte a Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal által, a TÁMOP 4.2.4. A/2-11-1-2012-0001 Nemzeti Kiválóság Program keretében meghirdetett Magyar Zoltán Posztdoktori Ösztöndíjat. „A Magyar Zoltán Posztdoktori Ösztöndíj célja a fiatal, tehetséges oktató-kutatók, művészek anyagi és szakmai támogatása, a kiemelkedő kutatási, fejlesztési teljesítmény ösztönzése és elismerése, valamint a tudományos utánpótlás képzésének és biztosításának elősegítése”.

■ *Dr. Lukács András* egyetemi adjunktus, *Raics Katalin* és *Futó Kinga* PhD-hallgatók Campus Hungary által kiírt rövidtávú utazási pályázata kedvező elbírálásban részesült.

■ Június 13-14. között intézetünkben megrendezésre került a „*Gyorskinetikai módszerek*” című PhD kurzus. A kurzus során a résztvevők többek közt bepillantást nyerhettek a femtobiológia rejtelmeibe, megismerkedhettek a gyorskinetikai módszerekkel, valamint az intézetünkben rendelkezésre álló stopped flow készülék használatával is hallgatói gyakorlatok keretei között. A kurzus szervezését és lebonyolítását *dr. Kengyel András* és *dr. Orbán József* valósították meg.

■ *Dr. Lukács András*, egyetemi adjunktus Bolyai János Kutatási Ösztöndíjat nyert.

■ *Dr. Kutas Lászlónak*, a Biofizikai Intézet korábbi munkatársának, a Magyar Biofizikai Társaság (MBFT) május 14-i küldött közgyűlésén a Társaság elnöksége, „a Társaságban kifejtett aktivitásáért” egy díszoklevél kíséretében az MBFT érmét adományozta.

Az Élettani Intézetből

■ *Dr. Karádi Zoltán* alelnök és *dr. Pintér Erika* ifjúsági titkár részvételével az Élettani Intézet adott otthont a Magyar Élettani Társaság videokonferencia formában megtartott elnökségi ülésének 2013. május 28-án.

■ Az Élettani Intézet munkatársai nagy számban vettek részt a 2013. június 5-8. között Budapesten megrendezett A Magyar Élettani, Farmakológiai és Mikro-

circulációs Társaságok 2013. évi közös Tudományos Kongresszusán a következő poszter bemutatásokkal: *Kovács A., László K., Zagoracz O., Bencze N. et al.*: Intramygdaloid microinjection of RFRP-1 influences passive avoidance learning; *Gálosi R., Szalay Cs. et al.*: Examination of MnCl₂ toxicity to develop a useful method for activity-induced MEMRI in 3T clinical scanner; *Zagoracz O., Kovács A., László K., Lénárd L.*: Effects of direct QRFP-26 administration into hypothalamic and amygdaloid areas on food intake in rats; *Nagy B., Szabó I., Csetényi B. et al.*: Kóros glukóz tolerancia a mediodorzális prefrontális kéreg streptozotocin mikroinjekcióját követően patkányban; *Csetényi B., Hormay E., Nagy B. et al.*: A cinguláris kéregbe adott IL-1 β mikroinjekció homeosztatisz hatása patkányban; *Hormay E., Csetényi B., Szabó I. et al.*: A glukóz-monitorozó idegsejtek catekolamin érzékenysége és intraorális íz-ingerlésre adott válasza patkány cinguláris kéregében; *Szabó I., Nagy B., Csetényi B. et al.*: Medialis és laterális orbitofrontalis kérgi idegsejtek komplex funkcionális sajátosságai. *Kóbor Péter* kollégánk pedig az Ifjúsági Szekció keretében szóbeli prezentációban mutatta be eredményeit: *Kóbor P., Petykó Z., Buzás P.*: Temporal frequency tuning of blue-ON cells in the lateral geniculate nucleus of the cat.

A Farmakognóziai Tanszékről

■ Tanszékünk munkatársai részt vettek a 2013. május 11-én az MGYT által szervezett mecseki farmakobotanikai túrán, amelyet *dr. Dános Béla* és *dr. László-Bencsik Ábel* vezetett. A túráról részletes tudósítás lapszámunkban olvasható.

■ *Dr. Papp Nóra* adjunktus 2013. május 17-18-án részt vett Nagyváradon a „VII. Zilele Pharmaceutice Oradeane”, elnevezésű konferencián a következő előadásokkal: *N. Papp, K. Birkás-Frendl*: Tinctures and syrups in the Transylvanian ethnomedicine; *Mircea Sándor és mtsai*: Diagnostic si tratament in patologia venoasa periferica – Glenmark Pharmaceuticals; *É. Bagosi és mtsai*: Nóra Papp, Tibor Németh: Determinarea acidului cafeic din *Coffea pericarpium* prin metoda HPLC.

■ Az Európai Növénytudományi Szervezet (European Plant Science Organisation – EPSO) szervezésében idén május 18-án került megrendezésre a Növények Világnapja, amelynek keretében a látogatók megtekinthették tanszékünk Melius Gyógynövénykertjét, valamint kézműves

foglalkozásokon vehettek részt.

■ *Dr. Molnár Péter* egyetemi tanár 2013. május 24-én opponensi feladatokat látott el Trondheimben az ottani egyetemen (NTNU – Norwegian University of Science and Technology, Department of Chemistry) *Syed Majid Bukhari* pakisztáni származású doktorandusz „Isolation and Structure elucidation of anti-inflammatory compounds from *Sclerochloa dura*”, című doktori (PhD) értekezésének védésén.

■ *Dr. Farkas Ágnes*, a Faust Miklós Alapítvány volt ösztöndíjasa előadást tartott „Kereslet és kínálat: az annónacserje (*Asimina triloba*, Annonaceae) virágbiológiája és lehetséges megporzói” címmel a Cornell Egyetemen (USA) folytatott kutatásairól – a Faust Miklós Szellemi Hagyaték Továbbélése tudományos emlékülésen, amelyet a Budapesti Corvinus Egyetem Kertészettudományi Karán rendeztek meg 2013. június 3-án.

■ 2013. június 13-án interjú készült *dr. Papp Nórával* *dr. Babulka Péter* és munkatársa erdélyi népgyógyászattal foglalkozó filmjéhez. A filmet várhatóan novemberben mutatják be a Duna Televízióban.

■ 2013. június 14-én *dr. Papp Nóra* adjunktus előadást tartott Budapesten az Oázis Kertészetben „Fitoterápiai alapismeretek” címmel.

A Fül-, Orr-, Gégészeti és Fej-, Nyaksebészeti Klinikáról

■ *Dr. Révész Péter* „Necrosis of the long process of the incus following stapes surgery – new anatomical observations” címmel előadást tartott a „10th Annual Middle East Update in Otolaryngology Conference & Exhibition” 2013. április 20-23-ig tartó rendezvényén Dubaiban. Az előadásával III. helyezést ért el.

■ *Dr. Gerlinger Imre* 2013. április 28-31. között részt vett a Nizzában megrendezett „2. Európai Fül-orr-gégészeti Konferencián” konferenciáján, ahol üléselnöki teendőt látott el. Ugyanitt újabb két esztendőre az Európai Fülészeti Akadémia Közép- és Kelet Európai titkárának választották.

■ *Dr. Gerlinger Imre* 2013. május 8-11. között meghívott kerekasztal résztvevőként részt vett a 84. Német Nemzeti Fül-orr-gégészeti Konferencián Nürnbergben. A kerekasztal címe „Modern stapes surgery” volt.

■ *Dr. Gerlinger Imre* 2013. június 1-5. között részt vett Szöulban a XX. Fül-orr-gégészeti Világkongresszuson, ahol az orrpolypozis kerekasztalban üléselnöki teendőt látott el. Ugyanezen a konferencián

felkért előadást tartott „Rádiófrekvenciás műtéti megoldások a fül-orr-gégészetben” címmel.

■ *Dr. Németh Adrienn és Kellényi György* 2013. május 23-26. között Isztambulban képviselte klinikánkat az Európai Gyermek Cochleáris Implantációs Kongresszuson. Két nagy újdonsággal találkoztak: a világon elsőként a MEDEL cég mutatta be az egy egységből álló cochleáris implantátum beszédprocesszorát, a Rondo-t. A másik újdonság a Cochlear cég Nucleus 6 beszédprocesszora, mely az előzőekhez képest sok funkcióval bővült. Sok értékes előadás hangzott el a középfül és a csontvezetési implantátumokról is.

A Gyermekgyógyászati Klinikáról

■ *Dr. Decsi Tamás* egyetemi tanár, *Marosvölgyi Tamás* tudományos munkatárs, *dr. Szabó Éva* rezidens, *dr. Lohner Szimonetta* PhD-hallgató és *Mihályi Krisztina* TDK-hallgató képviselték a klinikát a 46th Annual Meeting of the European Society for Paediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition kongresszuson, Londonban, 2013. május 8-11-én. A munkacsoport 3 posztert jelentett be a kongresszusra, melyek közül *Mihályi Krisztina* TDK-hallgató munkáját a „Poster of Distinction” kategóriába sorolta és előadásként fogadta el a rendezőbizottság. Előadás: *Mihályi K. és mtsai*: Changes of fatty acid composition of breast milk during the first six months of lactation. Poszterek: *Marosvölgyi T. és mtsai*: Higher n-6 polyunsaturated fatty acid values in children with inflammatory bowel disease; *Lohner S. és mtsai*: Is gender a relevant factor modifying the polyunsaturated fatty acid composition of serum and erythrocyte membrane lipids in all age groups? A kongresszuson *dr. Decsi Tamás* üléselnöki feladatokat látott el a „Nutrition” poszterszekcióban, valamint az „Obesity Treatment in Children and Adolescents” szimpóziumon.

■ *Dr. Decsi Tamás* egyetemi tanár részt vett a Committee on Nutrition of the European Society for Paediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition szervezet (ESPGHAN CoN) soros ülésén Londonban, 2013. május 9-én.

■ *Dr. Decsi Tamás* egyetemi tanár „Importance of LCPs and Prebiotics for the development of Immunity and Brain in Toddlers” című referátum tartásával vett részt a „Middle East Pediatric Nutrition Updates 1” továbbképző tanfolyamon, Budapest 2013. május 17-18-án.

■ *Dr. Molnár Dénes* egyetemi tanár 2013.

május 12-15. között megrendezett európai elhízástudományi kongresszuson vett részt Liverpoolban. Az európai együttműködő elhízás központok megbeszélésén, valamint szerkesztőbizottsági üléseken vett részt. Ezen a konferencián *Kovács Éva* „Metabolically healthy obese phenotype: can the concept be verified in child population of the IDEFICS study?” címmel posztert mutatott be. Az abstract a szervező EASO (The European Association for the Study of Obesity) által szerkesztett Obesity Facts. The European Journal of Obesity c. folyóiratban jelent meg.

■ *Dr. Molnár Dénes* egyetemi tanár Glasgowban 2013. június 5-8. között az Európai Gyermekorvos Társaság és az Angol Királyi Gyermekorvos Társaság által közösen rendezett 6th Eropediatrics kongresszuson vett részt, ahol szekció elnöki feladatokat látott el, felkért előadást tartott „Epidemiologic factors: Conclusions of the HELENA study of obesity in adolescence” címmel, valamint képviselte a Magyar Gyermekorvosok Társaságát a kongresszuson.

■ A Fialat Gyermekgyógyászok XII. Konferenciáján (2013. május 24-26. Alsópáhok) klinikánk munkatársai az alábbi előadásokkal és poszter bemutatásával vettek részt. Előadások: *Major Judit*: „Szokványos pleuropneumonia, vagy mégsem?”; *Józsa Gergő*: „Krónikus obstipatio háttérben álló sebészeti kórkép diagnózisa és kezelése osztályunkon”; *Kovács Orsolya*: „Amikor a Salmonella-enteritis nem gyógyul...”

Poszter: *Sólyom Alexander*: „Mikor merül fel periodikus láz szindróma? Találkoztál már PFAPA-val?”. Üléselnöki tisztséget töltötték be: *dr. Molnár Dénes*, *dr. Nyul Zoltán*, *dr. Mosdósi Bernadett*, *dr. Tárnok András*, *dr. Török Katalin*, *dr. Erhardt Éva*. Részt vettek még: *dr. Péterfia Csaba*, *dr. Aradi Pálma*. A rendezvény legjobb előadója 3. díjat *dr. Major Judit* kapta.

■ A Gyermekgyógyászati Klinika Táplálkozástudományi Munkacsoport képviselőiben *Felső Regina* gyógytornász és *dr. Nagy Péter* PhD-hallgató részt vett az „International Society of Behavioural Nutrition and Physical Activity” (ISBNPA) éves konferenciáján Ghentben 2013. május 22-25 között. A táplálkozástudománnyal és fizikai aktivitással foglalkozó konferencián poszter előadást tartottak „Physical activity and insulin resistance in obese Hungarian children” és „Association between the parental estimation and measured physical activity in children from the IDEFICS study” címmel.

■ A Sebészeti osztály munkatársai 14th

Congress of the European Paediatric Surgeons' Association vettek részt az alábbi előadásokkal: *D. Kardos et al.*: „Changes in bone metabolism after different types of urinary bladder augmentation performed in childhood and adolescence”; *C. Castellani et al.*: „Electron microscopic studies on ovine esophageal muscle after stretch tests: implication in long-gap esophageal atresia repair and tissue engineering”. Résztvevők: *Vajda Péter*, *Pintér András*. 2013. június 5-8. Lipcse.

■ A Magyar Gyermekorvosok Társasága 2013. évi Nagygyűlésén (június 6-8. Debrecen) a Klinika munkatársai az alábbi előadásokkal vettek részt: *Hollódy Katalin*: „Irányelvek az epilepszia ellátásban újszülött és csecsemőkorban”; *Kövesi Tamás*: „Fájdalommentes beavatkozás gyermekeknek? – Igen, hogyan?”; *Kozári Adrienne*: „A serdülés endokrin zavarainak ellátása: korai serdülés”; *Masszi György*, *Vilmányi Csaba*: „Magzati kardiológia elérhetősége Magyarországon”; *Baracsi Mária* és mtsai: „A magyarországi Non-Hodgkin lymphoma tartós túlélő gyermekek késői mellékhatásai”; *Nyul Zoltán*: „Autoimmun hepatitis”. Üléselnöki feladatot *dr. Hollódy Katalin* látott el.

■ A Magyar Klinikai Neurofiziológiai Társaság 2013. június 6-8. között tartotta kongresszusát Debrecenben. *Lábadi Árpádné*, a Gyermekklinika EEG laboratóriumának asszisztense előadást tartott „A csecsemő- és gyermek videó-EEG készítés rejtelmei asszisztens szemmel” címmel.

Az Igazságügyi Orvostani Intézetből

■ *Dr. Heckmann Veronika* igazságügyi orvosszakértő lett.

■ *Rác Evelin* „Egy különleges vízbefulladásos eset diagnózisának igazolása PCR alapú módszerrel” és *Poór Viktor Soma* „RNS degradáció vizsgálata fog pulpában” címmel mutatott be posztert a 43. Mémbrán-transzport konferencián, Sümegen.

Kórházhigiénés Szolgálat

■ *Dr. Rauth Erika* előadást tartott a Magyar Gyermekorvosok Társasága 2013. évi Nagygyűlésén (június 6-8., Debrecen) „Nozokomiális infekciók előfordulása koraszülött intenzív osztályon”, címmel.

A Laboratóriumi Medicina Intézetből

■ A Laboratóriumi Medicina Intézet öt munkatársa vett részt a 20th IFCC-EFLM European Congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine, EURO-

MEDLAB Kongresszusán, amely 2013 május 19-23. között került megrendezésre Milánóban. *Dr. Kovács L. Gábor, dr. Kőszegi Tamás, dr. Liszt Ferenc és dr. Ludány Andrea* összesen három poszter prezentációval is szerepeltek e rangos, nemzetközi fórumon: „Serum actin/gelsolin ratio: A new biomarker in sepsis?” (T. Kőszegi et al.); „Urinary orosomucoid in sepsis” (A. Ludány et al.); „A new possible mechanism of flavonoid-drug interaction: Flavonoids are able to displace warfarin from human serum albumin” (M. Poór et al.).

A Magartartástudományi Intézetből

■ A Magyar Pszichológiai Társaság XXII. Országos Tudományos Nagygyűlése Budapesten került megrendezésre, 2013. június 5-7. között. A *Gumikéz Illúzió* című szimpózium keretében 3 előadás hangzott el, melyek témaköre a testkép, testséma, kognitív és neurális hálózatának feltérképezésével foglalkozott: *Kállai János és mtsai*: A Gumikéz Illúzió: teória és eljárási mód; *Szolcsányi Tibor és mtsai*: A gumikéz illúzió hatása a fájdalom-érzélelésre; *Darnai Gergely és mtsai*: A gumikéz illúzió indukciója során aktív ideghálózatok: fMRI vizsgálat. A rendezvényen bemutatásra került még *Gács Boróka*; *Csathó Árpád*: Az auditoros és vizuális időészlelés interakciója c. posztere is.

Az Orvosi Genetikai Intézetből

■ Az Európai Humángenetikai Társaság 2013. június 8-11. között Párizsban rendezett konferenciáján a következő poszterek kerültek bemutatásra: *Komlósi Katalin*: Novel phenotypic variant of MYH7 mutation associated with dominant distal myopathy in a Roma family; *Szalai Renáta*: Polymorphisms of CYP2B6 and CYP2D6 genes associated with drug metabolism in Roma population samples; *dr. Berenténé Bene Judit*: Distribution of eight SNPs of lipid level modifier genes in healthy Roma and Hungarian population samples; *Duga Balázs*: Marked differences of haplotype tagging SNP distribution, linkage, and haplotype profile of APOA5 gene in Roma population samples; *Kövesdi Erzsébet*: Phenotypic variability in a Hungarian family with a novel TSC1 mutation; *Magyari Lili*: Marked differences of haplotype tagging SNP distribution, linkage, and haplotype profile of IL23 receptor gene in Roma population samples. *Komlósi Katalin* posztere a rendezők által díjazásra került. *Duga Balázs* az Európai Humángenetikai Társaság fiatal kutatói ösztöndíját nyerte el. *Ugyanó* elnyerte a Nemzeti Kiválóság

Program keretén belül az Apáczai Csere János Doktoranduszi Ösztöndíj pályázatát is.

■ *Dr. Berenténé dr. Bene Judit és dr. Komlósi Katalin* a közelmúltban elnyerték a Bolyai János Kutatási Ösztöndíjat.

A Sebészeti Klinikáról

■ *Dr. Cseke László, dr. Papp András, és dr. Vereckei András* kötelező sebészeti szakvizsgára felkészítő tanfolyamon tartottak felkért előadást, a SOTE I. sz. Sebészeti Klinikáján.

■ A Sebészeti Klinika egyéni PhD felkészítői, *Baracs József, Sikorszky László és Tóth Imre* sikeresen védtek meg értekezésüket.

■ *Tóth Marianna* intézetvezető főnővér, a PTE KK Ápolásigazgatás kreditpontos szakmai továbbképzésén tartott előadást szakdolgozók részére.

■ A Magyar Gastroenterológiai Társaság 55. Nagygyűlésén, ill. a Magyar Sebész Társaság Kísérletes Sebészeti Szekció XXIV. Kongresszusán tartott előadást *dr. Papp Róbert*.

■ A Magyar Sebész Társaság Kísérletes Sebészeti Szekció XXIV. Kongresszusán bemutatott előadásáért *dr. Balatonyi Borbála* részére az „Alapítvány a mikrosebészeti és sebészeti oktatás, kutatás klinikai alkalmazhatóságáért” Kuratóriuma „Sebész Kutató Díj”-at adományozott.

■ *Balatonyi Borbála* sikeresen megvédte PhD értekezését.

■ *Kelemen Dezső* poszter prezentációt tartott az Európai Pancreas Club (EPC) konferenciáján Zürichben, 2013. június 26-29. között.

A Sebészeti Oktató és Kutató Intézetből

■ A Magyar Sebész Társaság Kísérletes Sebészeti Szekció XXIV. Kongresszusán (Debrecen, 2013. június 13-15.) *dr. Jancsó Gábor*t a Szekció titkárává választották, és a 2015-ös Kongresszus rendezési jogát a pécsi Sebészeti Oktató és Kutató Intézetnek ítélték. A fenti kongresszuson az alábbi előadások hangzottak el intézetünkben: *Jancsó G.*: Reperfúziós károsodások csökkentésének lehetőségei az érsebészetben (felkért előadás); *Lantos J és mtsai*: Fehérvérsejt felszíni CD markerek körjelző értékének vizsgálata széptikus és égett betegekben; *Balatonyi B. és mtsai*: A Glutathion-S-Transferáz /GST/ gátlás hatása a szívizomsejtek életképességére, a MAPK jelátviteli utakra és az iszkémiás poszt-kondicionálásra; *Kovács V. és mtsai*: Glutathion-S-Transferáz P1 gén polimorfizmus és nyitott mellkasú

szívűtét posztoperatív szövödményeinek összefüggései; *Nagy T. és mtsai*: A Glutathion S-Transferáz gátló etakrinsav hatása az iszkémia-reperfúziós károsodásokra alsó végtagi iszkémia modellen; *Veres Gy. T. és mtsai*: A pre- és poszt-kondicionálás szerepe a pneumoperitoneum által kiváltott iszkémia-reperfúzió indukálta oxidatív stressz kivédésében; *Kürthy M. és mtsai*: A poszt-kondicionálás hatása az iszkémia/reperfúziós károsodására hiperlipidémiás patkány modellen; *Jancsó G.*: Sebészeti műtéttan oktatása és fejlesztések a Pécsi Tudományegyetemen; *Huszár O. és mtsai*: A Harmonic ACE és Enseal vágókészülék vérzéscsillapító hatásának összehasonlító vizsgálata Copidogrel/Aszpirin Protect okozta tct aggregáció gátlásban részesült, illetve nem részesült sertéseken; *Fazekas G. és mtsai*: CEREBRÁLIS hyperperfusio syndroma carotis thrombendarterectomiát követően.

A Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikáról

Neonatólogiai Tanszék.

■ *Ertl Tibor* egyetemi tanár előadással, a tanszék más munkatársai poszterekkel vettek részt a „Bridges in Life Sciences 8th Annual Scientific Meeting”-en Prágában 2013. április 5-7. között (Hyland RM, Komlósi K, Alleman BW, Tolnai M, Wood LM, Bell EF, Ertl T: Infantile hemangiomas and retinopathy of prematurity: common mechanisms of pathogenesis, ill. *Kvárik Timea és mtsai*, Effects of maternal smoking on the early neurobehavioral development of rat pups; *Mammel Barbara és mtsai*, Effects of early hyperglycaemia and insulin treatment on the retinal structure of rat pups).

■ *Ertl Tibor* egyetemi tanár előadást tartott „Magyarország demográfiai helyzete a XXI. század elején” címmel az Egészség Akadémia rendezvényén Pécsen, 2013. március 4-én, valamint „A neonatológia szerepe az idegrendszeri károsodások korai kivizsgálásában” címmel a Magyar Fejlődésneurológiai Társaság III. Kongresszusán, Budapesten, 2013. május 10-én.

■ *Vida Gabriella, Rauth Erika és Ertl Tibor* részt vettek a Magyar Gyermekorvosok Társasága 2013. évi nagygyűlésén Debrecenben, 2013 június 6-8. között, ahol előadásokat tartottak, illetve üléselnökként szerepeltek (*Vida G. és mtsai*: A near-infrared spectroscopy (NIRS) szerepe koraszülöttek monitorizálásában; *Rauth E. és mtsai*: Nozokomiális fertőzések előfordulása koraszülött intenzív osztályon).

ÁRVÍZ – 2013

Fotó: Kovács Zoltán

TARTALOM

A Kari Tanács ülése

Árvíz 2013 (Földényi Gabriella)

A Doktori és Habilitációs Tanács ülése

Kitüntetettjeink

Elsőként az országban: Hospice Palliatív

Tanszék (Csikós Ágnes)

Egyetemi Diabetesez Neuropathiás Centrum

(Halmai Richárd)

„Nem ismerek annál nagyobb elismerést, mint amit a betegeimtől kapok” – Szabó Gyula professor;
„Az igazi hazaszeretet az, amikor az ember szorgalmasan dolgozik” – Dóczi Tamás professor;

Stemler Miklós interjú

Adományátadás

(Földényi Gabriella)

Erasmus Nyári Egyetem Brassóban

(Tökés-Füzesi Margit, Kőszegi Tamás, Varga Zsófia)

Más dimenzióban – interjú Bogner Péterrel

(www.radiologia.hu)

Röviden: ISSC konferencia, Fül-orr-gégészeti szakdolgozói konferencia, Fluoreszcencia kurzus, az Európai Gyermekradiológiai Társaság Kongresszusa, Farmakobotanikai Tanulmányút

A doktori képzések terén erősít a pécsi orvoskar
(Szabó Gábor)

Képzők képzése ... (Bognár Rita)

Pécsi Oktató Családosorvos Találkozó

(Heim Szilvia)

Magyar belgyógyászok vándorgyűlése és

Hámori Artur Belgyógyászati Napok

(Molnár Gergő Attila)

Kiss Tamás irodalmi összeállítása

Karcolatok egy rendkívüli emberről – Nógrády György (Török Béla és Kocsis Béla)

Somos Zsuzsanna: Magyar szentek és hősök a régmúltból (könyvismertetés)

Írók, költők betegségekről és orvoslásról

Thomas Mann: Varázshegy

(ford. Szöllősy Klára)

Intézeti, klinikai hírek, információk

Tudományos közlemények

Sajtószemle

A címlapon Lantos János fotója (Hegyesztű, Káli-medence), a hátsó borítón Gergely Tibor és Lantos János fényképei.

Középen:

Rodler Miklós: Palóc Húsvét, Hollókő, 2013

**ORVOSKARI
HIRMONDÓ**

Felelős szerkesztő: Barthó Loránd, Bogár Lajos

Olvasószerkesztő: Hollósy Tibor, szerkesztőségi munkatárs: Kiss Tamás

Tördelőszerkesztő: Babarciné Stettner Lenke.

A szerkesztőség címe: PTE, Általános Orvostudományi Kar, Sajtóiroda, 7624 Pécs, Szigeti út 12.

Tel.: 72/536-116. E-mail: hirmondo@aok.pte.hu ■ HU ISSN 1586-1031

Elektronikus publikáció: www.aok.pte.hu/hirmondo

■ HU ISSN 1586-1295. Nyomtatva a PTE ÁOK Nyomdája.

A belívben Barthó Loránd: Zsámék

A hivatalos fotókat Verébi Dávid készítette, Czulák Szilvia gondozta.

In memoriam Prof. Ember István

Ember professzor 2013. május 10-én lépte át utoljára az Orvosi Népegészségtani Intézet küszöbét.

Hogy először mikor lépte át, napra pontosan nem emlékszem. De azt tudom, hogy amikor Ember adjunktus Debrecenből megpályázta az 1991-ben megüresedett intézetigazgatói posztot, kinevezése 1992. július elsejétől szólt.

A két dátum közt majd' egy emberöltő a távolság. Elég arra, hogy nyomot hagyjon az ember. Sőt annál sokkal többre is. Az intézetben egészen az alapoktól kezdve mindent teljesen átszervezett, új laboratóriumokat, új munkacsoportot, új kutatási profilt teremtett. Ez a feladat száz százalékosan testére volt szabva. Hihetetlenül jól érezte magát „fiatal, farmernadrágos professzorként”, ahogy mondani szokta. Már-már fanatikus tenni akarása, lelkesedése átragadt a kis csapatra, éjszakákba nyúlóan dolgoztunk, igazi műhely alakult. Nappal dolgozott, éjszakánként „leltározott”, áttanulmányozta az intézet legkisebb zugait is, hétvégenként kirándult, keresztül-kasul bejárta a környéket. További, egyre nagyobb terveket kovácsolt, valóban mert nagyokat álmodni. Szerencsés és boldog ember volt, mert minden álmát valóra válthatta. Azután viszont rögtön újakat álmodott.

„Kolléga úr, a molekuláknak is van epidemiológiája?” – kérdezte tőle egy tanártársa, soha nem árulta el, hogy kicsoda, de nagyon rosszul esett neki. Hiszen a molekuláris epidemiológia hazánkban az ő „gyermeké volt”. Ember professzor küzdött, falakat döntött le, hogy megismerjék, elismerjék. Hamar jöttek a díjak, kitüntetések, elsőként az intézet molekuláris epidemiológiai laboratóriuma kapta a Magyar Onkológusok Társasága Terry Fox díját, már 1993-ban. A számtalan többi közül csak a néhány legkedvesebb: Széchenyi István Professzori Ösztöndíj, a Magyar Higiénikusok Társaságának Fodor József emlékérmé, Holub József kutatói díj, a Lissák Kálmán díj, a Népegészségügyi Tudományos Társaság emlékérmé vagy a Collegium Ramazzini emlékérem. Fontos volt számára, hogy ezeket a felsorolásokat a még Debrecenben, TDK tutori tevékenységéért a Szociális és Egészségügyi Minisztériumtól kapott kiváló munkáért díjjal kezdje.

Persze, jó iskolába járt. Egész életében büszke volt a Kertai-iskolára, soha nem felejtette el, amit ott tanult, és igyekezett tovább is adni azt. Ez nemcsak a szakmára, a tudományra vonatkozott, hanem az életre is. „Kertai-iskola” – mondta elégedetten, kikacsintva, kis félmosollyal, amikor valamit véleménye szerint ügyesen elintézett. A Magyar Epidemiológiai Társaság áprilisi konferenciája volt az utolsó tisztelgése Mestere előtt – ekkor emlékeztünk meg Kertai Professzor Úr 85. születésnapjáról. Miközben utolsó erejét összeszedve, jó házigazdaként vezette a konferenciát, úgy, hogy legtöbben még azt sem vették észre, hogy beteg, a halál már aljasul élezni kezdte a kaszáját. Vajon mit gondolhatott mélyen legbelül, miben hitt, mi adott ilyen emberfeletti erőt neki, hogy az utolsó pillanatig, minden nap, minden percben erős tudott maradni, méltóságát, vezetői tekintélyét mindvégig megőrizve? Bizakodott és kételkedett is egyszerre. „Tudod, hogy fatalista vagyok”, mondta, amikor betegségéről, esélyeiről beszélt. Mert néha azért erről is beszélt, elképesztő tárgyilagossággal, érzelmeket nem mutatva, mintegy kívülről nézőként. Nem egyszer célzott az elmúlásra is, többünknek is adott útmutatást, intelmeket. Mindenről. „Az én síromnál senki ne mondjon könnyes szemmel beszédet!” – a következő pillanatban pedig kijelölte azt a szobát, ahol nyugdíjas éveit fogja tölteni, és ellentmondást nem tűrően közölte, hogy a titkárjához ragaszkodik majd. Vívódott, az étellel, a halállal, a világgal és önmagával.

Számot vetett azzal, hogy mit is ért el az életben, a szakmában, a tudományban, az utolsó nagy számvetésre jó alkalom volt a 60. születésnapján tiszteletére rendezett ünnepség. Tisztában volt azzal, hogy a több mint 20 éves intézetvezetői pályafutás keveseknek adatik meg. Ez idő alatt a maga képére alakította az intézetet, lényegében a munkahelyet második otthonaként, az ott dolgozókat második családjaként tekintve. Szeretett viccelődni, tréfálkozni, ugratni bárkit, ezektől még betegsége sem térítette el. Szívesen mesélt történeteket, az évek során azokat is csiszolgatva, lassanként azokat is saját képére alakítva. Fialat koromban áprilisi tréfaként küldött egy levelet, mint ha a Dékáni Hivatalból jött volna, hogy én nyertem az év számítógépes oktatója díjat. Néhány óráig leledztem ebben a boldog állapotban, amíg titkárja diszkrétan felvilágosított, hogy beugrattak. Ez a történet az Ő elmondásában önálló életre kelt, évről évre lassanként alakulva végül már odáig jutott, hogy szombaton családdal, gyerekekkel, díszbe öltözve mentem átvenni a díjamat – így valóban sokkal jobban hangzik. Ő ilyen és hasonló történetek összessége volt, amelyek nem lehetnek benne semmiféle curriculum vitae-ben.

Semmit nem úgy csinált, ahogy más csinálta volna. Más volt, új volt, kiszámíthatatlan volt. Sőt, még a kiszámíthatatlansága sem volt kiszámítható. Ami viszont mégis kiszámítható volt, az az őt övező konfliktusok hosszú sora. Még aki nem ismeri, az is jól tudja róla, hogy milyen erős egyéniség volt. Ha hitt valamiben, akkor azt minden erejével megpróbálta elérni, megvalósítani, és ez nyilvánvalóan konfliktusokhoz vezetett. A verseny, a küzdelem, a változás volt az élete. Mindennek mozgásban kellett lennie. Ugyanakkor életében jelen volt a stabilitás, az állandóság is. Mindig ugyanolyan hálával és tisztelettel beszélt „pécsi mentoráról”, Bauer professzorról, aki a beilleszkedés időszakán segítette át, később atyai jóbarátja lett, és aki mellett fiatalon rektorhelyettesként dolgozhatott.

Egy intézet vezetéséhez nélkülözhetetlen a kiterjedt kapcsolatrendszer. Őszintén csodáltam, ahogy kapcsolatokat tudott teremteni, és ahogy ápolta ezeket. A szakmai munka mellett ennek is az eredménye, hogy az Általános Orvostudományi Kar és az Egészségtudományi Kar doktori iskoláiban levő PhD-programjaiban harminc körüli hallgató szerzett fokozatot, közülük tizenötnek témavezetője is

Verébi Dávid

volt egyben. Ahogy a kutatások anyagi háttérét megteremtette, arra a pénzügyi zseni kifejezés illik legjobban. Az új keresése kutatóként is jellemző volt rá. Itt is sikerrel ötvözte az állandóságot (daganatkutatás) a változásokkal (az állatkísérletes génexpresszió-változások vizsgálatától a mikroRNS-ekig, sőt új tervekben, új gondolatokban már annál is tovább).

Szeretett írni, szívesen hangoztatta „grafomán” voltát. Minden műfajban, minden területen publikált: „Itt van, elküldtem egy kis szösszenetet”. A közegészségtan oktatásában alapműnek tekintette a Népegészségügyi Orvostan tankönyvet, amelynek második kiadását az áprilisi MET-Kongresszuson mutatta be. Büszke volt az általa megalkotott tudományra, amelynek alapjai a Történeti egészség-tan című műben olvashatók (ami a PTE 2010. Év Kiemelkedő Publikációja Díját kapta). Se szeri se száma különböző írásainak, amelyek a szakma és a közélet határmezsgyéjén mozogtak, és a közegészségügy, az egészségügy, az oktatás és egyáltalán az ország nagy sorskérdéseivel foglalkoztak. Gyűjteményes kötetekben is megjelent írásait korábban Kutreba Béla (a debreceni anyaintézeti kollégái nevének kezdőbetűiből), majd Egrestőy Antal írói néven jelentette meg, de természetesen saját neve alatt is publikált.

Azok közé az orvosprofesszorok közé tartozott, akik szűkebb szakmájuk művelésén kívül otthon voltak az élet tágabban humán oldalán is. Páratlan műveltséggel, elképesztő tárgyi tudással és átéléssel tudott akár órákig is beszélni például az irodalomról vagy a történelemről. Természetesen ilyenkor kitüntetett helyet kapott a magyar irodalom és a magyarság története (itt egy kis szakmai kitérőt is tett, a magyarság eredetének vizsgálatát célzó archeogenetikai projektjével). Az erdélyi magyarság nemcsak a történelem szintjén vonzotta, hanem szívügye volt, mindent megtett, hogy az anyaországgal való kapcsolatukat előmozdítsa. Úttörőként dolgozott a Marosvásárhelyi Orvostudományi és Gyógyszerészeti Egyetem és a PTE Általános Orvostudományi Kara közötti kapcsolatok kiépítésében. Fáradhatatlanul oktatott a Marosvásárhelyi Egyetemen, tagja volt a doktori iskolájának is, ottani PhD-hallgatója már sikeresen fokozatot szerzett. Mindemellett le sem tagadhatta volna – ellenkezőleg, gyakran emlegette – azt az olaszos mentalitást, ami a személyiségéből adódó temperamentumon túl majdnem kétéves olaszországi, főként nápolyi tartózkodása alatt ragadt rá.

Súlyos betegségéről nemcsak a külföldi kollégák, de a hazai ismerősök többsége is már csak a gyász hírből értesülhetett. Nem akarta – megtiltotta –, hogy betegségéről beszéljünk, és csak kevesekkel osztotta meg a szomorú igazságot. Kérem, ne sajnálják őt! Ettől a gondolatától irtózott a betegsége alatt, ezért sem akarta, hogy gyászbeszédet mondjanak felette, nem akart esendő lenni és gyenge. Számtalanszor elmondta, hogy inkább szeressék, gyűlöljék, irigyeljék, de ne sajnálják! De miért is kellene sajnálni valakit, aki százhusz évig élt? Merthogy egy a földi időszámítás szerinti év alatt annak mindenképpen legalább dupláját élte. Miért is kellene sajnálni valakit, aki ennyire teljes életet élt, boldog házasságban, szerető családban, unokák között, barátokkal körülvéve, napjai nagy részét pedig második családja – intézete – körében eltöltve? Ugyan miért is kellene sajnálni valakit, aki ilyen gazdag szakmai pályát futott be, műhelyt teremtett, alkotott, és még azt az ajándékot is megkapta a sorstól, amire nagyon sokan csak vágnak, hogy ünnepeelve, pályafutását annak csúcán, büszkén és emelt fővel fejezhesse be? Teljesítsék ezt az egyik legfőbb utolsó kívánságát, morzsolják el azt az átkozott, minduntalan feltörekvő könnyecseppet, és gondoljanak valami kevésbé fájdalmasra! Írok még száraz tényeket, hogy könnyebben menjen!

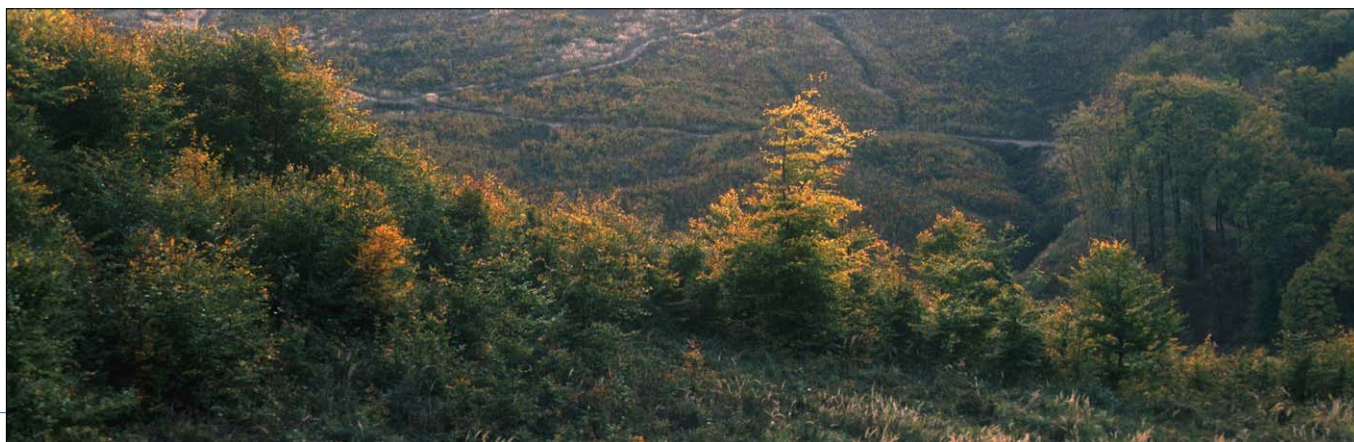
Több mint 15 könyv, több mint 25 egyetemi jegyzet, több mint 30 könyvfejezet. Az Egészségtudományi Kar Népegészségügyi mesterszakának vezetője. Négy szakvizsga. Szakmai kollégiumi, majd tanácsi tagság. Szakvizsga-bizottsági tagság. A szakképzés dunántúli régiójának grémiumvezetője. Collegium Ramazzini tagság. Az orvostudományok kandidátusa, 1989; az MTA doktora, 2003. A Magyar Epidemiológiai Társaság alapítója, elnöke. Különböző vezető pozíciók több hazai szakmai társaságban (Népegészségügyi Tudományos Társaság, Magyar Higiénikusok Társasága, Magyar Onkológus Társaság). Számos hazai és külföldi szerkesztőbizottsági tagság. A Magyar Epidemiológia alapító főszerkesztője. A Journal of Proactive Medicine alapító főszerkesztője.

A sors szörnyű fintora, hogy az a betegség támadta meg, ami ellen kutatóként küzdött, amit ő próbált megsemmisíteni. Életében a szakmai sikerek mellett talán apró csatákat vesztett korábban is, de ez az egyetlen igazi háború, amit nem tudott megnyerni. Hosszú és nehéz háború volt, ahol hihetetlen erővel és kitartással sok ütközetet megnyert, olyanokat, amelyek bármelyikébe az átlagember belehalt volna. Ahogy életében bármikor, itt sem merült fel még a gondolata sem annak, hogy feladja a küzdelmet. Amint belépett az intézet ajtaján, az esendő ember azonnal megváltozott, erőt és határozottságot sugárzott. Az utolsó három hetet mégis kórházban töltötte, azon a sebészeti osztályon, ahol fia, Ágoston dolgozik. Végig vele volt felesége, Márti is, aki nemcsak betegsége alatt, de mindenkor türelemmel és szeretettel nyújtotta számára az általa olyan nagyra tartott és sokszor emlegetett „biztos családi háttér”. A műtét után felcsillant a remény, ha életet nem is, de legalább időt nyerhet.

Már tudjuk, nem sikerült. A hír kegyetlen: június 1-jén, életének 61. évében, hosszú betegség után elhunyt dr. Ember István egyetemi tanár, a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Orvosi Népegészségtani Intézetének igazgatója.

Professzor Úr, most már megpihenhetsz... Nyugodjál örök békében!

Kiss István

In memoriam Dr. Pámer Zsuzsanna

Évek óta tudtunk betegségéről, mégis megdöbbenéssel fogadtuk a megrázó hírt: Dr. Pámer Zsuzsanna egyetemi docens, a Szemészeti Klinika intézetvezető-helyettese, tantárgyfelelőse 2013. június 24-én hosszantartó, súlyos betegségben elhunyt.

Halála óriási veszteség családjának, férjének és leányának, szüleinek, testvéreinek, és pótolhatatlan veszteség a Pécsi Szemészeti Klinika kollektívájának, az általa oktatott diákoknak, rezidenseknek, és az egész magyar szemész társadalomnak.

Dr. Pámer Zsuzsanna Pakson született 1960-ban. A Pécsi Leówey Klára Gimnázium német nemzetiségi tagozatán érettségizett, majd 1985-ben „summa cum laude” eredménnyel végezte el a Pécsi Orvostudományi Egyetemet.

1985 óta a Pécsi Szemészeti Klinikán dolgozott. 1989-ben szemészetből jeles eredménnyel szakvizsgázott. A szakvizsgát követően tíz hónapon át DAAD-ösztöndíjasként a Münchener Szemészeti Klinikán, majd másfél évig Amerikában, a Houston-i University of Texas Hermann Eye Center-ben szintén ösztöndíjasként végzett kutatásokat. 1997-től osztályvezető adjunktusként, 2009 óta egyetemi docensként dolgozott a Szemészeti Klinikán, 2002-ben tudományos minősítést (PhD) szerzett. 2003 óta a Klinika igazgatóhelyettese is volt.

A Szemészeti Klinikán a német nyelvű orvostanhallgatók oktatását szinte egyedül végezte, de az angol, illetve a magyar nyelvű oktatásban is nagyon aktívan vett részt. Számos hallgató gyakorlatvezetőjeként, illetve rezidensek tutoraként adta át hatalmas ismeretanyagát. Lelkes, magával ragadó, maximalista oktató volt. A tanítványai szerették, tisztelték, becsülték.

Utánpótlás nevelési munkáját a tudományos diákköri kongresszusokon elhangzott nagyszámú előadás, és államvizsga dolgozatok mentori vezetése jellemzi.

2010-ben a Pécsi Tudományegyetem Szenátusa oktatói tevékenysége elismeréseként „Arany Katedra” díjban részesítette, amire nagyon büszke volt. Amikor idén tavasszal Budapesten egy nagy ünnepség keretében neki ítéltek az „Év Orvosa” kitüntetést, és átvehette az azzal járó „Astellas Díj”-at, megfogalmazta Ars poeticáját: „Számomra az orvoslás szolgálat, s nem szolgáltatás”.

A Szemészeti Klinikán 2007-ben megszervezte a makula ambulanciát, ahol 90%-os eredményességgel kezelik azóta is a makula degenerációban szenvedő betegeket.

Főnökei, kollégái, beosztottai tisztelték és nagyra becsülték.

Az utolsó erejéig dolgozott a tőle megszokott óriási teherbírással, pontossággal, lelkiismeretességgel, igényességgel, igen magasra állítva a szakmai mércét a maga és kollégái számára is.

Kedves Zsuzsa!

A Szemészeti Klinika valamennyi munkatársa, a magam és családom nevében is búcsúzom Tőled.

Köszönöm, hogy 28 éven keresztül együtt dolgozhattam Veled.

Köszönöm az emberségedet, a mindig segíteni akarásodat, hasznos tanácsaidat, a nagyszerű szakmai munkádat, és a barátságodat.

Fájó szívvel búcsúzom, nyugodj békében!

Dr. Biró Zsolt
PTE, Szemészeti Klinika igazgatója

